

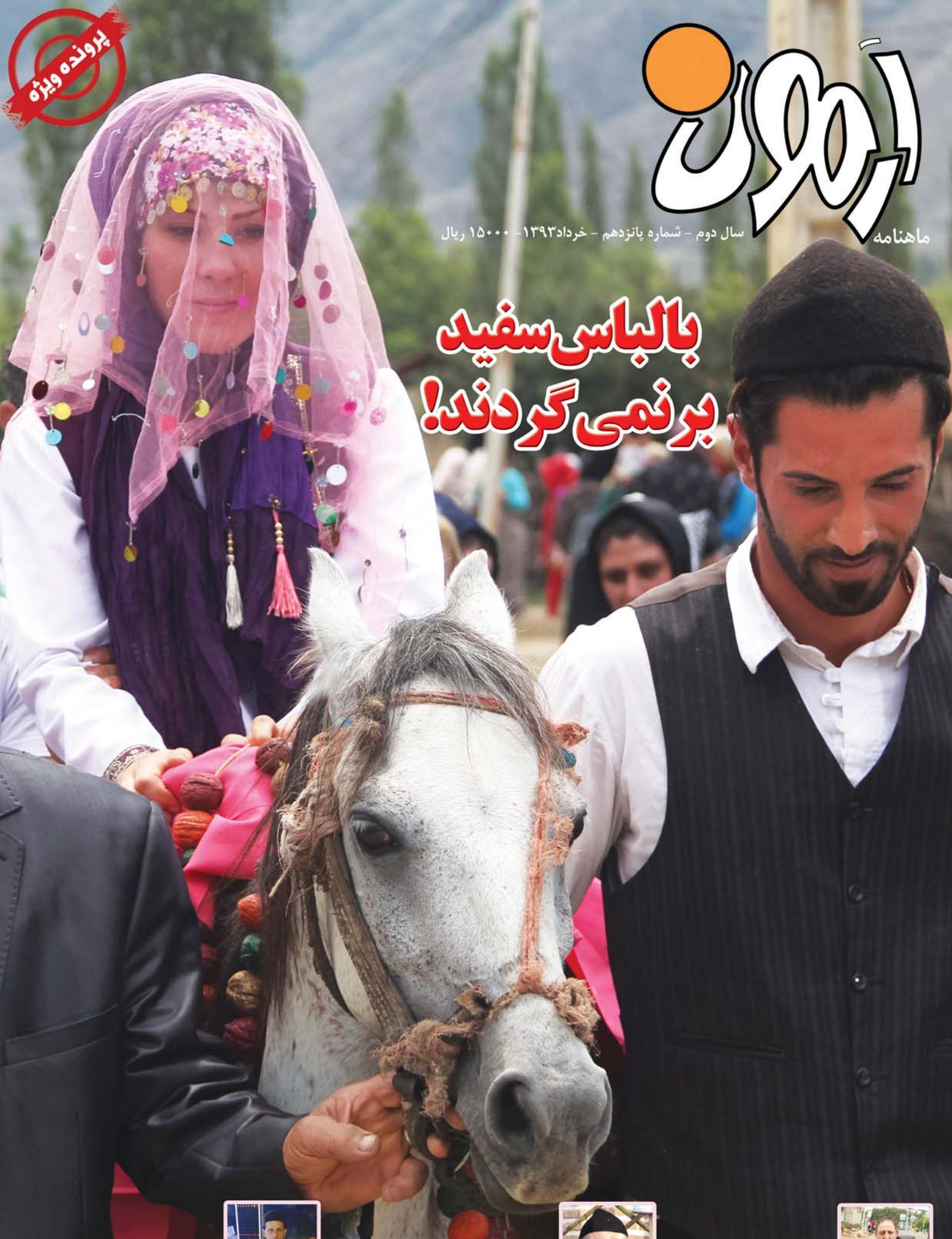
پرونده ویره

(۱۹۰)

ماهنامه

سال دوم - شماره پانزدهم - خرداد ۱۳۹۳ - ۱۵۰۰۰ ریال

بالباس سفید برنمی گردند!

شریفی رضوی لیدر تور:
مدیران بی برنامه نمی گذارند
توربه مازندران بیاوریم

استاد محمد رضا سحاقی:
این تنها موسیقی نیست،
آه کشیدن است

سیروس مهدوی:
میهمانم رابه خانه
نمی برم!

جشنواره حساب قرض حسن

کمک هزینه خرید مسکن

میلیاردها ریال جایزه

◆ کمک هزینه
عمره مفرده

◆ کمک هزینه
خرید لوازم خانگی

◆ کمک هزینه سفر
به عتبات عالیات

◆ کمک هزینه
خرید خودرو
◆ کارت هدیه

◆ کمک هزینه
خرید مسکن
◆ جایزه نقدی

بانک مهر اقتصاد

و این ولایت ماست

زهرا اسلامی

زن، کارشناس ارشد مهندسی صنایع است. می گوید: «این روزها فرصت بیشتری پیدا می کنم برای انجام کارهای نکرده ام.» دوست دیگرم می برسد: «چطور؟» می گوید: «دارم اخراج می شوم. شرکت کشتی سازی ایران صدرا ورشکست شد. دارند نیروهای اشان را اخراج می کنند.» زن، کارمند با سابقه ایران صدر است. با روابط عمومی شرکت در تهران و مازندران تماس می گیرم، می گویند مشکل اینقدرها حاد نیست! و همه در لفافه می گویند؛ درست شنیده ای. و این، حکایت زندگی همولوگی های من است در گوش و کنار آن... از جاده بین شهری عبور می کنم؛ چشم می چرخانم بلکه سبزی شالیزار اردیبهشت را مثل گذشته ها مرور کنم، چیزی نمی بینم، عطری مشامم را تر نمی کند. دقت که می کنم آن دورترها، شالیکار با مجتمعه جوانه های ترد شالی بر سر می رود. تنگی آرام می گیرم، دعایمی کنم باران به موقع بیارد و او چشم انتظار نماند، که قیمت های تضمینی اعلام شود تا این برج که بر رنج سفره ها را عطر اگین می کند از این دیار کوچ نکند. خدا کند نامیدی قلب شالیکار را تیره نکند که او شالیزارش را به بهایی اندک بدلهد و... و خدا نکند که ترانه ای محیوب آن خواهانده خوش صدا شود خاطره ای در گوشی دلمان. به گمانم هنوز هم می توان خواند:

شکفتنه غنچه‌ی مهتاب تو بهشت شالیزار
سبله می رقصد به فاز با سرود شالیکاران
شالیزار سبز و بیدار پیرهن عروس پوشیده
عطرا خاک عطر مهتاب عطر تازه ای امیده، آه
کم کمک مهتاب شالی می رود تا سحر یابد
شالیزار در انتظار تا که خورشید در یابد
لای لایی، لای لایی شالیزار امید مایی
لای لایی، لای لایی شالیزار نور خدابی
وای گلُم کجا کوچ کنیم از دیار خوب خومون
وای خدا نداشتنیه خاک غریبی بهمون

ترانه: زنده یاد محمد نوری

فهرست:

حکایت درد آور بی آبی، در دیار سبز و آبی	۲
هیچ وقت مازندران خواهی خوبی نبود!	۳
راه توسعه مازندران از گردشگری می گذرد	۶
زباله و پسماند؛ تنها دستاورده میزبانی	۸
مدیران بی برنامه نمی گذارند تور به مازندران بیاوریم	۱۰
پرونده ویره: با لباس سفید برنمی گردد!	۱۳
گشته در شب	۲۲
میهمانم را به خانه نمی برم!	۲۴
از ازدیبهشت تا بهشت	۲۸
نقش جنیش کارگری در حیات سیاسی ایران	۳۰
مازندران و همسایگان نامهربان	۳۲
این تنها موسیقی نیست، آه کشیدن است	۳۴
ویژه جشنواره تاتر تبریز	۴۰
خدمات هلال احمر نجات بخش و امید آفرین است	۴۸

به نام خداوند بخشنده مهربان

رهبر معظم انقلاب اسلامی:

به گمان من آنچه در این سال
جدید پیش رو داریم، عبارت است از
اقتصادی که به کمک مسئولان و
مردم شکوفایی پیدا کند، و فرهنگی
که با همت مسئولان و مردم بتواند
سمت و سوی حرکت بزرگ کشور
ما و ملت مارا معین کند. لذا من شعار
امسال را و نام امسال را این قرار دادم:
«اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و
مدیریت جهادی»

شماره ۱۵ خرداد ۹۳

«ارمون» در گوییش مازندرانی به معنای آرزوست

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: زهرا اسلامی

سردبیر: علی سینا رویگران

تحریریه: تهمینه اسدی امیری، لیلا مشقق، کوروش غفاری چراتی، حسین بروزگر ولیکچالی، رقیه توسلی، رضا رضایی سوادکوهی، حسین احمدی، مریم عبدالهاشم پور، علی سروی، علیرضا سعیدی کیاسری، محمد حسین ملایی کندلوسی، پروانه آفاجانی شیروانی، ندا کلایی، سمیه ابوالحسنی، رضا شریعتی

با سپاس از دکتر رمضان بخشیان

صفحه آرایی: محسن هدایتی بنیاد آباد

عکس روی جلد: مصطفی کاظمی

عکس: نوشین فولادی راد

امور اجرایی: امیر رضا اسلامی

امور فنی و چاپ: چاپ افست تکتم ساری

نشانی دفتر مرکزی:

ساری- خیابان طبری سی، ساختمان البرز، طبقه سوم واحد ۷

تلفن: ۰۱۵۱۲۲۲۷۶۰۰

۰۱۵۱۲۲۱۳۰۷۴

نایابندگی های مجله ارمون در استان مازندران

✿ بابل: بابل- خیابان طلقانی- مجتمع امیر- طبقه سوم واحد ۱۳۸ تلفن: ۰۱۱۱۲۲۰۷۰۶۲

✿ مجید عرب فیروز جایی- پروانه آفاجانی شیروانی

✿ نوشهر: نوشهر- خیابان خاقانی- ساختمان لواسانی- طبقه سوم تلفن: ۰۱۹۱۳۲۳۷۹۷۹

✿ سپیده پور شعبان، محمد حسین ملایی کندلوسی تلفن: ۰۹۱۱۷۸۹۸۴۲۸

✿ جویبار: سمیه ابوالحسنی و سمیه کربیانی تلفن: ۰۹۱۱۲۲۴۶۴۷۶ و ۰۹۱۱۹۵۲۸۵۰۹

✿ رامسر: رامسر، روبروی بیمارستان امام سجاد(ع)، محمد رضا بهرامی تلفن: ۰۹۳۶۸۶۶۲۳۱۱

✿ آمل: آمل: الناز پاک یا تلفن: ۰۹۳۵۶۰۶۳۳۲۱

✿ نور: شاهین قجر تلفن: ۰۹۱۱۲۲۰۷۸۴۲

حکایت درد آور بی آبی، در دیار سبز و آبی

پیش بینی افزایش جمعیت و افزایش حجم مخازن، از کارشناسان متعدد خود، نخواسته اندیا حتی به فکر شنبوده اند، در حد در آوردن دو فقره شاخ، شگفت زده مان می کنند!

فروسودگی شبکه و هدر رفتن آب = بافت فشار

مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب مازندران می گوید: «یکی از مشکلات بخش آب شهرهای استان، فرسودگی شبکه و هدر رفت آب می باشد، که بدليل کمبود تقدیمگی، در بخش ترمیم شبکه های فرسوده، بامشکلات زیادی مواجه می باشیم».

نمی دانم ایشان از چه سالی مسؤولیت مدیریت آب و فاضلاب مازندران را به عهده دارند اما تا آن جا که حافظه ام باری می کند، از او اوسط دهه ۷۰ تاکنون که به عنوان یکی از اهالی رسانه در مازندران کار کرده ام، به خاطر دارم که کایه مدیران شرکت آب و فاضلاب در مورد فرسودگی شبکه آب و ضرورت ترمیم آن، حرف زده اند! به عبارت بهتر، نزدیک به بیست سال است که علی رغم افزایش بهای آب، این شبکه های فرسوده، مارا هم چنان فرسوده تر می نمایند!

کمبود منابع و مخازن، همراه با فرسودگی شبکه و کمبود تجهیزات پمپاژ، برابر است بافت فشار و کمبود قطع آب. وضعیت در مرکز استان به شکلی است که یک عضو شورای شهر ساری با انتقاد از مشکل آب آشامیدنی در شهر ساری می گوید: «آب رسانی در برخی مناطق مرکز استان تا انکر انجام می شود». پس اگر سال بعد، سقاهای مشک به دوش، آب رسانی را به عهده گرفتند، چنان تعجب نکنیم!

قانون مداری یا قانون گزینی

شرکت های آب و فاضلاب شهرها به دلایلی که اشاره شد، لاجرم آب نصفه و نیمه یا کم فشار را به در منازل مامی رسانند اما از این جا به بعد، حکایت دیگری است. چون ساختمان های بلند مرتبه که هیچ، حتی خانه های ویلایی هم بدون پمپ، کارشان لنگ است.

تا آن جا که می دانیم، شیوه استاندارد این است که مشترکین برای استفاده از پمپ، باید یک مخزن نصب کنند و با پمپ، آب را از مخزن به لوله های خانه پمپاژ کنند. اما وقتی فشار آب کم باشد، به مخزن هایی وارد نمی شود! پس قانون مداران؛ باید بی آبی را آن قدر تاب بیارند تا شب شود و مصرف کمتر باشد تا آب به مخازن شان تشریف بیاورد! چون قانون گزینی؛ با پمپ هایی که در رودخانه کشی اماکن خود نصب کرد اند، همان آب کم فشار را از شبکه آبرسانی شهر هورت می کشند! و تاسیراب شنوند، پمپ شان خاموش نمی شود!

دو کلمه با مدیران مربوطه

کمبود منابع و مخازن آب را آن قدر تاب می اوریم تا با مساعدت آب منطقه ای از سدها تامین شود و بالاخره روزی، روزگاری، در این دیار پر آب، حرفي از کم آبی نباشد. سنگ کلیه و مثانه و سایر مشکلات ناشی از آب کم کیفیت هم، فدای سر مبارک تان! لوله های فرسوده و تجهیزات لازم هم انشا... با کمک اقتصاد مقاومتی، ترمیم و تهیه می شود تا قطره ای آب هدر نرود اما بالاخره یکی به ما بگوید؛ نصب این پمپ های هورت کش! قانونی است یا نه؟!

مورد کمبود منابع آب، حرف هایی برای گفتن دارند.

مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب شهری مازندران می گوید: «با کاوش ۲۷ درصدی بارندگی در مازندران، ظرفیت منابع تامین آب چاهه ها و سفره های زیرزمینی کاوش جدی داشته است و با توجه به این که ۹۰ درصد آب شرب استان از طرق چاهه ها و منابع زیرزمینی تامین می شود، شاهد کاوش ظرفیت تامین آب هستیم». و ایشان دلخوش مان می کند که: «از لحظه تامین آب آشامیدنی در اغلب شهرهای استان در نقطه سر به سر قرار داریم و نیاز است تامسولین امر همت کنند تا آب پایدار از طریق سدها تامین گردد».

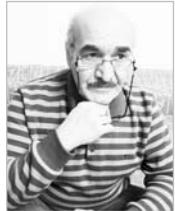
اما در عین حال کمبود آب آشامیدنی مرکز استان را کتمان نمی کند و در نشست مشترک بانایندگان مردم شهرهای ساری و قائم شهر در مجلس شورای اسلامی، اذعان می دارد: «در حال حاضر شهر ساری ۳۵۰ لیتر در ثانیه کمبود آب آشامیدنی دارد که با اجرای طرح آب رسانی از سد شهید رجائی این مشکل مرتفع خواهد شد». انشا....!

هر که مخزن بیش، آب اش بیشتر

کمبود مخازن ذخیره آب، دومین دلیل کم آبی در شهرهای این دیار سبز و آبی است. در حالی که مخازن ذخیره آب ساری به عنوان مرکز و پر جمعیت ترین شهر استان ۴۸ هزار مترمکعب است، بابل با ۵۲ هزار مترمکعب و آمل با ۵۲ هزار و ۳۵۰ مترمکعب مخزن ذخیره، قاعدها باید وضع شان بهتر از مرکز استان باشد که نیست!

حالا حدس بزیند شهرهای گردشگر پذیر، در تابستان که میزان مصرف آب شان بالاتر و تعداد مهمنان نیز بیشتر می شود، با این مخازن، چه می کشند! بابلسر و شهرها و شهرک ها ۱۸ هزار و ۵۰۰ مترمکعب، فریلان کنار ۱۷ هزار ۵۰۰ مترمکعب، منطقه محمودآباد و شهرک ها ۷ هزار و ۹۰۰ مترمکعب، نوشتر ۱۴ هزار مترمکعب، چالوس ۳۰ هزار و ۲۶۰ مترمکعب، نوشتر ۱۴ هزار مترمکعب (تکابن، خرم آباد، نشتارود، عیاس آباد، سلمانشهر، کلاز آباد) ۲۴ هزار و ۲۰۰ مترمکعب و منطقه رامسر ۱۷ هزار ۹۳۰ مترمکعب.

این که شهرهای مازندران از نظر ذخیره آب مشکل داشته و دارند، به جای خود. اما این که سکی با گلزاراندن ۲ واحد درس آمار و احتمالات هم می تواند افزایش جمعیت یک شهر را در طول چند سال آینده، به طور تاخیم محاسبه کند ولی مدیران بزرگوار ما در طول سال های گذشته، چنین محاسبه ای را براي

علی سینا رویگران

در اولین شماره سال ۹۲ در بخشی از یک ادادشت؛ نوشته بود: «..... در دیاری که از آسمان و کوه و شهرش دستکم یک رود می گذرد و همه جایش سبز است و آبی....، می آبی حکایت درد آوری است».

سال گذشته؛ محله‌ی ما؛ مانند بسیاری از محله‌های این شهر و دیگر شهرهای مازندران، دستکم نیمی از روزهای هفته، چند ساعت بی آب می ماند. اما با یک منبع ۵۰۰ لیتری که از آن آب و قائم شهر در مجلس شورای اسلامی، اذعان می کرد، به هر ترتیب کار حاضر شهر ساری ۳۵۰ لیتر در ثانیه کمبود آب آشامیدنی دارد که با اجرای طرح آب رسانی از سد شهید رجائی مجهز کنیم تا شب های شود و روزهای خالی!

درد کم آبی و بی آبی شهرهای استان، هر سال کهنه تر (و لابد چشم مدیران مربوطه روش تر!) می شود. بیش از نیمی از شهرهای مازندران در طول سال با کمبود آب آشامیدنی روبرو هستند که به طور عمده، یا شهرهای اندویا شهروای گردشگر پذیر که نیمی از سال، ۵۰ تا ۱۰۰ درصد به جمعیت شان اضافه می شود.

کمبود منابع تامین و مخازن ذخیره آب، فرسودگی لوله ها و کمبود تجهیزات پمپاژ آب، دلایلی است که سال هاست مدیران مربوطه به آن استاد می کنند.

*****

آب از سر چشمکه گل آلد است!

بگذرید از سر چشمکه شروع کیم. آب مصرفی تعداد اندکی از شهرهای مازندران از طریق چشمکه تامین می شود اما بیشتر شهرها، از آب چاه بهره برداری می کنند که به نسبت آب چشمکه ها، کیفیت مطلوبی ندارند. «سختی» آب (بالا بودن املاح غیر مفید)، عمله ترین مشکل آب شرب شهرهای مازندران است. آب شهرهای مازندران از هر منبعی که تامین شود، با استفاده از «کلر» از نظر میکروبی ضد عفنی می شود اما در حالی که استاندارد لازم برای سختی آب آشامیدنی، حداقل ۵۰۰ میلی گرم در لیتر است، به عنوان نمونه؛ سختی آب شهر ساری میلی استان؛ حلواد ۵۰۰ الی ۶۰۰ میلی گرم در لیتر است. یعنی در مرز آب آشامیدنی و غیر آشامیدنی! به همین دلیل برخی از شهر و ندان شهرهای مازندران که از این موضوع با خبر هستند، از شیوه های مختلفی برای رفع این مشکل استفاده می کنند؛ از نصب دستگاه های کوچک تصفیه آب خانگی تا تک های کوچک تصفیه و جوشاندن آب و در نهایت، استفاده از آب های آشامیدنی که در بطری هارعرضه می شود و در ظرف دو سال گذشته بیش از صد افزایش بها داشته است!

شرکت آب و فاضلاب مازندران تاکنون به جز موارد بسیار نادر و محدود، در مورد سختی آب آشامیدنی شهرهای مازندران، اطلاع رسانی نکرده است. دلیل این سیاست گزاری رانمی دانم اما به نظر می رسد که آگاه کردن مردم در این مورد، بسیار ضروری است. مدیران شرکت آب و فاضلاب امادر

خواهرخواندگی امضاء شد. تفاهمی که به همان میز ختم شد و در حد یک خبر رسانه‌ای باقی ماند.

فرماندار چالوس چندی پیش در کار گروه توسعه گردشگری چالوس از فرصت از دست رفته ای که می توانست تجربیات کوalaامپور را به این شهر منتقل کند، اظهار تأسف کرده و گفته بود؛ زمان قانونی این تفاهم نامه به پایان رسیده است.

فرصتی که یک دهه قبل برای چالوس فراهم شد، با بی تدبیری و ناگاهی مسئولان این شهر از شرایط و ره آوردهای خواهرخواندگی، آن هم با شهری که در صنعت گردشگری به دستاوردهای جهانی دست یافته است، از بین رفت.

رامسر هم خواهر خوبی نبود

رامسر، دیگر شهر مازندران است که دو خواهر خوانده دارد. شهردار شهر [پورتomonت] شیلی در سال ۸۷ به رامسر آمد و با شهردار وقت عروس شهرهای ایران، قرارداد خواهر خواندگی امضاكرد.

پورتomonت شهری است است که وجهه مشترکی نظیر؛ جنگل، دریا، فرهنگ غذایی، ماهیگیری و گردشگری با رامسر دارد. توسعه و تبادل دانش فنی، مدیریت شهری و مدیریت آب های سطحی، از جمله اهداف این قرارداد بود. شهردار رامسر در این نشست از نام گذاری منطقه ای در رامسر به نام پورتomonت، خبر داده بود.

اما این پروتکل با شیلیانی ها، جنبه های عملی به خود نگرفت و پورتomonتی ها پاشت سرشان راهنم نگاه نکردند. پس از آنکه این خواهرخواندگی در آمریکای مرکزی، خواهر خوانده بعدی نزدیک تر انتخاب شد.

شهری در قطر با ۲۰ هزار نفر جمعیت که در ۲۰ کیلومتری جنوب دوچه قرار دارد و در زمینه صنایع فرآورده های ماهی، فعال است. موافقن نامه خواهر خواندگی رامسر با «الوکره» قطر در سفر مهندس طاهایی استاندار و شهردار رامسر به این کشور حاشیه خلیج فارس امضا شد.

افزایش همکاری در گردشگری و سرمایه گذاری در این بخش، بازیافت و زیبا سازی شهر و همکاری های فرهنگی و بهداشتی، از جمله مقادن این توافق نامه بود که در سال ۸۹ منعقد شد و باز هم این دو خواهر به هم نرسیدند.

شیراز: الگویی موفق

شیراز از جمله تجربه های موفق در زمینه ارتباط برون مرزی محسوب می شود. پنج سالی هست که شیراز و شهر «اویمار» آلمان که زادگاه «گوته» محسوب می شود، قرارداد دوستی امضاكردۀ اند.

شهر و ایمار در کشور آلمان شهری تاریخی است که جایگاهی شاخص و منحصر به فرد در تاریخ و فرهنگ کشور آلمان دارد. این شهر از سال ۲۰۰۰ با امضای قرارداد دوستی و برادری با شیراز، بنام و آوازه در شخصیت منحصر به فرد ایران و آلمان یعنی «حافظ» و «گوته»، با یکدیگر ارتباط فرهنگی ویژه برقرار کرده اند. ارتباط فرهنگی که فرصت بی نظیری برای رشد گردشگری در دو کشور، به ویژه در عرصه معقول مانده ی گردشگری ادبی است.

امسال در پنجمین سال از امضای این قرارداد دوستی، شیراز پذیرای کاروان صلح و دوستی ایران و آلمان بود. به پاس این حضور، برنامه های متعدد و متعارف فرهنگی و هنری اجرا شد و زمینه های هر چه بیشتر گردشگری ادبی ای را در شیراز تقویت کرد.

عباس مهدوی

ناکامی مدیران مادر ارتباط برون مرزی

هیچ وقت مازندران خواهر خوبی نبود!

شهرداری ساری هم برای معرفی جاذبه های مرکز استان،

تور ساری گردی برای این هیأت برگزار و آین های سنتی و بومی مازندران را در محل خانه هنرمندان برای مقامات شهربازی آستارا خان روایت کرد. این برنامه ها موجب شد تا کمیل شهرداری آستاراخان، از ساری خوش باید و این سفر را ارزنده توصیف کند. در این سفر مقرر شد تا زمینه خواهر خاندگی ساری و آستاراخان فراهم شود.

پیش از این سفر، خواهرخواندگی در ساری مفهومی نداشت و مسئولان این شهر با مؤلفه های خواهر خوانده شدن آشنا نبودند. ساری که پیش از این خواهرخواندگی

شهرهای «کومی» روسیه، «نخجوان» ارمنستان و «شقق آباد» ترکمنستان را پذیرفت، چه نفع ای از این پیمان خواهرخواندگی برده است؟

ایا تاکنون بین این شهرها با خواهر خوانده های خود، ارتباطات فرهنگی، اقتصادی، گردشگری و... که در آغاز هدف اصلی این گونه پیمان ها بوده و هست، داشته اند؟ تاکنون چند رویداد بین ساری و این شهرهای خواهر خوانده برگزار شده است؟

متاسفانه اکثر این پیمان های خواهرخواندگی جنبه تشریفاتی داشته است در حالی که مدیران این شهری توائیتند با برنامه ریزی دقیق، از این پیمان ها برای پیشرفت هرچه بیشتر شهرهای خود استفاده کنند.

سفر هیأت آستاراخانی به ساری، تلنگری بود برای مسئولان شهرداری و شورای شهر تا به معیارهای خواهر خوانده شدن و اتفاق شوند و فرهنگ و هنر را اینسانی ارتباط با آن سوی مزها فقرار دهند.

لباس های محلی، اجرای آین های سنتی و موسیقی دلنواز مازندرانی آن هم در جوار خانه ای با معماری چشم نواز بود، توانست ساری را در ذهن میهمانان آستاراخانی خاطره انگیز و پرجاذبه ترسیم کند.

کوalaامپور با چالوس!

شهرهای مازندران تاکنون در خواهرخواندگی موفق نبوده اند و توانسته اند خواهان خوب و تأثیرگذاری باشند و داشته های خود را به رخ بکشند.

۱۱ سال پیش چالوس و کوalaامپور مالزی با یکدیگر خواهر خوانده شدند. در سال ۸۲ وقتی وزیر وقت گردشگری مالزی به مازندران سفر کرد، تفاهم نامه این

خواهرخواندگی بین شهرها و کشورها یکی از قرارداد هایی است که از مدت ها قبل بین کشورهایی که با هم اشتراک فرهنگی، هنری، تاریخی و... دارند باب است.

عبارات مختلفی برای توصیف ارتباطات بین شهری به کاربرده می شود، هم چون؛ شهرهای خواهرخوانده، شهرهای دوقلو، همکاری بین المللی شهرداری، همکاری بین شهری، همکاری غیرمتصرف و مفاهیم دیگر.

پیمان خواهرخواندگی رابطه ای دوستانه و هدفمند است که به منظور تبادل اطلاعات و تجربیات و توسعه ارتباطات فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، شهری و... میان دو شهر یا دو منطقه، از دو کشور مختلف، اتفاق می افتد.

ایده ی اصلی در شکل گیری یک رابطه ی خواهرخواندگی، گسترش روابط فرهنگی و تجاری بین دو منطقه مختلف از جهان است. همکاری های خواهرخواندگی همواره شامل حکومت های محلی می شود اما می تواند تجارت های محلی و روابط شهر و نومند را نیز شامل شود.

پژوهه های مشارکتی مابین خواهرخوانده ها، بسیار متنوع است و می توانند شامل هر چیزی شود؛ از فعالیت های هنری گرفته تا مباحث آموزشی و زیست محیطی.

پیمان خواهرخواندگی در تغیر و رشد سطوح مختلف دو شهر خواهرخوانده و تبادل فرهنگی بین دو شهر، نقش بسیار مهمی دارد. در جهان سالانه بین شهرهای خواهرخوانده برنامه های مختلفی چون؛ مسابقات و نمایشگاه های متنوع برگزار می شود. این برنامه ها باعث رونق و ارتباط بیشتر این شهرها خواهد شد.

در ایران این اتفاق در سال ۱۳۶۸ و برای نخستین بار در اصفهان به وقوع پیوست و شهرداری این شهر با شهر «شیان» چین پیمان خواهرخواندگی بست. دیگر شهرهای ایران نیز بعد از این اقدام استقبال کرده و شهر تهران در سال ۱۳۷۳ نخستین پیمان خواهرخواندگی خود را با شهر «ییشک» پایخت قرقیزستان منعقد کرد.

خواهی جدید برای ساری

هیأتی از [آستاراخان]، در سفری چند روزه به مازندران، از قابلیت های اقتصادی، گردشگری و فرهنگی استان دیدن کردند. این هیأت در ساری به عمارت شهرداری رفت تا پیرامون همکاری های مشترک خواهرخواندگی با شهرداری باشند و مسئولان شهری ساری گفتگو کردند.

تهرینه اسلی امیری
کارشناس طبیعت گردی

یکبار دیگر از جاده هراز بگذرید!

رودها و چشمه‌های آب معدنی قابل استفاده برای گردشگران گذرنده از جاده هراز به شرح زیر است:

■ رودخانه لاسم در جاده هراز، به طول ۲۱ کیلومتر از دامنه شمالی کوههای [دره داغ] سرچشمه گرفته و ضمن عبور از کنار روستای لاسم و حرکت به سمت پلور، به رود هراز می‌ریزد.

■ چشمه‌آبگرم آب آهن یا آب فرنگی، در روستای لاریجان و جاده هراز واقع شده است. مسیر دسترسی به این چشمه از بالای روستای آب اسک لاریجان، میان پیستان از ارس است. آب این چشمه دارای ترکیبات سولفات‌دوفرو، کربنات و دوفر اسید کرنشیک آزاد است. استحمام و نوشیدن آن برای افراد مبتلا به یماری‌های کم خونی و جلدی توصیه شده و برای رماتیسم و یماری پوستی نیز مفید است.

■ چشمه‌آبگرم آب اسک در روستای آب اسک از بخش لاریجان در مسیر جاده هراز است. مسیر دسترسی به آبگرم آب اسک از جاده هراز آغاز و بعد از طی مسافتی حدود ۸۰ کیلومتری نرسیده به آمل در روستایی به نام در دامنه‌ی جنوبی قله‌ی دماوند می‌رسد. آب‌های گوگردی اسک در درمان عفونت‌های مجرای تنفسی و یماری‌های جلدی و یماری‌های مفصلی، گوارشی و اگرما و زخم‌های کهنه مؤثر است.

■ آب گرم معدنی استرایاکو در روستای قلابن در همین جاده است. مسیر دسترسی به این چشمه، بین راه لاریجان به روستا، نزدیک روستای پاییجان در محلی به نام [قلابن] است. این چشمه با حرارت ۳۴ درجه مساتی گردان از پای کوه جوشیده و پس از جمع شدن در دو استخر تقریباً بزرگ، از آن سریز کرده و به داخل رودخانه می‌ریزد و میزان آبدهی آن تقریباً ۴ اینچ در ثانیه است. این آب دارای ماده‌ای به نام زیقی می‌باشد که برای درمان یماری‌های عفونی به ویژه در پوست موثر است.

■ آبگرم رینه در روستای رینه در جاده هراز قرار دارد. مسیر دسترسی به این چشمه، حدود ۷۰ کیلومتر نرسیده به آمل، به روستای رینه در نزدیکی روستای لاریجان می‌رسد. این چشمه هر ثانیه هزار لیتر آبدهی دارد و آب آن برای درمان یماری‌های جلدی، مفصلی و عفونی مفید است.

■ آب معدنی زاغ چشمه و هرمس در روستای اسک و آبگرم معدنی لاریجان در روستای لاریجان است.

■ آب معدنی گروکلرد، در روستای کمده در جاده هراز واقع شده و حدود ۱۵ کیلومتر نرسیده به آمل، از جاده قدیم آمل به آنجا می‌رسید.

ماهی قزل آلای خال قرمز در انتظار شماست

■ دریاچه امامزاده علی در نزدیکی آب اسک است. مسیر دسترسی به این منطقه از مسیر جاده هراز آغاز و بعد از طی

راه خود را به سمت دریایی مازندران پیدا کرده است. جاده‌ی هراز، تهران را به شهر آمل وصل می‌کند. این جاده از حد فاصل دو شهر بومهن و رودهن از جاده فیروزکوه منشعب می‌شود و پس از عبور از بالادست دره مشاء، آبعلی، گردنه امامزاده هاشم، پلور، آب اسک، رینه و لاریجان به شهر آمل می‌رسد. امامزاده هاشم در مرتفع ترین نقطه جاده هراز و در دره‌ای به همین نام، گردشگران را متوقف می‌کند تا زیارتی کنند.

رودخانه هراز (HARAZ) که در قدیم، رودخانه [هره] نیز نامیده می‌شد در جاده هراز، از دره لار در جنوب دماوند سرچشمه می‌گیرد و روان آب‌های دره قاضی کلا و جنگل دره نیز از کوههای شمیم کوه، همراه با آب زیار و ولاسم که از کوههای غربی قرقان چای فیروزکوه و آب رودهای جاری از دهکده‌های دلارستاق، نیز به این رودمی‌ریزد. رودخانه هراز در یک دره نسبتاً پهن به طرف شمال جویان یافته و در مسیر آن چندین روستا و محله و حدائق ۸ کارخانه شن و ماسه وجود دارد و بیش از یکهزار و ۵۰۰ کیلومتر مربع است.

سفر به شمال همیشه در برنامه سفر ایرانیان قرار داشته و دارد. استان مازندران نیز یکی از مقاصد پر طرفدار گردشگران، بویژه در ایام تعطیلات است. طی نظر سنجی که از گردشگران در سال های متولی انجام شده، حدود ۹۰ درصد اعلام داشتند که برای چندمین بار به این استان سفر کرده‌اند و باز هم مایلند در تعطیلات بعدی به مازندران سفر نمایند.

انگیزه اصلی سفر به مازندران، طبیعت آن است. وجود بزرگترین دریاچه دنیا با نام دریایی مازندران (دریای خزر)، در سراسر ضلع شمالی این استان، وجود رشته کوه البرز و ارتفاعات بی‌نظیر، مانند: قله دماوند، قله علم کوه، قله سیالان و کوه شاه دژ در ضلع جنوبی این استان و صد بینه جنگل‌های باستانی هیرکانی که مثل کمریندی سبز در حاشیه ارتفاعات البرز گسترده شده، زیبایی و صفت نایابی را بدان بخشیده که خالق روستاهای پیلاخی خوش آب و هوایی در مناطق کوهستانی شده است. وجود زمین‌های جلکه‌ای در کنار دریا و جنگل و کوه، کشتزارها و باغات، از دیگر ویژگی‌های مازندران است که موجب می‌شود هر ساله گردشگران بی‌شماری این مکان زیارا به عنوان مقصد سفر خود انتخاب نمایند.

علاوه بر پتانسیل‌های طبیعی، ویژگی‌های فرهنگی و آداب و رسوم، از دیگر جاذبه‌های مهم و موثر در جلب و جذب گردشگران به این استان زیاست. آثار و بنایهای که میان رویدادهای تاریخی است، در میان سرسبزی‌های مازندران جلوه خاص دیگری است که هر ییزده را بخود جلب می‌کنند تا رد پای تاریخ را در میان سبزی‌ها دنبال کند. امامزاده‌های متعدد، خود گواه دیگر بر حضور اعتقدات مردمان ساده و پاکدل این مژده و بوم است که نام دیار علوبیان را به خطه طبرستان نهادند.

در این مبحث قصد بر این است تا با مسیرهای گردشگری این خطه از زیا آشنا شویم. مسیرهای ورودی به مازندران شامل شش مسیر زیبی، سه خط هوایی و مسیر ریلی از سوادکوه تا بهشهر و گلزاره است. از هر طریق که وارد استان شوید، می‌توانید از جاذبه‌های طبیعی و تاریخی در مسیر ورودی دیدن کنید. در این قسمت جاده هراز که پر ترددترین جاده مازندران محسوب می‌شود، معرفی می‌گردد.

جاده هراز و جاذبه‌های گردشگری

نام جاده [هراز] برگرفته از رودخانه هراز، جزو پریچ و خم ترین رودخانه ایران به شمار می‌رود که از لای رشته کوه البرز

کشاند. مسیر دسترسی به این قله زیبا از جاده خاطره انگیز هراز آغاز و پس از گلر از آخرین تونل در سمت راست به روستای زیبای لهاش و امام زاده لهاش بروید و بعد از آن به روستای زیبای الیستان که ابتدای مسیر کوهنوردی است، می‌رسید. از روستای الیستان تا قله امامزاده قاسم مسیر جنگلی و آلبی کم نظیر وجود دارد که حدود ۴ ساعت بصورت پیاده روی طول می‌کشد.

پناهگاه‌ها و جان‌پناه‌های موجود در طول مسیر، امکان بیوته شبانه در زائر سرای امام زاده حسن لهاش را فراهم نموده است.

دیو سپید پای در بند، همین جاست!

قله اسطوره‌ای دماوند در مسیر همین جاده زیباست. مسیر دسترسی به این کوه از طریق هراز، در ۶۹ کیلومتری شمال شرقی تهران، ۶۲ کیلومتری غرب آمل و ۲۶ کیلومتری شمال شهر دماوند در البرز مرکزی و بخش لارستان است. قله دماوند با ارتفاع ۵ هزار ۶۷۱ متر و شکلی مخروطی که در دهنه خاموش آن گوگرد فراوانی به چشم می‌خورد، یکی از منحصر به فردترین جاذبه‌های طبیعی ایران است، که هر ساله هزاران تن از مشتاقان ورزش و طبیعت گردی از ایران و همه نقاط جهان به آن روی می‌آورند. مسیر صعود به قله دماوند دارای ۶۰ راه اصلی و فرعی صعود، از زوایای چهارگانه مختلف است.

کوه دماوند نخستین اثر طبیعی ایران است که در فهرست آثار ملی ایران ثبت شد. همچنین به عنوان [اثر طبیعی ملی] در شمار مناطق چهار کانه ای ارزشمند از نظر حفاظت محیط زیست قرار گرفته است. روز ملی دماوند همان باتیرگان در مازندران با نام تیرماه سیزده شو در شب سیزدهم آبان ماه برگزار می‌شود. انجمن کوهنوردان ایران هر ساله این جشن را در روز سیزدهم تیر در دامنه‌های قله دماوند در شهر ریه لارستان شهرستان آمل برگزار می‌کند. این جشن نیز به ثبت ملی نیز رسیده است.

بهترین زمان برای صعود به قله دماوند در بهار هر سال از فروردین تا اواخر اردیبهشت است. از اواسط خرداد تا آخر تیرماه بهترین و جذاب ترین زمان برای اجرای برنامه و اوسطه پایداری نسبی هوا و سرسیزی و طراوت منطقه وجود آب فراوان در گوسفند سرا و بارگاه سوم و برف چال‌های کوچک و پیزگر است. از اواخر تیر تا پایان شهریور ماه زمان هوای پایدار و برف کم و ثابت شدن محلوده یخچال‌ها و کمیاب آب در دامنه‌ها و بارگاه سوم است. از اوایل مهرماه تا پایان اسفند ماه دارای هوای نایابدار طوفانی و بورانی و حجم سنگین برف در دامنه‌ها و تبدیل آب جاری تمام است.

مسافت حدود ۸۰ کیلومتر نرسیده به آمل به روستای آب اسک می‌رسید. این دریاچه محل زندگی ماهی قزل آلای خال قمز و رنگین کمان و کف دریاچه پر از گیاه است. ■ دریاچه دو خواهران در روستای نمارستاق در جاده هراز واقع شده است. مسیر دسترسی به این منطقه از جاده هراز نزدیک پارک جنگلی میرزا کوچک خان در انتهای جاده هراز نزدیک شهر آمل واقع شده است. فاصله پارک جنگلی تا مل محدود ۲۰ کیلومتر و در مسیر اصلی جاده هراز قرار دارد. امکاناتی مانند آب، برق، سرویس بهداشتی، آلاچیق، سکوی چادر و وسایل بازی کودکان در این منطقه جنگلی برای استفاده گردشگران وجود دارد. این پارک جنگلی دو مین پارک جنگلی شمال و مساحت آن به ۲۰ هکتار می‌رسد.

پارک جنگلی هلوسر در جاده هراز در نزدیکی شهر آمل است. در ابتدای جاده آمل به امامزاده عبدالله و در ۲۰ کیلومتری جاده اصلی آمل به تهران این پارک خودنمایی می‌کند. امکانات

پارک جنگلی میرزا کوچک خان در قلب منطقه البرز مرکزی، به محلی موسم به دو راهی پنجاب می‌رسید. اواخر خداداد ماه بهترین زمان برای سفر به این منطقه است که هوا رو به گرمی می‌رود. در مسیر، با گذر از روی پایی و ادامه مسیر به مدت یکساعت به سمت غرب، به دشت وسیع و بی انتهای دریویک می‌رسید. با گذر از دشت دریویک به سمت جنوب بروید، در آن جاده کوچکی در پای قلل لهرا رامی بیند و بعد از آن دریاچه دو خواهران آمل پدیدار می‌گردد.

■ آبشار آب مراد لاسم در شهر پلور است. آبشار در مسیر پلور در جاده هراز (۵ کیلومتر بعد از پلور) قرار دارد که با طی مسافت ۲۰ کیلومتر به جاده فرعی لاسم می‌رسید. ادامه مسیر دسترسی به آبشار، به روستای سله بن و جاده فیروزکوه متینی می‌شود. مجموعه آبشارهای دیدنی معروف به آب مراد، در دامنه شمالی خط الراس دوپر از قرار دارد که تعداد آنها به طور تقریبی به ۱۳ آبشار می‌رسد. از این میان فقط اولین و بلندترین آن‌ها آبشار آب مراد است که منظره بسیار زیبایی را دیده‌آورده و به آسانی قابل دسترس است. آبشار آب مراد در گلستانه تغییرگاه شاهان قاجار از جمله ناصر الدین شاه بوده است.

■ آبشار پرده (در فاصله ۷۰ کیلومتری جنوب شهر آمل) در مسیر هراز در منطقه بایجان و در کنار روستای پرده قرار دارد. مسیر دسترسی به این آبشار از طریق بایجان در پیست کیلومتری شمال گزنه در جاده هراز آغاز شده به روستای پرده در دهستان بایجان با طی مسافت پانزده کیلومتر می‌رسد. این آبشار زیبا یکی از جلوه‌های طبیعی مورد توجه کوهنوردان و علاقمندان به طبیعت است.

■ آبشار قلعه دختر در جاده هراز، در روستای لارستان واقع شده است. مسیر دسترسی به این آبشار از طریق جاده هراز، بعد از گردنۀ امامزاده هاشم به سمت پلور، درست بعد از اولین پل و در تزدیک تأسیسات تونل امامزاده هاشم، آبشار کوچکی بر روی صخره‌های غرب جاده نمایان می‌شود. این منطقه برای کوهنوردان، ابتدای مسیر شرقی صعود به قله گل زرد به حساب می‌اید. چشمۀ زیبای قلعه دختر نیز در مجاورت آبشار قلعه دختر است.

آبشار ماهان و هیجان برای طبیعت گردان
آبشار ماهان دارای سه آبشار پشت سر هم و زیباست. ورودی سمت راست پارک جنگلی میرزا کوچک خان و پس از طی مسیر جاده آسفالتی داخل پارک، اولین جاده خاکی سمت راست را ادامه مسیر داده و پس از طی ۷/۵ کیلومتر درست سریک پیچ تند باید از جاده به سمت دره (راست) پیاده حرکت کرده و بعد از طی ۲۰۰ متر در مسیر آبشار به آبشار اول که متر ارتفاع دارد، می‌رسید. به علت وجود قلعه‌ای قدیمی به نام قلعه ماهان در سر این آبشار، به نام [آبشار ماهان] نامیده شده است. آبشار دوم به طول

در اولین تالار گفت و گوی تخصصی معاونت پژوهشی استانداری مازندران عنوان شد؛

راه توسعه مازندران از گردشگری می‌گذرد

و گاه درآمد بیشتر بال فروش ها از سرمایه گذاران در سواحل اظهار داشت: با برخی ابتکار و خلاصت ها نظری برگزاری همایش ها و جشنواره ها، کارگاه های تخصصی و انتخاب یک منطقه ویژه گردشگری می توان از طرفی های موجود در این حوزه استفاده کرد.

وی در خصوص انتخاب نشدن مازندران به عنوان منطقه نمونه گردشگری گفت: این عدم انتخاب تها به دلیل ضعف مدیران نیست، بلکه در این حوزه مشکلات حقوقی داریم. ما باید به تامین منابع مالی و بیمه ای و تهیه و تبیین آئین نامه ها بیندیشیم.

به آتیالیا نگاه کنید!

وی با بیان اینکه امروز رونق گردشگری دریایی نیاز اصلی مازندران است، گفت: با وجود اینکه چندهزار سال از قدمت تاریخ دریانوری ایران می گذرد هنوز اقدامات شایسته در این باره صورت نگرفته است. به عنوان مثال وقتی بندر فرج آباد توسط روشهای ویران شد اقدامات لازم برای بازسازی و احیای آن انجام شده است.

معینی با ابراز تاسف از اینکه در مازندران ریشه حیات وجود ندارد و خمودگی می بینم، افزود: اگر عکس ها و کارهای تحقیقاتی ۱۳ ساله خود را در زمینه گردشگری دریایی ارائه دهم می بینم که هیچ تغییری طی این مدت صورت نگرفته است.

وی با بیان اینکه گردشگری دریایی را برای حفاظت از محیط زیست دریا پیشنهاد می کنم، گفت: باید دست و بال گردشگری دریا باز کنیم. الان گردشگری جز زباله، عایدی برای مادراند. زباله نفرت ایجاد می کند. به آتیالیا نگاه کنید؛ روسای آتیالیا ظرف چند سال با استفاده از گردشگری دریایی به یکی از مراکز بزرگ تفریحی دنیا تبدیل شده است.

دکتر جعفر اوладی:

در کار آفرینی، ایده خود را می فروشیم

دکتر جعفر اوладی، دکترای تخصصی گردشگری با رویکرد اکوتوریسم، نیز در ادامه با اشاره به ظرفی های موجود و نشان دادن اسلاماً داری از ساخته شدن اشیا و پرندگان چوبی در دیگر کشورهای، خانه های درختی، جوش خوردن درختان و منظره زیبایی که می سازد، گفت: ما همیشه به بودجه اشاره می کنیم، در حالی که مفهوم کارآفرینی داشتن پول به تهابی نیست بلکه ما در کارآفرینی ایده خود را به فروش می گذاریم. اولادی با بیان اینکه در استان منابع و امکانات فراوانی وجود دارد گفت: برای بهره مندی از این پتانسیل از فکرمان استفاده نکردیم.

اولین تالار گفت و گوی تخصصی با موضوع گردشگری در مازندران و بررسی چالش ها و راه رهای آن با حضور مسئولان و صاحب نظران این حوزه در دفتر آموزش و پژوهش استانداری مازندران برگزار شد.

لطف الله آزادانی

طرح جامع پژوهشی تدوین می شود

مدیر کل آموزش و پژوهش استانداری مازندران در این نشست که اعضای هیئت های علمی دانشگاه ها، پژوهشگران، فرمانداران و شهرداران حضور داشتند، گفت: تالار گفت و گویا هدف استفاده و شناسایی طیف ها و ظرفیت های مختلف در راه توسعه مازندران اعلام حضور کرده است.

طف الله آزادانی گفت: آدمیم نارسانی ها و عیب هارا آنکو نه که هست بشناسیم نه آن گونه که خودمی پسندیم.

وی خاطرنشان کرد: تارا هکارهای علمی تدوین، و برname ها صحیح، چیمان و با دیدگاه علمی هدایت شود، راه به جایی نخواهیم برداشت.

آزادانی با اشاره به نبود سیاست مدون در ویژگی ها و مولفه های توسعه گفت: برای این مهم باید طرح جامع پژوهشی تدوین شود تا گام ها، اصولی تر برداشته شود.

وی افزود: برای شناسایی اولویت های توسعه استان، هر ماه یک اولویت در قالب تالار گفت و گو مورد بررسی قرار می گیرد که در طول سال به ۱۲ موضوع پرداخته خواهد شد و در این تالارهای تخصصی سعی می شود از صاحب نظران حوزه های مختلف، نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی و اهالی رسانده دعوت شود.

وی ضمن انتقاد از رسانه هایی که از حضور در این جلسات امتناع می کنند، تصریح کرد: چنانچه احساس شود در جایی برname نداریم، آمادگی داریم که از نقطه نظرات صاحب نظران بهره مند شویم.

آزادانی افزود: در تالار گفتگو از تقدیم های علمی و کارشناسی استقبال می کنیم. کرسی آزاد اندیشی باید شکل گیرد و صاحب نظران با آزاد اندیشه سخن بگویند واقعیت ها را آن گونه که هست بیان کنند.

این مسئول در ادامه با ارائه گزارشی گفت: اگرچه میزان مسافران و گردشگران در سال ۵۲، ۹۲ درصد نسبت به سال ۹۱ رشد داشته است که موجب شادمانی بسیاری شده ولی ایجاد طرح ها، رستوران ها، هتل ها و ... مازندران فقط بین ۲ تا ۸ درصد رشد داشته که مایه تاسف است.

وی خاطرنشان کرد: تالار گفتگو به این منظور شکل گرفته که

ضمن تقدیر از دستاوردها، باواقع یعنی به نقاطه ضعف و چالش ها پردازیم و با برname ریزی و مدیریت، آن ها را مرتفع کنیم. همچنین تابیج و دستاوردهای تالار گفتگو را به صورت مکتب در اختیار علاقمندان قرار می دهیم.

کتابون معینی:

صاحب فرست بی نظیر در راه استیم

کتابون معینی، مدیرعامل شرکت کیش پارس مارین که ۱۳ سال است در حوزه گردشگری دریایی فعالیت می کند، به طرفیت های موجود در این حوزه و تعریف گردشگری دریایی اشاره کرد و گفت: گردشگری دریایی در واقع به هر گونه فعالیتی که در کنار دریا و رودخانه صورت می گیرد، گفته می شود و ما با دریایی نظیر خزر، صاحب این فرست هستیم.

این فعل حوزه گردشگری ضمن گالایه از آنچه در رسانه ها پیرامون تلفات دریایی مازندران نوشته می شود، گفت: امروز به جای شناخت دریایی مازندران با توانایی هایش، آن را با میزان قربانیش می شناسند، چرا که فکر اساسی درباره دریا صورت نگرفته است.

وی با بیان اینکه باید دید چه میزان سرمایه برای تاسیس

کارخانجات صنعتی در مازندران خرج شده و چند میلیون سرمایه هدر رفته، ادامه داد: ما طلای مایع (آب) داریم اما باید بینیم چند فانوس دریایی در دریا روش می شود و اگر جنگی رخ دهد در حوزه دفاعی چه دیوارهای بازدارنده ای در این حوزه داریم؟

معینی با انتقاد از زباله دان شدن برخی مکان های گردشگری

وی بایان این که باید در نظر بگیریم که آیا واقعاً گردشگری داغدغه نظام است، ادامه داد: ما هنوز آمار و اطلاعات دقیقی از سهم گردشگری نداریم. برزگر با اشاره به این که ۱۷-۱۸٪ نوع گردشگری داریم، تصریح کرد: ۱۸۰۰ روستاداریم که می‌تواند جزو جاذبه‌های گردشگری ما باشد.

قورباغه‌ها در میانکاله دیگر نمی‌خوانند!

سخنگوی شورای شهر بهشهر نیز گفت: برای اجرای طرح میانکاله چندین سازمان و مدیر مدعی می‌شوند اما کسی هیچ اقدامی نمی‌کند که این موضوع ناشی از عدم قدرت مدیران اجرایی و فرمانداران است.

اعظم السادات حسینی افزود: ریس محیط‌زیست از شهردار شهر ما شکایت کرد و مدعی بود فلاں طرح شما باعث شد قورباغه‌ها در میانکاله دیگر نخواهند!

کجوری‌ها آینهٔ هزار ساله برگزار می‌کنند

شهردار کجور نیز در این نشست بایان اینکه قدمت قبات های کجور، تهایی کی از جاذبه‌های گردشگری این شهر است، گفت: کجور جزو معدود مراتع استان است که آینه‌های ۴ هزار ساله برگزار می‌کنند. مسئولان باید به کمک مایانده، از دگرگونی بی رویهٔ چهره کجور جلوگیری کنیم تا به روزی نرسیم که بخواهیم با میلیارد‌ها تومن هزینه چهره متتحول کلاردهش را درست و بومی و از ساخت و ساز بی رویهٔ جلوگیری کنیم.

شهردار فریدون‌نکار هم با مشارکت در بحث‌های این نشست از نمایندگان مردم مازندران در مجلس خواست تا متنی ساحل در مازندران مشخص شود.

خان بابایی با بیان اینکه سپاری از قوانین تنها تصویب می‌شوند و کمترین نظرات بر حسن اجرای آنها نمی‌شود، گفت: کدام شهردار ساحلی نمی‌خواهد به مسافران و شهروندان امکانات بدهد؟ ما اگر هر ۲۴ ساعت زباله را در ساحل جمع نکنیم دریا خودش زباله را پس می‌دهد. ما بودجه عمرانی را صرف طرح دریا می‌کنیم. خانواده‌های غرق شدگان در دریا، دیه آنها را از شهرداری می‌خواهند.

بادآور می‌شود؛ دلاور بزرگ نیا - مدیر کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مازندران - که از مدعاونین اصلی این میزگرد بود به دلیل حضور دکتر طالبیان - معاون میراث فرهنگی سازمان به رامسر سفر کرده بود و در این جلسه حضور نداشت؛ سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مازندران در دقایق پایانی این نشست، نماینده‌ای فرستاده بود.

بگویید چه قانونی می‌خواهید!

سید هادی حسینی درخصوص نوافض قانونی که از سوی خانم معینی مطرح شده بود، گفت: نمی‌دانم کجای قانون برای شما مشکل ساز شده است و شما به چه قانونی نیاز دارید؟ یا کجا قانون نقص دارد و باید برطرف شود؟ بگویید به چه قانونی نیاز دارید تا مجمع نمایندگان استان آن حمایت کند.

حسینی با اظهار اینکه برای توسعه گردشگری اولین چیزی که لازم است اتحاد همه دستگاه‌هاست گفت: حق سیاست گذاری ما در این حوزه صحیح نیست و جز برگزاری جلسات متعدد و تنظیم صور تجلیسه، تیجه‌ای در پی نخواهد داشت.

دکتر حسینی با اشاره به عدم استفاده بهینه مازندران از بودجه سالانه برای طرح‌ها و پروژه‌های بزرگ خاطرنشان کرد: سال گذشته کمتر از ۲ درصد از صندوق ملی توسعه استفاده کردیم. حسینی در پاسخ خان بابایی شهردار فریدون‌کناره گفته بود: ۳۵ سال از انقلاب گذشت و هنوز وضعیت دریا و سواحل ما مشخص نیست اگر استان های دیگر مثل اصفهان صاحب دریا بودند آیا وضعیت به همین منوال بود؟، اظهار داشت: چرا فکر می‌کیم دیگران از مأموریت‌نداگر اصنافی هاموقد بودند که زاینده رود خشنک‌نمی‌شد نایاب انتظار ما این باشد که در یک جلسه همه مشکلات حل شود.

گردشگری به حوزهٔ تولید رفت

وی بایان اینکه مدیران اجرایی به دنبال دولتی شدن کارهای نیاشدند، گفت: مجلس جمهور وقت سرمایه‌گذاری، امسال گردشگری را در حوزهٔ تولید قرارداد و از خدمات خارج کرد. حسین بزرگ - مدرس دانشگاه - بایان اینکه گردشگری راه حل برای توسعه است، اظهار داشت: قرار نیست این جلسات راه حل کلی ارائه بدهد.

وی افزود: با وجود دارا بودن مرکز گل و گیاه در استان چرا همایش و نمایشگاه گل و گیاه برگزار نمی‌شود؟ در استرالیا ۲۶ دلار برای چند دقیقه دیدن گل و گیاه از گردشگران دریافت می‌کنند.

دکتر امینی - عضو هیئت علمی دانشگاه و محقق متابع طبیعی و محیط‌زیست - از حاضرین در این میزگرد بیان اینکه ما در حاشیه کلیات، جزیبات را از دست می‌دهیم، گفت: متاسفانه فرسایش خاک ۲۵٪ است و ما روزانه ۴۰ هزار هکتار جنگل زدایی کردیم. آب‌های خزر به دلیل فلات سنگین و الودگی قابل شناسایی نیست؛ ولی کسی به حرف من متخصص گوش نمی‌دهد!

کتابیون معینی در ادامه بحث با بیان این که من گردشگری دریابی را پیشنهاد می‌کنم، افزود: کدام منطقه محافظت شده در کشور ما از بین نزفه است؟ چند سال طول می‌کشد تا مصوبه ای را از مجلس بگیریم؟

معینی با اشاره به پیانیل فراوان موجود در مازندران گفت: با توجه مسئولین و استفاده‌بهینه از این ظرفیت‌ها، مازندران باید به استان‌های دیگر و حتی کل کشور کمک کند نه اینکه از استان‌های دیگر بخواهیم به مازندران کمک کنند. معینی افزود: ما باید فکر کنیم عقیم، هیچ نداریم و ضعیف هستیم، بلکه باید آنقدر رشد کنیم که (پرواز و پریه مازندران) مازندران ایر، داشته باشیم.

سید هادی حسینی:
هر ۱۰ کیلومتریک سرویس بهداشتی نداریم

نماینده مردم قائم شهر، جویبار و سوادکوه نیز با اشاره به محورهای مواصلاتی مازندران، با انتقاد از فقدان اتحاد بین مازندران، گفت: در جاده فیروز کوهه ۱۰ کیلومتریک رستوران و سرویس بهداشتی وجود ندارد، در حالی که در جاده هراز بیش از هزار شغل ایجاد شده است.

سید هادی حسینی با اشاره به خاطراتش در زمان ریاست سازمان تربیت بدنی مازندران و برگزاری مسابقات موتورسواری در پل سفید و سیر آن در دل جنگل، گفت: مازندران جزو استان هایی است که بیشترین سهم آب بندان هارا دارد. ۵۰۰، ۴۰۰ سال پیش این آب بندان‌ها - که می‌توانند جاذبه‌های گردشگری باشند - با دست کنده شده اند، اما ما امروزه توانایی پاک کردن آن هارا هم نداریم.

وی ادامه داد: بدترین دستوری که یک مدیر می‌تواند بدهد؛ در دست بررسی و اقدام بودن یک پروژه است.

فرماندار فریدون‌کنار کنار خطاب به خانم معینی گفت: ما آمادگی داریم با شما همکاری کنیم. ما حاضریم بخشی از ساحل فریدون‌کنار را در اختیار بخش خصوصی جهت اجرای پروژه گردشگری دریابی قرار دهیم.

معینی با اعلام آمادگی جهت این همکاری در فریدون‌کنار گفت: در حال حاضر جنوبی‌ها نیز مقاضی طرح هستند.

موانع ساختاری توسعه توریسم در استان

زیاله و پسماند؛ تنها دستاورد میزبانی

موانع فرهنگی و اجتماعی، از جمله مشکلات اساسی توسعه صنعت توریسم در مازندران به شمار می‌رود.

فقدان هدفمندی توسعه گردشگری در مازندران
به اعتقاد سیاری از کارشناسان، توسعه صنعت گردشگری در مازندران هدفمند نیست. چرا که در حال حاضر از مجموع یکهزار و ۲۰۰ منطقه گردشگری در کشور ۱۲ منطقه در استان مازندران بسیار پایین بوده و تردد در آن‌ها همواره خطرات زیادی چنان با فقدان برنامه و چالش‌های اساسی دست و پنجه نرم می‌کند. این در حالی است که مازندران با قابلیت و ظرفیت گردشگری بالا می‌تواند به قطب گردشگری کشور تبدیل شود. امروزه صنعت گردشگری یکی از مقوله‌های مهم اقتصادی در دنیا بوده که پس از صنایع خودرو سازی و انرژی، سوینی صنعت ارز آور محسوب می‌شود. ازین رو باید گفت نونگاه به گردشگری باید علمی و فنی باشد. هم چنین باید با تجهیز زیرساخت‌ها و ارایه خدمات موردنیاز گردشگران، از موقعیت ممتاز استان در این زمینه، بهره وری مطلوب تری به عمل آید. به اعتقاد متخصصان، خدمات و فعالیت‌های حوزه گردشگری، بسیار پیچیده و ظرف است که باید برای نیل به اهداف آن برنامه بزری مدونی در دستور کار قرار گیرد. در همین راستا کانون گردشگری؛ به عنوان تشکیلات صنفی فعالان این بخش در استان باید نقش موثرتری در این زمینه ایفا کند. از آن جایی که ۳۸ شهرداری در کنار سواحل مازندران قرار دارد باید برنامه و طرح‌های زیربنایی برای بهره وری بهینه از سواحل استان تهیه شود و از ظرفیت بخش خصوصی نیز به طرق مناسب استفاده گردد.

زیاله و پسماند؛ دستاورد مازندران از میزبانی گردشگران

ریس جمهوری سابق در جریان سفرش به مازندران به دو مقوله کشاورزی و گردشگری به عنوان محورهای توسعه استان اشاره می‌کرد اما باید بررسی شود که مدیران سازمان‌های مختلف قدر برای عملیاتی کردن این مهم اقدام کرده‌اند.

و توریستی مازندران که عموماً مورد توجه گردشگران نیز می‌باشد، در مناطقی قرار دارد که راه‌های رسیدن به آن دشوار است. هنوز بسیاری از اماکن و ابیه‌های تاریخی و باستانی به واسطه بی‌مهری‌های سوال برانگیر مسئلان، ناشناخته و متروک باقی مانده است و بسیاری از راه‌های دسترسی به این نقاط دیدنی، فاقد ابتدایی ترین امکانات، یعنی تابلوی راهنمایی باشند. از سوی دیگر ضرب اطمینان و اینمی در جاده‌های بین شهری مازندران بسیار پایین بوده و تردد در آن‌ها همواره خطرات زیادی را برای گردشگران به همراه دارد.

هم چنین تراکم گردشگران در ایام تعطیل و فضول مختلف و کمبود وسائل حمل و نقل مناسب جهت نقل و انتقالات درون شهری و بین شهری، مشکلات عدیده‌ای را برای گردشگران به وجود می‌آورد که تبعات منفی آن بر اقتصاد استان کاملاً مشهود است.

در مقوله وضعیت مراکز اقامتگاهی نیز باید گفت؛ گران بودن هزینه اقامت در هتل‌ها و نامناسب بودن شرایط زیستی و پذیرایی در مهاباتی‌های باعث شده، خیلی عظیمی از گردشگران به جای اقامت در این مراکز، در کنار خیابان‌ها، میادین و فضای باز که فاقد هرگونه امکانات و تسهیلات رفاهی است، بیوته نماید که آثار و تبعات اجتماعی و فرهنگی آن کاملاً ملmost است.

با این وجود، هرگز نمی‌توان موانع موجود در توسعه صنعت گردشگری مازندران را تها به نبود راه‌ها و شبکه‌های حمل و نقل و کمبود مراکز اقامتی مناسب درست بلکه ریشه بسیاری از معضلات موجود را باید در عدم همراهی و روابط نامهنجون سازمان‌های و نهادهای عمل کننده جستجو کرد.

به اعتقاد کارشناسان و دست اندکاران صنعت توریسم، عدم برنامه ریزی اصولی و پایدار در راستای تجهیز زیرساخت‌ها، کمبود امکانات تبلیغاتی مناسب، بالا بودن هزینه‌های رفاهی و اقامتگاهی، نبود راهنمایان مجرب توریستی، وجود سازمان‌های موازی و مشخص بودن وظایف و مسئولیت‌ها به همراه پاره‌ای از

بی‌گمان یکی از رویکردهای اقتصادی دولت‌های داردهای اخیر، گرایش بیش از پیش به صنعت توریسم بوده است. از این رو می‌توان گفت؛ صنعت توریسم در خلال سال‌های اخیر از رشد قابل توجهی برخوردار شده و روند شتابانگی را طی می‌نماید. در سال ۱۹۵۰ تعداد گردشگران بین المللی ۲۵ میلیون نفر در آمد حاصله ۲/۱ میلیارد دلار بوده است این ارقام در سال ۱۹۹۴ به ترتیب به ۵۲۸ میلیون نفر و در آمد حاصله نیز از مرز ۳۲۱ میلیارد دلار فراتر رفت. بنابراین انتظار می‌رود در سال ۲۰۱۵ گردشگران بین المللی بر قمیک میلیارد نفر بالغ گردند. این یک واقعیت است که گردشگری امروزه یکی از بزرگترین منابع تولید ناخالص ملی و اشتغال در دنیاست.

بطور کلی عدم تلاش در زمینه توسعه فعالیت این چنین گستره و توانمند که بخش‌های صنعتی، تجاری، خدماتی و فرهنگی را به حرکت درآورده و از سوی دیگر موجد بزرگترین تحرک در طول تاریخ زندگی بشر بوده، باعث خسaran زیادی است. رشد شتابان صنعت توریسم در کشورهای پیشرفته نشان می‌دهد که کشور ما نیز باید تحرک تازه‌ای را در این زمینه آغاز کند. اگر به گفته معاون دبیر کل سازمان جهانی گردشگری، جاذبه‌های توریستی مازندران مانند معادن طلا است، پس چگونه است که ما هنوز توانسته این راه را برای توسعه صنعت گردشگری در این استان زرخیز هموار سازیم؟ واقعاً از حضور میلیونی گردشگران نوروزی و تابستانی چه چیز نصیب میزبانان مازندرانی می‌شود؟ چه برنامه راهبردی برای توسعه صنعت توریسم در این استان مازندران که به گفته مسوولان قرار بود قطب گردشگری جهان اسلام شود، تاوین گردیده است؟

آن چه مسلم است، مازندران با توجه به موقعیت خاص جغرافیایی، شرایط مساعد طبیعی و اقلیمی، مجاور با دریای مازندران، وجود سواحل طولانی و کم نظری، پوشش گیاهی مناسب، حیات وحش متنوع، رودهای متعدد، چشممه سارهای فراوان، منابع آب‌های معدنی، مناظر دلپذیر و پارک‌های طبیعی، وجود آثار باستانی و صنایع دستی منحصر به فرد، از قطب‌های قوی صنعت گردشگری در ایران محسوب می‌شود. با این حال متأسفانه به دلیل وجود موانع بسیاری، مازندران؛ این سرزمین مستعد، هم چنان از استحصال منافع سرشار صنعت گردشگری عاجز است.

موانع توسعه توریسم در مازندران

بررسی‌ها در زمینه موانع توسعه توریسم در مازندران نشان می‌دهد که این صنعت در استان به تبع چالش‌های ساختاری در مهاباتی‌ها باعث شده، خیلی عظیمی از گردشگران به جای اقامت در این مراکز، در کنار خیابان‌ها، میادین و فضای باز که فاقد هرگونه امکانات و تسهیلات رفاهی است، بیوته نماید که آثار و تبعات اجتماعی و فرهنگی آن کاملاً ملmost است.

یکی از مشکلات موجود در این زمینه آن است که به لحاظ ویژگی‌های تاریخی و فرهنگی، بسیاری از اماکن و نقاط دیدنی

FARS PHOTO

روزهای طالبی نوروز هم گذشت؛ ظرفیت‌های موجود، پاسخگوی گردشگران بیشتر نیست

روزهای طالبی نوروز برای گردشگری مازندران را لحظه به لحظه در آمارها دنبال می‌کردیم تا از میزان مسافرانی که مازندران مقصد تعطیلات عیدشان بود، آگاه شویم و شاید با برخی جرح و تعدیل ها مثلاً، قند توی دلمان آب کنیم که با اقامت چیزی حدود ۹ میلیون نفر شب، اگر هر نفر شب حداقل یک ده هزار تومانی ناقابل در استان خرج کنند ۹۰ میلیارد تومان راهی جیب مازندرانی ها در بخش های مختلف شده است.

پر بی راه نیست اگر با یک حساب سرانگشتی ادعای ۹۰ میلیارد تومان کمترین رقمی است که می تواند در استان خرج شده باشد. اما یعنی ظلمی و بی بروزه بود شاید و از های مناسبی باشد تا آن در صنعت گردشگری یاد کنیم که باعث شده همواره بعد از همه ای نوروز ها و تابستان ها و تعطیلات حتی دیگر دلخوش آمارهای پر طمطران در این سامان نباشیم و از عواید آن که اغلب ملموس نیست چیزی دستگیر مان نشود. و مرتب بخواهیم و بینیم که گردشگری یعنی؛ زیاله!

۷۹ درصد مسافران مجانی اقامت می کنند!

آمارهای اعلام شده از سوی مسئولین میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور حکایت از اقامت مجانی ۷۹ درصد مسافران نوروزی بوده است؛ در واقع برای اصلی ترین بخش هزینه های سفر، پولی خرج نکرده اند. چادرخوابی، اقامت در خوابگاههای دولتی، استفاده از منازل و ویلاهای استیجاری، کمپینگ ها و زائر سراها در صدر قرار دارد و همچنان هتل ها با کمترین ضریب اشغال؛ مغلوب این رقابت است. علاوه بر این؛ پرداختن به جاذبه های دست ساز مثل پارک های موضوعی، باغ وحش و مجموعه های تفریحی در جای جای کنار جاذبه های طبیعی، همچنین عدم نیاز سننی از گردشگران در خصوص اینکه چه چیزی آنها را در استان بیشتر نگه می دارند و در روزهای ابری و بارانی حوصله شان در این خطه سر نمی رودو سفر را برایشان لذت بخش می کند، یا اصلاح انجام نشده و اگر هم شده چندان عملیاتی نشده است.

هتل های استاندارد ۱۰۰ درصد اشغال می شود

معاون گردشگری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مازندران در توضیح مواردی که ذکر آن رفت در گفتگو با خبرنگار بایان اینکه در ایام نوروز ضریب اشغال در هتل هایی که از استانداردهای لازم برخوردارند ۱۰۰ درصد بوده است، گفت: اما هتل های فاقد استانداردهای لازم زیر ۳۰ درصد اشغال دارند. حسین باقری افزود: به عنوان مثال هتل سالارده، هتل خر و هتل هتل های اشغال است چرا که خدمات مناسب ارائه می دهد. وی ادامه داد: از آنجایی که سفرهای نوروزی اغلب به صورت خانوادگی صورت می گیرد، مسافران رغبت بیشتری دارند از هتل آپارتمان ها و ویلاهای استجاری استفاده کنند. در نوروز ضریب اشغال واحد های غیررسمی ۸۹ درصد و هتل ها و مراکز رسمی اقامتی ۱۱ درصد بوده است.

خط پرواژی داخلی درست و حسابی نداریم

وی با انتقاد از فقدان مدیریت یکپارچه در برگاری جشنواره ها در استان گفت: متولی برگزاری رویدادهای فرهنگی و هنری ارشاد اسلامی است اما دستگاههای دولتی و غیردولتی بر اساس چارچوب و ضوابطی که از دیربازخانه واحدی ابلاغ شود، پیروی نمی کنند. به همین دلیل تور گردان ها نمی توانند تورهای منظم به مازندران بیاورند. باقری تمرکز تعطیلات سالانه در عید را به ضرر گردشگری کشور دانست و گفت: همچنین نبود فرهنگ سفرگویی و عدم پروازهای داخلی به استان به طور مثال از اصفهان، شیراز و تبریز موجب استفاده از وسیله تقلیه شخصی و افزایش ترافیک و به تبع نارضایتی مسافران می شود. وی افزود: ماخت پرواژی بین المللی نداریم. گردشگر خارجی به مازندران نمی آید؛ گردشگری که حداقل هزار دلار در هر سفر هزینه می کنند.

به گفته باقری؛ ۸۰ درصد مسافران برای استفاده از دریا به مازندران می آیند در حالی که ما تفریحات دریایی نداریم. از دریا هیچ گاه به خوبی استفاده نکردیم.

استان مازندران با توجه به دارا بودن حدود ۳ هزار جاذبه گردشگری طبیعی و فرهنگی، از استان های برتر در جذب گردشگر است، به طوری که سالانه ۲۰ میلیون گردشگر داخلی و ۲۵۰ هزار خارجی به دیدن این استان زیبایی آیند. آن چه مسلم است، موقعیت طبیعی و جغرافیایی استان به گونه ای است که جاذبه های گردشگری در سراسر آن یعنی از رامسر در غرب تا گلوگاه در شرق، به وفور وجود دارد و گردشگران می توانند در تمامی شهرها و حتی روستاهای مکانی را برای استفاده از مهابط طبیعی پیدا و از آن استفاده کنند. با این وجود، سوال اساسی در این مقوله، این است که چه برنامه ای برای مسؤولان قرار گیرد به قطب گردشگری جهان اسلام تبدیل شود تا درین گردیده است؟

بر اساس تعریف سازمان جهانی گردشگری، با ورود هر چهانگرد و توریسم به داخل کشور بین یکهزار و ۵۰۰ تا ۲ هزار دلار ارز وارد کشور می شود و با ورود هر توریست، بیش از ۵۵ حرفة مرتبط با آن فعال می شوند و هر توریست به طور مستقیم و غیرمستقیم بیش از ۱۰ فرصت شغلی ایجاد می کند. به اعتقاد کارشناسان؛ از الزامات تحول در بخش گردشگری استان آن است که نوع نگاه میریان و ریزان به فعالیت های حوزه گردشگری علمی و فنی باشد نه آن که تهنا مثلاً؛ به آمار ورود ۲۰ میلیونی گردشگر نوروزی بنازیم و بایلهم و زباله و پیسماندهای مخرب محیط زیست، تها دستاوردهای مازندران میزبانی میلیونی باشد!

اگر این ظرفیت های اقتصادی در اختیار و مدیریت سایر استان ها بود، به احتمال بسیار موثر و علمی تر مورد بهره برداری قرار می گرفت. خلاصه کلام این که نگاهی به سیمای صنعت گردشگری در مازندران به پوشش نشان می دهد؛ در حالی که در طول سال های اخیر در صد بالای اراضی مرغوب کشاورزی استان بدليل ناسامانی در سیاست های حمایتی و هرج و مر جی که در نظام قیمت گذاری و واردات انواع تولیدات زراعی و هم چنین به بیانه توسعه گردشگری از چرخه تولید بازمانده اند، مفهوم توسعه گردشگری نیز در این استان تها در اقامتات غیربینه، نظیر ساخت و ساز های غیرمجاز و دست اندازی های مکرر به اراضی متعلق به منابع طبیعی، واسطه گری و دلال بازی به ویژه در تغییر کاربری اراضی و خرید و فروش زمین و ویلا خلاصه شده است. فرآیندی که به مثابه تهدیدی مصیبت بار، بخش گردشگری و محیط زیست مازندران را به چالش کشانده است.

با عنایت به مباحث فوق، ضروری است مسئولین و مtolیان امور در استان با توجه به مزایای توسعه گردشگری، به خصوص ایجاد فرصت های شغلی متعدد و در جهت خروج استان از بن بست تک محوری کشاورزی با وضعیت رقت بار خود که اساس اقتصاد آن را تشکیل می دهد، نسبت به بازنگری در الگوی توسعه صنعت گردشگری همت گمارند و از هدر رفت و بلا استفاده ماندن این همه ظرفیت ها و فرصت های مستعد که به گفته بسیاری از کارشناسان؛ در حکم معادن طلا هستند، جلوگیری نمایند.

ندا کلامی

گفتگو با «علی شریفی رضوی» لیدر تور

مدیران بی برنامه نمی گذارند

تور به مازندران بیاوریم

مدیریت واحد در برگزاری جشنواره‌های استان فداریم

داشتم، در فعالیت‌هایی مانند؛ درختکاری شرکت می‌کرم. در انجمن‌های مختلف بهزیستی و گروه کوهنوردی نیز شرکت داشته‌ام. پس از آن که ۲۹ ساله شدم، به دلیل محدودیت سنی دیگر قادر به ادامه فعالیت‌های خود در سازمان ملی جوانان و هلال احمر نبودم.

در حوزه گردشگری چکار کرده‌اید؟

۷، ۸ سالی هست که در آغاز های مختلف جهانگردی در حال فعالیت‌هستم. ۲ سال از این مدت رادرآزانس‌های مختلف تهران کار کردم و راهنمای تورهای زیارتی و سیاحتی مانند؛ سوریه، لبنان، آتالیا، دوبی، اریبل، سیلمانیه عراق و ... را بر عهده داشته‌ام.

از دو سال پیش به ساری آمد و با دوستان مجتمعه‌ای را به نام [شرکت پیشنهاد برگاری هم زمان جشنواره به صورت های کاری ما نیز در زمینه‌های طبیعت گردی، تشکیل گروه‌های ورزشی کوهنوردی و برنامه‌ای آموزشی است.

در جشنواره‌های مختلفی مانند؛ جشنواره ملی عرق گیری بهار نارنج در پارک تجن ساری، جشنواره رهاسازی ماهی قمر نوروزی و برنامه صبح بخیر ایران که در خانه کلابی برگزار شده بود شرکت کرده‌ایم.

اردیبهشت ماه سال گذشته نیز به مناسبت هفته میراث فرهنگی، برنامه‌های متعددی برگزار شد که در آن ها شرکت داشتم. علاوه بر این در جشن‌های مختلف به مناسبت ولادت امام جواد(ع)، ولادت حضرت علی(ع)، روز فردوسی و ... نیز حضور داشتم.

تورهای ساری گردی را هم دو سالی است که با همکاری و حمایت شهرداری ساری برگزاری کنیم و همین طور تورهای مختلف یک‌الی چند روزه به مناطق مختلف استان و کشور نیز داشته‌ایم.

یکی از برنامه‌های شما، شرکت در جشنواره ملی عرق گیری بهار نارنج است. درباره این مراسم و حاشیه‌هایی که به دنبال داشت چه نظری دارید؟

خب، در جشنواره سال پیش با توجه به این که برای نخستین بار برگزار شد، مسایلی وجود داشت. به عنوان مثال؛ غرفه‌ها را به مدت ۱۰ روز اجاره کردیم که جشنواره دور روزه تمام شد.

در اولین روز مراسم نیز به دلیل بارندگی، وسائلی مخصوص شد! از سویی با توجه به این که غرفه‌ها را به افراد مختلف با اجنباء متوجه، اجاره داده بودند، میان غرفه‌ها نظم و انسجامی نبود. در صورتی که با توجه به عنوان جشنواره ملی عرق گیری بهار نارنج، غرفه‌ها باید به

فروش محصولاتی مانند عرق بهار نارنج، آب نارنج، مرباتی بهار نارنج و ... اقدام می‌کردند که متأسفانه این طور نبود.

علیرغم بعضی از حاشیه‌ها، جشنواره ملی عرق گیری بهار نارنج در سال ۹۲ به نام استان مازندران در کشور ثبت شد. به نظرم، همین

садگی، صفا و صمیمیت، از ویژگی‌های شخصیتی [علی] شریفی رضوی است. آن طور که می‌گوید؛ اصل و نسبیش به شهر کاشان بازمی‌گردد. پدر بزرگش از رضوی‌های کاشان بود و در روزگاران قدیم؛ هر خانواده‌ای که از رضوی‌های کاشان دختری را به خانه می‌آورد، عنوان رضوی را به پسوند فامیلی خود اضافه می‌کرد.

فامیلی پدربرگ وی نیز شریفی بود که پس از ازدواج با عنوان شریفی رضوی نامیده شد. پدر و مادرش اهل محلات هستند و خودش در ساری به دنیا آمد. تحصیلات مقطع متوسطه را در رشته صنایع چوب هنرستان خیری مقدم گذراند. در

دانشگاه جامع علمی - کاربردی ساری؛ فرق دیلم جهانگردی گرفت و هم اکنون نیز دانشجوی کارشناسی همین رشته است. او متولد ۱۳۵۳ است. در سال ۱۳۸۰ ازدواج کرد و نهال زندگی اش دختری ۱۲ ساله به نام غزل است.

آن چه که باعث شد تا علی شریفی رضوی را بشناسیم، تورهای یک روزه ساری گردی در فروردین سال گذشته بود. این تورها به ابتداء وی، همکارانش و حمایت شهرداری ساری برگزار شد و من نیز یکی از مسافران آن بودم.

(تور ساری گردی) آشنازی من با جاذبه‌های مختلف شهر فراهم آورده و تجربه شیرینی که از آن به دست آوردم، باعث شد تا زمانی که مدیر مسئول نشریه پیشنهاد مصاحبه با شریفی را داد، بدون معطلي پذيرم. بنابراین در يكی از روزهای بهاری به سراغ او در دفترکارش رفتم. آن چه که می‌خواهند، حاصل گفتگوی دو ساعته ام با اوست.

كمی از فعالیت‌های سالهای گذشته تان برایمان می‌گوید؟ از سال ۱۳۸۰ فعالیت در انجمن‌ها و تشکل‌های مختلف محيط زیست را آغاز کرد. دو سالی را در جامعه پسر دوستان سازمان هلال احمر به عنوان سرپرست گروه تسکین آلام بشری که ترکیبی از چند گروه مختلف صلح، دوستی و مردم نهاد است، گذراندم. مدتی نیز از اعضای انجمن زیست محیطی بودم که هم زمان با مناسبت‌های مختلف، اقداماتی مانند؛ پاکسازی نمایین طبیعت و اماکن تاریخی را در قالب NGO انجام می‌دادیم.

مدتی نیز به تابع همکاری که با اداره کل منابع طبیعی

26/03/

هم لیدر سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و نیز کوهنوردی هستم، بهوضوح این گستگی در فعالیت‌ها را شاهد.

جالب این جاست که اخیراً ورزش روستایی نیز از کمیته ورزش‌های همکاری جدا شد و به صورت مستقل کار می‌کند! هم اکنون میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری؛ ورزش‌های روستایی، بومی، محلی و کوهنوردی به صورت کاملاً مجزاً از یکدیگر کار می‌کنند.

در حال حاضر وضعیت لیدرها در استان چطور است و قدرت‌پالیدرها ایستان‌های دیگر در ارتباط هستند؟

در شرق استان مازندران با توجه به این که آمزشگاه فعالی برای لیدرها نداریم، کمبود راهنمایان گردشگری کاملاً احساس می‌شود. بنابراین قصد داریم با برگزاری کلاس‌های آموزشی، راهنمایی را برای آن مناطق آماده کیم.

برنامه‌های نیز به منظور افزایش همکاری با سایر استان‌ها داریم و قرار است طراحی تور برای استان‌های دیگر، ظرفیت گردشگری استان مازندران را نیز افزایش دهیم.

لیدرها از سوی نهادی حمایت می‌شوند؟ بله، مدتی است که انجمن راهنمایان گردشگری فعالیت خود را آغاز کرده، این انجمن با اقداماتی مانند؛ پیمایش لیدرها، دریافت کامل حقوق و دستمزد از شرکت‌های گردشگری و... از آن‌ها حمایت می‌کند.

من نیز عضو هیأت مدیره راهنمایان گردشگری مازندران هستم. امسال جشنی به مناسبت دهم اسفند روز جهانی راهنمایان گردشگری در کرمان برگزار شد که خانم فلیسیتاس رسینگ ریس فدراسیون راهنمایان گردشگری جهان نیز حضور داشت. این جشن سه روز طول کشید و ۷۰ لیدر شرکت داشتند که بیش از ۳۰ نفر از مازندران رفته بودیم. آن‌چه که زیبا به نظر می‌آمد، حضور لیدرها بالایس محلی استان خودشان بود. در آن مراسم؛ برنامه صلح، اتحاد و دوستی را اجرا کردیم و همه ما عضو باشگاه ایرانیان شدیم و در بانک اطلاعاتی گردشگری نیز نام نویسی کردیم.

حالی که اگر ادارات و سازمان‌های مختلف با هم اتحاد و همکاری داشته باشند، می‌توانیم این جشنواره‌ها را به صورت ملی برگزار کنیم.

مسلمانما با برگزاری جشنواره‌های مختلف ملی، گردشگران بسیاری به مازندران سفر می‌کنند و اقتصاد استان نیز رشد خواهد کرد.

از سوی خلوت بودن موزه و بسته بودن مغازه‌های سطح شهر نیز برای آنان سوال برانگیزید. زمانی هم که برای خرید آن هارا به بازار ترکمن می‌بردیم، از گرانی و سایلی که نیاز داشتند ناراحت بودند. برخی نیاز از کمبود تابلوهای راهنمای سطح شهر و این که به راحتی نمی‌توانستند آدرس محل مورد نظر را پیدا کنند، گلایه داشتند.

نقش تشكیل‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد را در افزایش ظرفیت

گردشگری چطور می‌بینید؟ در حال حاضر سازمان مردم‌نهادی که در زمینه گردشگری فعال باشد، نداریم و این گونه نهادها بیشتر در زمینه انجمن‌های خیریه، بهزیستی و تشكیل‌های زیست محیطی فعالیت می‌کنند. بعضی از تشكیل‌های زیست محیطی برای منقرض نشدن حیوانات کمیاب، اقدامات جالبی انجام داده اند. به عنوان مثال:

[الهام السادات اصغری] برای نجات فک خزر، مسیر ۱۰ کیلومتری تالاب میانکاله را بشناطی کرد و مشعلی را در بندر ترکمن به [دانبال توحیدی] اداد او نیز با پارو زدن، مسیر یکهزار کیلومتری ساحل خزر را پیمود و مشعل را به قهرمانان سایر کشورهای حاشیه دریاری خزر داد.

در دوره اصلاحات، تشكیل‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد به دلیل امکانات بیشتر، فعالیت‌های بهتری از خود نشان می‌دادند ولی در سال‌های گذشته دامنه فعالیت این نهادها محدود شد. هم اکنون نیز با شکل‌گیری دولت جدید، فضا برای فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد باز شده است و اگر آن‌ها بتوانند خوب کار کنند، می‌توانند نقش خوبی در زمینه افزایش گردشگری بر عهده گیرند.

نوروز امسال را از نظر میزان مسافران و امکاناتی که در اختیار آن هارفارم گرفت، چطور ارزیابی می‌کنید؟

به نظرم امسال میزان مسافران نسبت به سال ۹۲ بیشتر بود. متاسفانه ادارات و سازمان‌هایی که به مسافران خدمات می‌دادند، با هم هماهنگی نداشتند و هر کدام به صورت جدا از هم، کمپ نوروزی بربای کرده بودند و بروشورهای مجازاً به مسافران می‌دادند.

در این میان، تنها شهرداری ساری بسته کوچکی را که شامل اطلاعات درباره شهر، اعضای شورا... بود، در اختیار مسافران قرار می‌داد ولی آن هم کاستی‌هایی داشت. به عنوان مثال؛ هیچ‌گونه اطلاعاتی درباره بهداشت و هلال احمر و... در آن نبود. در صورتی که ادارات و سازمان‌های استان‌های دیگر، مانند؛ اصفهان و کرمان، معمولاً بروشورهای خود را به ستاد تمهیلات سفر نوروزی می‌دهند و آن‌ها هم به صورت بسته کامل به مسافران عرضه می‌کنند. در تور ساری گردی امسال نیز با وجود افزایش مسافران، اتوبوس برای ایاب و ذهاب آنان کم داشتیم.

چه اقشاری بیشتر به استفاده از تور رغبت نشان می‌دهند؟ بیشتر اقشار متوسط جامعه و دانشجویان، از تور استقبال می‌کنند چون در حال حاضر اطلاعات مردم درباره گردشگری و طبیعت گردی بسیار کم است و به تازگی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان، با هماهنگی بخشداری‌ها و دهیاری‌ها، آموزش هایی را در این زمینه به توریست‌ها می‌دهد.

ظرفیت گردشگری استان مازندران و ساری را جهت ارائه بسته‌های تور چطور ارزیابی می‌کنید؟

در استان مازندران و ساری جاذبه‌های بسیاری مانند؛ آثار تاریخی، برج لاجیم، سنگده، تالاب سرخ رود، غارها... وجود دارد که دیدن آن‌ها برای گردشگران بسیار حالب است. حتی به تازگی با تحقیقاتی که بر روی اسناس گل محمدی دو دانگه صورت گرفته است، متوجه شدند که عطر آن ۶ درصد بالاتر از عطر گل کاشان است و در حال حاضر ۷۰ هکتار از زمین‌های کشاورزی سنگده دو دانگه، گل محمدی کشت می‌شود و بوته آن را به کاشان می‌فرستند.

از سوی دیگر جشنواره‌های مختلف مانند؛ آین ورف چال در آمل، جشن‌های تبرگان، مهرگان، خرم، روز مازندران و... می‌توانند زمینه افزایش و رود گردشگران به مازندران را موجب شوند. ولی متاسفانه تاکنون در زمینه افزایش ظرفیت گردشگری استان مازندران تحقیقاتی تخصصی صورت نگرفته است، در

اگر ادارات و سازمان‌های مختلف با هم اتحاد و همکاری داشته باشند، می‌توانیم این جشنواره‌ها را برگزاری جشنواره‌های مختلف می‌کنیم. مسلمانما با برگزاری مازندران سفر می‌کنند و اقتصاد استان نیز رشد خواهد کرد.

با گروه‌های ورزشی چقدر همکاری دارید؟ مادر شرکت بهشت پنهان تپه‌ستان، یک گروه کوهنوردی داریم که مجوز آن را از هیأت کوهنوردی ساری گرفته و زیر نظر آن‌ها فعالیت می‌کنیم ولی همکاری خاصی با آن‌ها نداریم.

گروه‌های ورزشی چقدر می‌توانند در زمینه گردشگری نقش داشته باشند؟

من سرپرست گروه ورزشی گردشگری ساری هستم. به نظرم این گروه‌ها اگر با هم متحد شوند، با برگزاری جشنواره‌هایی داشته باشند ورزشی بومی، محلی و... به صورت استانی و کشوری، می‌توانند نقش با ارزشی در زمینه گردشگری داشته باشند ولی متاسفانه هر کدام از آن‌ها نداریم. به صورت جداگانه همایش یا برگامه‌های ورزشی دارند. من

FARS

پروانه آقاجانی

هاجر طاهری مسئول آموزش معاونت گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان

آموزش؛ نقطه آغاز توسعه گردشگری است

موجب تقابل سنت و مدرنیته در برخی مناطق شده، فضایی فراهم آورده که قوانین اقتصادی و مشتری مداری در این صنعت که کالای آن ملموس نیست، چندان رعایت نشود. هر چند بهره‌مندی از فرهنگ میزبانی و میهمان نوازی ایرانی علی‌الخصوص مازندرانی‌ها، شهرت یافته اما نمی‌توان از سرمایه‌های ملی و فرهنگی بدون در نظر گرفتن الزامات اقتصادی، سود برد. بدیهی است عدم احترام به گردشگر به معنای میهمان نواز بودن جامعه ایرانی نیست، بلکه گردشگر نکردن انتظارات معقول و معمول مشتری یعنی [گردشگر]، او را با پاسخی منفی روپرور می‌کند که انگیزه سفر را کاهش می‌دهد.

به نظر شما مازندران به چه نوع آموزش‌هایی برای توسعه گردشگری و درآمد زایی نیازمند است؟
در کشورهای پیشرفته و موفق در صنعت توریسم، آموزش استاندارد و بین‌المللی در بخش‌های مرتبط با جهانگردی و همچنین افراد شاغل در این بخش، حرف اول رامی‌زن. ولی، سهم کشور ما از این آموزش‌ها سیار ناچیز و اندک بوده، بطوري که گاهی آموزش‌های ارائه شده از استاندارد لازم برخوردار نیست. تغییرات سریع تکنولوژی، نیاز دارد که خادمان گردشگری؛ داشت، مهارت‌ها و توانایی‌های مربوط به این داشته باشند اما چالش‌هایی از قبیل کمبود سرمایه‌گذاری در بخش آموزش، عدم همانگی بخش‌های مرتبط با بخش‌های خصوصی، دولتی، اتحادیه‌های صنفی و... کمبود منابع آموزشی و عدم ارتباط مراکز آموزشی با بازار کار و عدم استقبال و رغبت مدیران تاسیسات گردشگری جهت شرکت در دوره‌های آموزشی به دلیل بکارگیری نیروهای پاره وقت و بدون یمه در تاسیسات، سد راه تحقق این امر قرار گرفته است. لذا آموزش‌هایی با عنوانی زیر ضروری به نظر می‌رسد:

- بررسی نقش و جایگاه صنعت گردشگری و اثرات آن در استان و تعامل فرایخشی ارگان‌های مرتبط، برای مسئولین و کارکنان دست اندک کار سنادان تسهیلات دائمی سفر
- آشنایی عوامل اجرایی طرح منازل استیجاری با همانگی پلس پیشگیری

- آموزش رانندگان وسائل نقلیه عمومی
- آموزش فن بیان و الگوهای رفتاری در گردشگری برای نیروهای داوطلب هلال احمر مستقر در کمپ‌های ورودی استان و شهرستان‌ها
- آموزش مدیریت طرح سالم سازی دریا
- آموزش داشن آموزان مدارس در سه مقطع با محوریت اهمیت و حفظ میراث فرهنگی
- شاخت صنعت گردشگری و صنایع دستی استان
- آموزش کوه مدت راهنمایان بلدیهای محلی

◆ آشنا سازی مسئولین روستا با پتانسیل‌های گردشگری منطقه
◆ آشنايی با مبانی گردشگری

روستایی، اثرات مثبت و منفی گردشگری روستایی و پتانسیل‌های فرهنگی و اجتماعی منطقه راه‌های بهره‌کاری پایدار از آن‌ها تقویت باور و عزم ملی در ارکان تصمیم‌گیری برای جامعه از طریق توسعه بخش میراث فرهنگی (ملموس و غیرملموس)، طبیعی و ارتقای جایگاه آن در برنامه‌های توسعه، به ویژه برنامه پنجم توسعه

◆ نهادینه سازی ارزش‌های میراث فرهنگی، هنرهای سنتی و طبیعی استان،

حفظ و تقویت سرمایه اجتماعی از طریق توسعه آموزش‌های رسمی و تخصصی و ارتقای آگاهی عمومی، مسئولیت همگانی و مشارکت حداقلی مردم در حفاظت و بهره‌برداری خردمندانه از آن‌ها

◆ ارائه راهکارهایی به منظور جلوگیری از مهاجرت بی‌رویه و جلوگیری از تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی، حفظ بافت سنتی روستاهای در حد امکان

◆ آشنایی با فرآیند صدور مجوز سرمایه‌گذاری، مناطق نمونه گردشگری و انواع سرمایه‌گذاری مطمئن و سودآور برای بویمان منطقه در حوزه‌های مختلف گردشگری

◆ آشنایی با صنایع دستی منطقه و مشارکت جوامع محلی در کارآفرینی با شرکت در کلاس‌های رایگان آموزش صنایع

◆ دریابان این دوره‌ها، تعداد یک‌هزار و ۲۱۹ دهیار و شوراهای روستاهای استان آموزش دیدند.

اگر بنا باشد این دوره‌ها ادامه یابد پیشنهاد شما درباره چگونگی برگزاری آموزش‌ها چیست؟

مناطق روستایی به دلیل برخورداری از تنوع زیاد در زمینه‌های فرهنگی، سنت‌ها، آداب و رسوم و منابع طبیعی و صنایع دستی، می‌تواند به مکان‌های جذب گردشگری تبدیل شده و گونه‌های مختلف گردشگری را به وجود آورد.

گردشگری روستایی؛ منبع با ارزش اشتغال زایی و ایجاد درآمد است و می‌تواند وسیله مهمی برای توسعه اجتماعی- اقتصادی جوامع محلی دارد. اکنون که توسعه گردشگری و نیز پایداری اجتماعات محلی دارد. این دوره‌ها ایجاد گردشگری روستایی تا حدودی در دستور کار برنامه‌های توسعه کشور قرار گرفته،

تقویت مبانی و آشنایی با مردم محلی در هر روستا با هدف آشنا سازی جایگاه هر شهرستان از لحاظ دارا بودن پتانسیل‌های گردشگری و درآمد حاصله، مزایا و معایب روند سنتی گردشگری

منطقه انجام شود تا صنعت گردشگری، صنایع دستی و میراث فرهنگی در جوامع محلی ضروری و در روند توسعه تأثیرگذار است.

لذا در راستای اهداف بلند مدت اداره کل میراث فرهنگی،

صنایع دستی و گردشگری استان در خصوص توسعه صنعت گردشگری و آگاهی بخشی عمومی با استفاده حداقلی کوچک و

انسانی، مخصوصاً نیروهای کلیدی جوامع محلی کوچک و روستاهای مازندران به منظور آماده سازی روزتایی، بر اساس

هماهنگی بعمل آمده با مدیر کل امور روزتایی و شوراهای استانداری مازندران به منظور آماده سازی روزتایی در راستای توسعه پایدار گردشگری، کارگاه آموزشی دو روزه با عنوان

آشنایی با قوانین و دستورالعمل‌های مرتبط با سازمان و توانمند سازی دهیاران و شوراهای روستاهای استان، همزمان با هفته گردشگری به مدت ۳۸ روز در ۲۰ شهرستان استان مازندران با

اهداف زیر برگزار شد:

تاکید بر آموزش آنقدر در گردشگری مهم است که گاه حیات و یا عدم حیات آنرا به لحاظ اقتصادی تضمین می‌کند. اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مازندران طی ماههای گذشته با علم به این امر، اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی در روستاهای استان کرده است؛ گفتگوی ذیل با هاجر طاهری مسئول آموزش معاونت گردشگری این اداره کل که توسعه بر پایه آموزش صحیح دارد و مصمم است این دوره‌ها در سایر بخش‌های نیز برگزار شود، پیرامون این امر انجام شده است.

به عنوان مسئول آموزش معاونت گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان و تجربه ارائه دوره آموزشی در این بخش، نقش این دوره‌ها در توسعه گردشگری چگونه است؟

آموزش در معنای اصلی خود از محورهای اصلی شکل گیری و گسترش جوامع متعدد امروزی به حساب می‌آید و جهت توسعه در صنعت گردشگری، توسعه منابع انسانی؛ نقطه آغازین آن محسوب می‌شود. بنابراین بدون وجود نیروی انسانی کارآمد و آموزش دیده، نمی‌توان پیشرفت و توسعه ای در زمینه خدمت رسانی مشاهده کرد.

علیرغم اهمیت آموزش در هر بخشی از ارگان‌های دولتی و توافق همگانی بر لزوم آن، برداشت و قالب ذهنی یکسانی درباره آن وجود ندارد و هر کس با توجه به دیدگاه و نظری که نسبت به آموزش دارد، آن را به نحوی تعریف می‌کند.

اهداف کلی آموزش در سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری عبارتند از:

- آموزش‌های فرآگیر دوره‌های تخصصی و حرفه‌ای به خادمان گردشگری
- گسترش آموزش‌های عمومی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

درباره نحوه و چگونگی دوره آموزشی دهیاران توضیح پیشتری می‌هید؟

شناخت و بررسی اثرات گردشگری و مدیریت آن در مناطق روستایی، نقش مؤثری در توسعه پایدار گردشگری و نیز پایداری اجتماعات محلی دارد. اکنون که توسعه گردشگری روستایی تا حدودی در دستور کار برنامه‌های توسعه کشور قرار گرفته، تقویت مبانی و آشنایی با مردم محلی در هر روستا با هدف آشنا سازی جامعه محلی با صنعت گردشگری، صنایع دستی و میراث فرهنگی در جوامع محلی ضروری و در روند توسعه تأثیرگذار است.

لذا در راستای اهداف بلند مدت اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان در خصوص توسعه صنعت گردشگری و آگاهی بخشی عمومی با استفاده حداقلی کوچک و انسانی، مخصوصاً نیروهای کلیدی جوامع محلی کوچک و روستاهای مازندران به منظور آماده سازی روزتایی، بر اساس هماهنگی بعمل آمده با مدیر کل امور روزتایی و شوراهای استانداری مازندران به منظور آماده سازی روزتایی در راستای توسعه پایدار گردشگری، کارگاه آموزشی دو روزه با عنوان آشنایی با قوانین و دستورالعمل‌های مرتبط با سازمان و توانمند سازی دهیاران و شوراهای روستاهای استان، همزمان با هفته گردشگری به مدت ۳۸ روز در ۲۰ شهرستان استان مازندران با

اهداف زیر برگزار شد:

با لباس سفید بزنی گردند!

پرونده ویره

پرونده ویره

با آنچه این شد قبیل برنامه گردند!

با این وجود حتی اگر دلایل طلاق را بتوان از روی پرونده های موجود آمارگیری نمود هرگز نمی توان آمار درستی برای وقوع خیانت به دست داد، چرا که طلاق های عاطفی بین زنان و مردان در هیچ مرکزی ثبت و بررسی نمی شوند. در تیجه، بررسی وضعیت و میزان خیانت از طرف مردان و یا زنان با بررسی آمارهای رسمی ممکن نخواهد بود.

با همه موارد مذکور، شاید دلایل مختلف از فقر گرفته تا کمبود احساس و عاطفه در رابطه‌ی زن و شوهر، اعتیاد، اختلافات خانوادگی و بسیار موارد دیگر و گاه‌حتی فقط برای تنویر و بعضی هم به علت ازدواج هایی که اجبار خانواده صورت گرفته، علل ارتکاب زوجین به خیانت باشند، اما متاسفانه با دلیل یا بدون دلیل، این روزها شهرهایی که هنوز بافت سنتی خود را حفظ نموده اند نیز به این ناهمجارتی مبتلا شده اند و کارشناسان اذعان می دارند با توجه به شرایط، آینده مناسبی را در این زمینه پیش رو نداریم و این روند به ازدواج جوانان نیز آسیب خواهد رساند، چرا که میزان اعتماد کاهش خواهد یافت و اگر سیاستمداران و سیاستگزاران و متخصصان به این مساله از دیدگاه علمی نگاه نکنند و آسیب شناسی دقیقی انجام ندهند روش های ضربتی، مقطعی و صوری نمی توانند عملکرد موافقی داشته باشند.

راهکارهای زودگذر تها، چیزی را که روی زمین است، به زیر زمین خواهند برد و نه تها آن را از بین نمی برد بلکه ارتکاب آن را پنهانی تر خواهد نمود.

دفاع از حقوق حقه زنان، با تداعی اندیشه‌ی آزادی بی حد و حصر، زمینه‌ی برخی از لجام گسیختگی ها را فراهم ساخته است؟

با وجود این که همواره در جامعه‌ی ما قبح خیانت در زنان، بیش از مردان بوده و نیز با توجه به نوع زندگی ما در چارچوب اصول خانواده‌ی اسلامی- ایرانی، چرا زنان متأهل بیش از دختران دچار این گونه انحرافات هستند؟

در مسیر بررسی پرونده‌ی این شماره‌ی ارمون خواستیم تا به یک آمار مشخص و قابل استناد دست یابیم تا وضعیت استان مازندران را در رابطه‌ی مقوله‌ی مطروحه، بدانیم.

اداره‌ی کل بهزیستی، اداره‌ی کل ثبت و احوال، بنوی انتظامی، دادگاه خانواده، از جمله مراکزی بود که مورد پرس و جو قرار گرفت اما با وجود آمارهای مختلف به طور مشخص امکان پی‌گیری و تخمین آماری مقوله‌ی خیانت ممکن نیست. آخرین آماری که اداره‌ی ثبت و احوال استان از میزان طلاق مازندران ارائه نموده است مربوط به نیمه‌ی دوم سال ۹۲ است که البته فقط تعداد طلاق را به تفکیک شهرها نمایش می دهد و دلایل وقوع طلاق مستحضر نیست.

بر اساس آماری که طی تحقیقی در سال ۱۳۹۰ از بین ۹۸۰ پرونده در سال‌ها ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۵ صورت گرفته، ضمن بررسی عوامل مختلف منجر به طلاق و با بررسی عوامل اجتماعی، ۲/۷ درصد از مجموع پرونده‌ها به دلیل ارتباطات خارج از ازدواج رخ داده است.

به کوشش:
لیلا مشقق

«خیانت»؛ در لغت به معنی نادرستی کردن، ناراستی، دغل کردن و نقض عهد است که به مقولات گسترده‌ای قابل اطلاق است اما متساقانه امروزه به دلایل مختلف و برخی ناهمجارتی‌های فرهنگی شنیده می شود که این امر در روابط بین زنان و مردان متأهل، آسیب هایی جدی به چار چوب بسیاری از خانواده‌ها وارد کرده است.

آمارها و گزارش‌های روان شناسان و دادگاه‌های خانواده نیز نشان می دهد در دهه‌ی گذشته، گیاش به خیانت به همسر در جامعه‌ی ما بسیار افزایش یافته است. با بحثی علی‌پردازیم که در این امر دخیل هستند. خیانت در رابطه‌ی خانوادگی دارای انواع و اقسام مختلفی است که عبارت‌داز:

۱- خیانت رفتاری: منظور از خیانت رفتاری این است که یکی از همسران به صورت رفتاری و با ارتباط برقرار کردن با شخصی خارج از سیستم خانواده، به همسرش خیانت کند که بخش اعظم آن ارتباط‌های جنسی تشکیل می دهد و در جامعه مانیز رایج است.

۲- خیانت ذهنی: افرادی که در فکر و تخیلات شان مدام به شخصی دیگر می‌اندیشند و از آن جا که زاده‌دهن شان است، آن فرد شخصی ایده‌آل به شمار می‌آید و در این موقع است که برای زندگی مشترک خطر می‌آفیند، چرا که آن شخص دائم‌اشریک در حال قیاس است، در ارتباط با همسرش به مشکل بر می‌خورد و روابطه سرد می‌شود.

۳- خیانت کلامی: در این نوع خیانت، زن یا مرد به صورت تلفنی یا اینترنتی با این که در هر موقعیتی که فراهم شود، با یکدیگر صحبت کرده و گرم می‌گیرند. متاسفانه امروزه به دلیل وجود اینترنت، ارتباط جنسی کلامی و حتی ویدیویی وجود دارد که این هم به نوعی، خیانت محسوب می‌شود. ناگهنه نماند این نوع خیانت نوعی انحراف جنسی به حساب می‌آید.

البته دلایلی که منجر به این گونه خیانت‌ها می‌شود، در این پرونده، توسط کارشناسان بررسی خواهد شد، اما آن‌چه که در روند این پی‌گیری بر جسته تر می‌نماید (با عرض پوزش از خانواده‌های نجیب مخاطب ارمون) پاسخ به این پرسش است که دلایل رشد این ناهمجارتی اخلاقی در زنان، در سال‌های اخیر، چیست؟

در گذشته، پاسخ و واکنش زنان در مقابل خیانت مردان و برای مقابله با نارضایتی اوایزایش تحمل و تطبیق خود با امور خانواده بود. در واقعه زنان به خود می‌قویاندند که واقعیت زندگی جز این نیست! اما امروزه با رشد آگاهی از طریق دسترسی به اطلاعات رسانه‌ها و حضور پرزنگ و موثر در جامعه، زنان باور درستی از جایگاه واقعی و حقوق مسلم خود به دست آورده اند و پذیرش هرگونه شرایط را با شعار با ایام سفید رفتن و بالباس سفید برگشتن [تابو ندانسته در صدد تغییر آن حرکت نموده اند که جادارده باین سوال پاسخ داده شود که آیاین

من و شما را به دیدگاه های متوجه تری برساند.
از نوع راه رفتن اش معلوم بود که اهل ورزش و پیاده روی های عصرانه است، جلویش را گرفتم و وقتی از متوجه موضوع مورد نظرم شدم، گلایه آمیز گفت: «از قبیم در فرهنگ جامعه‌ی ما قبول کرده‌اند؛ خیانت مرد می‌شود، شیطنت کردن و خیانت زن؛ می‌شود، مشکل اخلاقی! جامعه‌ی ای که به طور ضمئی تعدد زوجات تایید می‌شود (داشتم یا وقت) آن هم بدون مسئولیت و تعهد، مسلم است خیانت رواج پیدا می‌کند».

سیمیرا ۲۵ ساله که یک سال است ازدواج کرده، با تاسف عمیقی حرف می‌زند: «وقتی بعد از سه ماه، دیگر شوهرت تو را نبیند و اصلاً برایش مهم نباشد که تو چه شور و شوقي داری، تیجه این می‌شود که بیرون از خانه، ابراز مهر و محبت و توجه، تو را جذب می‌کند. همه آدم‌ها که قدیسه نیستند!»

مریم در ادامه حرف‌های دوستش می‌گوید: [من در بسیاری موارد شنیده‌ام؛ زنان در مقابل بی وفایی و خیانت شهران شان دست به انتقام می‌زنند و یا به خاطر سوء ظن ها و بدینی های آن ها، به قول معروف، می‌زنند به سیم آخر! به نظر من؛ این ها همه اش بهانه است، هرجا که عشق نباشد، همه چیز رو به خارجی می‌رود حتی اگر ظاهرش را خوشگل کنیم، باز درون می‌پوسد و ازین می‌رود].

زن ۳۰ ساله ای که کلی در پنهان ماندن مشخصات ش اصرار داشت، با اظهار داشتن رابطه‌ای در خارج از منزل توضیح داد: «فکر نکنید هر کس چنین رابطه‌ای دارد، زنی پست و خیابانی است! من در دوران مجردی، شنیدا در محلودیت و کترول و فشار خانواره بودم و برای فرار از نفس آن ها با اولین خواستگار، تن به ازدواج دادم. اوایل همه چیز خوب بود و بعد هم که بچه دار شدیم و پسرم که از آب و گل درآمد، من هم فراغت بیشتری یافتم و بیشتر وقت را با دوستانم، در باشگاه ها و استخر و... می‌گذراندم اما حس می‌کردم از کارهایی که باید در جوانی انجام می‌دادم، عقب مانده ام. به حس هیجانی که جوان های دور و برم داشتند، حسادت می‌کردم در تیجه و قتی بین آمد و شدهای روزانه موقعیت مناسبی برایم رخ داد، رد نکردم و امروز درون یک رابطه‌ی خارج از چهارچوب زندگی مشترکم فرو رفته ام و هر روز با وحشت از آبرو ریزی می‌خوابم و بیدار می‌شوم. ترس از به هم ریختن زندگی و آینده فرزندم.»

نمی‌خواهم دریاره نقطعه نظرات اراوه شده، قضاویت کنم چون در ادامه‌ی مطالب به نظرات کارشناسانه خواهیم پرداخت اما خوشحالم که زنان شهر و هیجان است. گروه های خلوص و اطمینان مطالب شان را من در میان گذاشتند و جا دارد از تک تک شان صمیمانه تشکر کرده و برای زنان کشورم آرامش درون و رشد معنویت آزو کنم.

خیانت زنان در نکاح مرد

ازدواج می‌کنند تا تنها نباشند

خدیجeh که یک زن خانه دار است با تائید حرف

دوستانش گفت: «امروزه دختران در دوران مجردی بسیار آزاداند. آزادی های نادرست که منجر به تربیت غلط و رفتارهای غرقابی کترول می‌شود و این شیوه زندگی را با خود به زندگی متأهلی می‌آورند و در تیجه بسیار برایشان سخت است تا خود را با متر و معیارهای شرایط تازه هماهنگ کنند و چون حس می‌کنند در بند شوهر قرار گرفته‌اند، عصیان پیشتری بروز می‌دهند.»

زهرا ۴۰ ساله، کارمند و متأهل می‌گوید: «خوشبختانه ما در شهرهای کوچک کمتر با مساله خیانت زنان هستیم اما در شهرهای بزرگ، به دلیل طولانی بودن ساعات کار مردان و گاه چند شغله بودن آن ها، زن ها، خصوصاً زنان خانه دار، مدت زیادی را در تهابی به سر می‌برند و همین تهابی موجب خیانت و استقبال از روابط بیرون از منزل می‌شود. چون بسیاری از زنان ازدواج می‌کنند تا دیگر تنها نباشند و یک همدم و همراه داشته باشند.»

قائم شهر - پارک کتابخانه

قائم شهر؛ بر از حرکت و هیجان است. گروه های اجتماعی در این شهر تنوع پیشتری خارد و نوعی بافت جوان در سطح شهر قابل رویت است. فکر کردم این شهر می‌تواند

هوا که رو به گرم شدن می‌گذرد و روزها بلند و کشدار می‌شود، خلیل سخت نیست حضور در جمعی از باوان شهر، زیر سایه های بهار نارنج، در پارک هایی که نیمکت هایش غریبه ها را نیز آشنا می‌کند.

پرونده‌ی این شماره، از نوعی نبود که تنها دانستن نقطه نظرات کارشناسان راضی مان کند. پس تصویم ام را گرفتم که حتی به قیمت دلگیری برخی از همشهری های به میان شان بروم و از آن ها بخواهم هرچه راجع به خیانت زنان فکر می‌کنند برایم بگویند. از تجربه ها و دیده ها و شنیده هایشان.

پارک شهرداری- ساری

برخورد اولیه اصلاً خوب نبود. نوعی سکوت در بین آن ها برقرار شد، گویا لب باز کردن و حرف زدن درباره چیزی که آن را قیچ می‌دانند، نوعی صحنه گذاشتن به چنین رفتاری است. اما بعد...

خود را بازنشسته آموزش و پرورش معرفی کرد، گفت: «دخترها و پسرها، این روزها با آمال و آزوهازی بزرگ وارد زندگی می‌شوند و انتظار دارند، همان هیجان دوستی هایشان تا آخر زندگی ادامه پیدا کند و وقتی که هیجانات و تعارفات تمام می‌شود، دیگر چیزی برای عرضه به هم ندارند و سرد می‌شوند. در تیجه، دنبال این هیجان، می‌روند بیرون از منزل و می‌خواهند مثل همان کارهای دوران مجردی را تکرار کنند.»

زن جوان تری که در این جمع حضور داشت ادامه داد: «من خودم کسی را می‌شناسم که ارتباطات تلفنی و ایمیلی خارج از چهارچوب منزل داشت و توجیه اش این بود که زندگی با داشتن چزهای پنهانی هیجان انگیزتر است! خوب است که آم رازی داشته باشد که شوهرش از آن بی خبر باشد! اما ماه که همیشه پشت ابر نمی‌ماند، بالاخره شوهرش سر از این روابط پنهانی اش درآورد و زندگی شان به طلاق کشیده شد.»

کفتگو با ذبیح الله رنجبر راد روانشناس ازدواج قبل از احساس عاشقانه، نگرش و فرهنگ است

بگذرانیم! یادمان باشد تها راه پیشگیری از مشکلات بعد از ازدواج، مطالعه و افزودن آگاهی است. غم انگیز است که ما معمولاً شناخت همان را بعد از ازدواج به دست می آوریم. البته ازدواج های اجباری نیز یکی از خطراتی است که منجر به خیانت می شود. چون با کوچک ترین مشکل، دختر و پسر احساس مسئولیت نخواهند کرد و این طبیعی است. نمی شود که اختیار یک رخداد در دست دیگری باشد و مسئولیتش را فرد دیگری پذیرد.

و مورد بعدی، استفاده نامطلوب از شبکه های ماهواره ای است که روابط ناعقول و غیراخلاقی را ترویج می کند و متاسفانه چون پاره ای از خانواده ها زیربنای محکم فرهنگی ندارند، تحت تاثیر این روابط بی اصلاح قرار می گیرند. البته این به معنی عدم استفاده و قطع کردن و مجزا شدن از ابزارهای به روز ارتباطی نیست، چون تنها ماهواره نیست، اینترنت و حتی تلفن همراه هم اگر درست استفاده نشوند مشکل ساز خواهند بود. فرهنگ به کارگیری این ابزار و امکانات بسیار مهم است.

دیگر عاملی که می توان به آن اشاره کرد، کاهش قبح خیانت و افزایش تنوغ طلبی است. در دهه های گذشته، فردی که مرتکب خیانت می شد، خودش را سرزنش می کرد و گناهکار می دانست اما این روزها علاوه بر از بین رفت قباحت این کار، حتی بهانه های مخفتفی برای توجیه عمل ارائه می شود. مثلاً بعضی ها می گویند: [نیاز داشتم با یکی درد دل کنم]. [آدم فقط یک بار زندگی می کنه و من می خوام از این یک بار زندگی لذت ببرم!]، [به کسی احتیاج داشتم که در کم کنه و همراه باشه] و... جالب این جاست که تمام این خیانت ها، پشت تابلوی به نام عشق پنهان شده است! غافل از این که این واقعاً عشق نیست، چون که عشق سازنده است. این چه عشقی است که هم خود و هم جامعه را نابود می کند؟!

مساله این است که مسئولین علاوه بر دانستن درد جوانان، لازم و ضروری است که آستین بالا زده و برای این درد، راهکارهای کارآمد ارایه کنند تا بر نامه ریزی های درست، جوانان وارد زندگی مشترک آگاهانه و درستی شوند.

□ در بین عواملی که ذکر کردید، به شناخت قبل از ازدواج اشاره نمودید؛ با توجه به این که جوانان امروز، روابط اجتماعی گسترده تری با هم دارند از کوھنوری گرفته تا کافه نشینی ها و حتی همایش ها و کنفرانس های دانشگاهی و... به علاوه روابط مجازی تحت شیوه های اجتماعی. پس چرا این آشناشی ها به جای این که دید و شناخت موثرتری را به آن ها بدهد، موجب کاهش اعتمادهای پیش از ازدواج و خیانت های پس از ازدواج می شود؟

چون این شناخت ها جوگاکی ازدواج سالم نیست. باید شناخت در چارچوب رسمی شکل بگیرد و متولیانی در دیربستان ها، دانشگاه ها و... گمارده شوند تا این ارتباطها را مدیریت کنند. اکثر روابطی که به فرم رسمی پیش نمی روند، با کوچک ترین چالش به توهین، زد و خورد و... منتهی می شوند. معاشرت هایی از این دست، گاه به مرحله می رسند که قرار نبوده تا آن حد پیش برود و این نشانه آن است که زمینه های ناب فرهنگی در آن رابطه وجود ندارد. یعنی طرفین توافق نهاده این ارتباط را مدیریت کنند و کسی هم نبوده تا دلسوزانه برای آن ها برنامه ریزی و کنترل شان کند. ما بزرگ ترها نقطه بدلیم نصیحت کیم، در حالی که نصیحت، مثل نمک درونج است و اگر زیادتر از حد باشد، مخاطب را فراری می دهد! من جوانان زیادی را دیده ام که می گویند: [شما بزرگتر حوصله ی آدم رو سر می

طبیعی است که منتظر خیانت در این ارتباط باشیم چون ظرفیت انسان ها یکسان نبوده و البته که امکان لغزش برای هر فردی وجود دارد. کمبودها، گاه انسان های را که دارای آستانه تحمل کمتری هستند، در دام گرفتاری های مختلف می کشاند و خیانت هم یکی از آن دام هاست. پس کمبود نیازهای اساسی عاطفی، یکی از فاکتورهای خیانت، جدایی و دیگر لغزش ها خواهد شد.

عامل دیگر، نداشتن حداقل امکانات اولیه است. پس ای که قرار است ازدواج کند، به یک سری امکانات پایه نیاز دارد که بتواند استقلال قابل قبول داشته باشد. دختری که وارد یک زندگی می شود، نداشتن حداقل وسایل زندگی، حق مسلم اوست. ما جوانان را به سمت ازدواج به عنوان یک راه مشروع و قانونی تشویق می کنیم اما اگر این دو جوان توانند سکان اقتصادی خود را به طور مستقل

وفادراری و عشق ناب، نقش غالب فضیلت
انسان است اما امروزه این ها تقاضیل یافته که اگر وجود داشته باشد و باور شوند، کمتر با چنین لغزش هایی مواجه خواهیم شد.

بچرخانند، این کاستی، مشکلات و تنش های بعدی را دامن خواهد زد.

به طور تسلیلی می توان گفت مردی که از گرسنگی گریه می کند، به گریه های دیگران نیاز ندارد، به لقمه نانی محتاج است تا درد خود را تسکین هدد.

البته ناگفته نماند، رفاه اقتصادی بیش از اندازه نیز خود

یکی از عوامل لغزش هایی از این دست است. زندگی راقبی و انتظارات غیرواقع بینانه هم عامل دیگری است که در جیظه مساله اقتصادی، مشکل آفرین است. ثروت بی حد و امکانات رفاهی زیاد، انسان را بی درد می کند نسبت به جامعه و هم نوع خود و فرد را از خدا دور کرده و معنویت را از بین می برد. یعنی: ثروت به همان اندازه ای فقر، بی بند و باری با خود همراه دارد. انسان سالم، از درون تعادل و هماهنگی بیرون می آید. در ادیان الهی هم دعوت به تعادل شده است. افراط و تغیریت، انسان را نابود می کند. توازن لازمه ی زندگی است. انسان باید بین مادیات و معنویات، توازن و تعادل برقار کند.

من عامل سوم را تزلیل یافتن ارزش های اصلی انسانی می دانم. مثل؛ وفاداری، تعهد بلند مدت، احساس مسئولیت، عشق ناب و علاقه ای پایدار. وفاداری و عشق ناب، نقش غالب فضیلت انسان است اما امروزه این ها تقاضیل یافته که اگر وجود داشته باشد و باور شوند، کمتر با چنین لغزش هایی مواجه خواهیم شد.

چهارمین علت که از نظر من بسیار مهم است، ازدواج ناگاهانه است چون در نفعه ای خود طلاق را پرورش می دهد. ما برای خرد یک ابزار الکترونیکی مثل رایانه، تحقیق کرده و دوره های آموزشی اش را طی می کنیم اما برای ازدواج حاضر نیستیم یک دوره ی آموزشی شش ماهه را برآورده شده که در جایی این دو، دست هم را رهای کرده و

اشاره:

این که بسیاری از همسران، به دلیل انواع ناسازگاری ها،

متارکه نموده و زندگی جدیدی را

آغاز می کنند، امری است که شاید به عنوان تاخیر تین حلال خدا، گاه اجتناب ناپذیر

باشد که خود مقوله ی گسترده ای است و مورد نظر بحث این پرونده نیست اما در پاره ای از خانواده ها مشاهده می کنیم که زوجین با حفظ صوری ساختار خانواده، به روابط خارج از منزل روی آورده و به ارتباطات موازی تن می دهند.

خیانت، به عنوان پدیده ای که در جامعه ی مدرن امروز

رشد چشمگیری یافته و در این گسترش سلطانی، زنان را نیز

به کام خود کشیده است، موضوعی است که شاید لازم است با موشکافی بیشتری به آن پرداخت. به این منظور، با

[ذبیح الله رنجبر راد؛ روانشناس، به گفتگو ششیم تا واکاوی های کارشناسانه ی او، راه های تازه ای را به روی ما بگشاید.]

■ به عنوان سوال لطفاً اول علل و عوامل بروز خیانت در چارچوب یک خانواده را شرح می دهید:

در مقدمه باید بگوییم؛ عموماً عشق و علاقه، اولین انگیزه برای ازدواج نمی کند. همه به قصد خوشبختی،

گسترش عشق و محبت پا در یک زندگی مشترک می گذارند، پس سوال اصلی این است که چه اتفاقی رخ می دهد که بعد از چند سال، زوجین از هدف اصلی، باشکوه و

تاریخی خود منحرف شده و به سیگ نامرادی برخود کرده و هدف هاشان به نابودی می رسد؟ من فکر می کنم که تها کافی نیست به صرف عشق وارد یک رابطه شویم. ازدواج پیش از آن که احساس عاشقانه باشد، نوعی نگرش و

فرهنگ است. با آغاز یک زندگی مشترک، پسر و دختر باید بدانند که لازم است یک فرنگ جدید را پیغامزد و رویه ی زندگی مجردی خود را ترک کنند چون فراتر های دوران مجردی باید صرف خانه و خانواده شود.

من باور دارم که طبیعت انسان مقدس است و هیچ انسانی نایاک نیست اما جواب این سوال که چرا او آلوهه شود.

همه ی انسان ها، دوست داشتنی اند و حتی خلاف کارترین آن ها، با طرفی نجیب و پاک پا به عرصه ی حیات گذاشته اند اما شرایط نامساعد، تحت عنوان فرنگ و ادب، پدر و مادر، جامعه و دیگر عوامل، انسان شریف را به ورطه ناراستی ها کشیده و در مواردی دست به خیانت می زند.

اولین عامل خیانت، عدم توجه به نیازهای اساسی و عاطفی ای است که قرار بود در طی یک زندگی مشترک تامین گردد اما عدم نیل به این هدف مهم، آرام آرام زوجین را به خارج از این رابطه سوق داده، او خارج از چارچوب ازدواج به تامین نیازش روی می آورد و این آغاز خیانت است که فاکتور مهمی است. زنان ازدواج نمی کنند تا نیاز جنسی خود را برآورده کنند بلکه داشتن یک همدم برای تامین نیازهای عاطفی، برای آن ها در اولین اولویت قرار دارد، نه این که مردان چنین نیازی ندارند، اما احساس و عاطفه، نیاز غالب برای زنان است در حالی که برای مردان نیازهای فیزیکی و فیزیولوژی در اهمیت اول یک رابطه قرار دارد. پس، وقی می دارد این نیاز زن را درک نکند، تبیجه آن خواهد شد که در جایی این دو، دست هم را رهای کرده و

پرونده ویژه

مشخص تر از خانواده های امروزی بود. مرد مسئول مسائل اقتصادی و اجتماعی بود و مادر مدیریت خانواده را در داخل خانه به عهده داشت اما امروز زن پایه پای مرد تلاش می کند و در نتیجه توقعات او نیز تغییر کرده است. زن امروز، نمی تواند پذیرید و قیمت محل کار به خانه می آید همسرش روی مبل لم بهده و او به آشیز خانه برود، همسرش روزنامه بخواند و او لباس ها را مرتب کند، انتظار دارد که مرد شریک او بوده و در کار خانه کمکش کند. طبیعی است وقتی زنان ما همدوش مردان در تمام عرصه های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و... فعالیت می کنند، در چارچوب خانه از آن ها انتظار مشارکت داشته باشند.

از طرفی جامعه ی گذشته بسته تر از جهان امروز بود. امروز یک کودک از اوان زندگی اجتماعی خود با انواع متولی های تربیت و فرهنگ مواجه می شود. تنوع و

امروز یکی از دلایل طلاق، استقلال اقتصادی و مالی زنان است. بازمانی که درآمد دارند، دلیلی برای تحمل کنترل های مردسالارانه نداشته و به وجود یک مصاحب برای خود فکر می کنند.

پیچیدگی ارتباط، نسبت به ارتباط ساده ی گذشته، امروزه بسیار زیاد است. در گذشته، زندگی یک زن بسیار ساده بود، پنهان او مشخص و معین بود و دنیای او در آن چه داشت محدود می شد و آن را کافی می دانست اما زن اجتماعی امروز، به تبعیت از مدنیت گستره تر، تعاریف تازه ای از زندگی دارد و توقعات او بسیار وسیع شده است. البته خطر از جایی شروع می شود که زن یا مرد، اولویت اول را به شغلش بدهد. یک خانواده سالم باید به خانواده حق تقدیر بدهد و اگر بخواهیم واقع یینانه به وضعیت اجتماعی امروز نگاه کنیم، باید بگوئیم که امروز یکی از دلایل طلاق، استقلال اقتصادی و مالی زنان است. بازمانی که درآمد دارند، دلیلی برای تحمل کنترل های مردسالارانه نداشته و به وجود یک مصاحب برای خود فکر می کنند.

برای خانمه ی کلام، اگر خانواده ای دچار آسیب ناشی از خیانت شده باشد، آیا راهی برای جبران و ترمیم چنین رابطه ی خصمی وجود دارد؟

در تمام دنیا و در اکثر کشورها، تجاری وجود دارد که نشان می دهد راهی برای گذر از این آسیب هست و مهم ترین قدم آن است که کسی که خطای کرد پذیرای اشتباخ خود باشد اما خیاتکار، گناهکار مطلق نیست و خیانت دیده نیز باید پذیرید کوتاهی هایی در وقوع این امر داشته است. در واقع، دو طرف رابطه باید پذیرنده ی خطاها و اشتباها خود باشند.

به طور کلی امروزه پیام های امیدوار کننده ای وجود دارد و زندگی خصمی قابل درمان است. من به شخصه نسبت به فطرت انسان خوش بین ام. چون انسان موجودی دوست داشته است و کارهای ناخوشایند او فطری نیست. انسانی که شاهزاده دنیا می آید، بنا به شرایط زیستی، به وزغ تبدیل می شود!

من باور دارم که فقط انسان است که می تواند به خدا نزدیک شود چون فضایلی دارد که او را به حق و حقیقت می رسانند و انسانی این مسیر را درست طی می کند که هوشیار و آگاه باشد و اولین نشانه ای آگاهی و هوشیاری او این است که به جای کشیدن دیوار دور خودش، بین خود و خداوند پل بینند.

برین! عمری دارین ما رو نصیحت می کنین اما خودتون به همین کارها عمل نکرдین! گاه آن ها در ما، شاهد تناقض قول و فعل هستند. آن ها کمتر ما را الگوی موقفیت می دانند.

جامعه ی ما، جامعه ی جوان است و نیاز به الگوهای آموزشی، رفتاری و فرهنگی ناب دارند تا هم از نظر روانی و اجتماعی کمک شان باشد و هم از نظر عملی نیازهای اولیه شان را حمایت کنند. در واقع با نصیحت، کترول فیزیکی و اجراء، مشکلات حل نخواهد شد و نتیجه ی موثری به دست نخواهیم آورد.

شما داستان زنی را که قربانی خیانت خودش است، مطالعه نمودید. از نظر روان شناسی چه تحلیلی بر این روایت دارید؟

در این روایت چند نکته وجود دارد: یکی این که، انسان خلقت اش به گونه ای است که نیاز به دیده شدن و شنیده شدن دارد. انسان همان اندازه که به آب و غذا احتیاج دارد، نیاز به تائید و درک شدن و شناخته شدن نیز دارد. فرمولی وجود دارد که تمام دنیا آن را پذیرفته است که غذا و مسکن نیاز اولیه انسان است اما در مرحله ی بعد هر انسانی، به ویژه زنان، به رابطه ای احتیاج دارند که بتواند در آن مه دهنده و احساس آرامش و امنیت کنند. این زن در شرایطی ناخوشایند و شاید اوج احساس تنهایی، با وضعیتی رو به رو شد که این امنیت را از یک غریبه - حتی بدون نیت سوء-

دریافت کرد و مشارکت و همکردی او را حس کرد. یعنی؛ به او نشان داد که او درک می کند و با او همراهی کرده است. مسلمان فردی که محرومیت های عاطفی و رفتاری زیادی را در مسیر زندگی مستحمل شده است، با یک گل برایش بهار می شود و شنینگی عمیق اش با یک مهربانی ساده ارضا می شود و به این باور می رسد که می تواند تکیه گاه امن خود را در بیرون از منزل بیابد. البته غالباً این مساله اتفاق نمی افتد چون محبت آن مرد که از انسان دوستی، معنویت و اخلاقیات اش نشات گرفته بود، برای این زن تبدیل به یک افسانه شده و او را به جستجوی یافتن روایش تشویق می کند. به عبارت دیگر، مواجه شدن با محبتی که

دختر که پیش از ازدواج شلخته است، بعد از ازدواج مرتب نخواهد شد. یا پسری که بد قول و فعل است، بعد از ازدواج خوش قول و فعل نخواهد شد. اصلاً ازدواج ماهیت درمانی ندارد و درمان گر نیست.

دختری که پیش از ازدواج شلخته است، بعد از ازدواج مرتب نخواهد شد. یا پسری که بد قول و فعل است. این زن تأثیر در فردانه ای پذیری، مقدم بر آزادی است. [جبران خلیل جبران] می گوید: [ازدواج سالم همان بهشت برین است و اگر نامتجانس باشد، همان جهنم واقعی است].

تیجه ی ازدواج، ریشه در دوران کودکی نیز دارد. هر قدر مادر فدایکار و پدر زحمتکش باشد اما در درون خانه ارتباط به هنجار نیاشد، کودک حتی آزاری مرگ می کند و این تأثیر در زندگی بزرگسالی کودک بروز می کند چون پدر و مادر توانستند تصویر درست و زیبا از ازدواج سالم در ذهن کودک نقش کنند.

بسیاری از عواملی که ذکر کردید به مراتب در زندگی خانواده های سنتی گذشته هم وجود داشت و گاه سخت گیری های مردسالارانه ی پیشتری را در درون خانواده ها شاهد بودیم اما زنان صبر و تحمل زیادی از خود شان می دادند. به نظر می رسد امروزه آگاهی زنان از حقوق فردی و اجتماعی شان در آن ها نوعی اعتماد به نفس به وجود آورده و این امر گاه در جهت ضد ارزش و فرار وی از چارچوب خانه بروز کرده است. دلیل این تأثیر معمکوس را در چه می دانید؟

به نظر من بخشی از این امر به آموزش های فرهنگی و ارزشی بر می گردد اما در بخش دیگر باید به این موضوع توجه داشت که در خانواده های سنتی نقش زن و مرد کند و حتی در برخی از افراد به خطای منتهی می شود، مثل اتفاقات و حوادثی که در بسیاری از جراید با منشاء خیانت درج می شود. زنی که سه پچه دارد، شوهر دارد، پیشینه و خانواده ای دارد در مواردی حاضر می شود همه می آن ها را نادیده بگیرد و تهبا به آن چه که میل درونی اش حکم می کند، برسد. یعنی؛ گاه میل عاطفی و احساسی افراد آن قدر غالب می شود که فرد هیچ محدودیتی را نمی پذیرد.

باید پذیریم که انسان چنین داشته باشد، بسیاری از موانع را نادیده می گیرد.

دکتر مریم نظرچوب مسجدی

آموزه های دینی و تاثیر آن بر تحکیم بنیان خانواده

خود انتقال داده اند.

نقش رسانه های مجازی، مثل ماهواره و اینترنت که امروزه جهان به صورت یک دهکده‌ی جهانی شکل داده اند، در تغییرهای دینی و خانوادگی افراد جامعه و خصوصاً نوجوانان، غیرقابل انکار است و زمینه اثراوران و آسیب‌های اجتماعی بوده و خصوصاً زمینه ساز انواع ارتباطات نامشروع و خارج ازعرف خانواده می‌گردد و هم‌چنین فرار از تشکیل خانواده و ازدواج بین جوانان که یکی از آثار سوء اثواب فیلم های غیراخلاقی ماهواره ای است و خانواده ها و جوانان را دچار استرس و اضطراب تهابی نموده است، در حالی که دستور اسلام بر تشکیل خانواده در سوره روم آیه ۲۹ آمده است: [خدای شما از جنس خودتان، همسر آفریده تا وسیله‌ی سکون و آرامش شما باشد و در میان شما دوستی و رحمت قرار داد].

آموزه های دینی از طریق ضمانت های اجرایی که درون آنها وجود دارد، به رفتار انسان ها جهت می‌دهد و افاده بعد از پذیرفتن آموزه های دینی سعی می‌کند بر اساس تعلیمات آن عمل کنند. پیشتر آموزه های دینی بر مبنای احترام به حقوق دیگران، همیاری با افراد جامعه، معاشرات های سالم با هم کیشان، ایجاد تکی و مثبتی دارند که متأسفانه امروزه در فضای عینی جامعه و خانواده ها بسیار کم رنگ جلوه می‌نمایند و تیجه‌ی آن انواع بزه های اخلاقی و جنسی، فروپاشی خانواده ها، پرشدن فضای زندان ها، افزایش ماموران قضائی و انتظامی و سازمان های حمایتی است که نشان عدم درونی شدن آموزه های دینی در رفتارهای انسانی است.

در قرن پیش و پیشتر و یک، تغییرات بسیار و عمیق تری در اکثر موارد زندگی رخ داده است. قرن پیش و پیشتر ارتباطات، شتاب پیشتری به این تغییرات داده

والدین، احترام به سالم‌دان، توجه به حقوق کودکان، حقوق شهروندی و احترام به حقوق دیگران، همیاری با افراد جامعه، معاشرات های سالم با هم کیشان، ایجاد اعتماد در دیگران و دیگر ارزش های اخلاقی نیک و مثبتی تاکید دارند که متأسفانه امروزه در فضای عینی جامعه و خانواده ها بسیار کم رنگ جلوه می‌نمایند و تیجه‌ی آن انواع بزه های اخلاقی و جنسی، فروپاشی خانواده ها، پرشدن فضای زندان ها، افزایش ماموران قضائی و انتظامی و سازمان های حمایتی است که نشان عدم درونی شدن آموزه های دینی در رفتارهای انسانی است.

در قرن پیش و پیشتر و یک، تغییرات بسیار و عمیق تری در اکثر موارد زندگی رخ داده است. قرن پیش و پیشتر ارتباطات، شتاب پیشتری به این تغییرات داده است. جامعه‌ی ایران نیز به دنبال این تغییرات در سطح جهانی، متوقف نبود بلکه تغییراتی را در شیوه های اخلاقیات افراد، آداب، سنن، رفتار، نوع لباس، حتی شیوه‌ی غذا خوردن دیده است.

رسانه ها، اعم از رسمی یا غیررسمی و بار فرهنگی که دارند، تأثیر بسیار زیادی بر چگونگی فرهنگ و نظام آموزشی افراد جامعه می‌گذارند. بنابراین از آن زمانی که ماهواره وارد خانه ها شده، طبیعتاً پس از مدتی، فرهنگ خانواده ها تزدیک و مشابه فرهنگ و ارزش های این گونه رسانه می‌شوند. خانواده های نیز در حیات خود در طول زمان های مختلف، تحت تأثیر منابع فرهنگی زمان خود قرار گرفته اند و سپس این تأثیرات را دیر یا زود، کم و یا زیاد به درون خانه های

تشکیل خانواده و ازدواج، از جمله موثرترین و مهم ترین نهادها در انتقال ارزش ها و هنگارهای فرهنگی است.

پایه ای از این نهادها در اینجا فرمودند: [هر کس ازدواج کند نصف دین خود را حفظ کرده و باید

در مورد نصف، باقی تقوای الهی پیشه کند]

(روضه المتنین، ص ۸۲)

خانواده هایی که دارای مشخصه‌ی پاییندی مذهبی بالایی هستند، کمتر به فروپاشی متمایل اند و عقاید مذهبی به صورت نیروی نگهبان ازدواج دیده می‌شوند که انسجام و پیوستگی آن را تقویت می‌کنند و پاییندی مذهبی، تأثیر مستقیمی بر عاطفه خانواده، مستقل از فعالیت های آن دارد.

شایان ذکر است در جامعه پذیری دینی، در جامعه‌ی مسلمان، هر چه والدین ارتباط عاطفی و منطقی پیشتری با فرزندان داشته باشند، جامعه پذیری دینی موفق تر است.

اگر نیک ایمان مذهبی را در سخنان استاد مطهروی این گونه می‌بینیم که؛ ایمان مذهبی، پیوندی است دوستانه در میان انسان و جهان و قیافه‌ی جهان را در نظر انسان تغییر می‌دهد. یعنی جهان خشک و سرد مکانیکی و مادی را به جهانی جاندار و ذی شعور و اگاه تبدیل می‌کند. پس چون ضرورت دارد بشر ایله و آرمانی داشته باشد و از طرفی ایمان مذهبی تها ایمانی است که قادر است بشر را زیر نفوذ واقعی خود قرار دهد و از طرف دیگر انسان به حکم سرش خربیش در جستجوی چیزی است که آن را تقاضی و پرسش می‌کند، تنهای راه این است که ایمان مذهبی را تقویت کنیم.

اشاره:

یکی از دلایل لغزش در خانواده های ایرانی، کمرنگ شدن آموزه های دینی و نادیده گرفتن تاثیر آن بر تحکیم روابط بین اعضاء، خصوصاً همسران است. این آموزه ها باید از کودکی در بطن خانواده نهادینه گردد تا در بزرگسالی اثرات مثبت خود را بروز دهد. به این منظور، نظرهای دکتر مریم نظرچوب مسجدی را می‌خوانیم:

خانواده یکی از نهادهای مهم اجتماعی است که مورد توجه صاحب نظران تعليم و تربیت قرار گرفته است. شناخت عالمی که سبب قوام واستحکام این نهاد اجتماعی می‌گردد، می‌تواند گام مفیدی در راستای ارتقای سطح فرهنگ جامعه باشد.

محیط خانواده؛ اولین مکانی است که الگوهای شخصیتی، فردی، عاطفی و جسمی هر فرد در آن شکل می‌گیرد. در بسیاری از فرهنگ ها، سلامت جامعه را در گرو سلامت خانواده می‌دانند.

پیشترین سهم در تعیین عوامل یک رفتار، به خانواده اختصاص داده شده است، شاید به این دلیل که خانواده اولین آموزشگاهی است که فرد آن را تجربه می‌کند و غنا و محظای آموخته های او ارتباط مستقیمی با عملکرد و محتوا می‌طبخ خانواده دارد.

این عملکرد در برگیرنده‌ی عواملی از قبیل: مسائل دینی و اعتقادی اعضای خانواده، امکانات رفاهی خانواده، رشد اخلاقی خانواده، نحوه‌ی برقراری ارتباط بین اعضاء، نحوه‌ی برخورد اعضا خانواده، ابراز عواطف، رفع نیازهای عاطفی و... نیز می‌شود.

در خانواده هایی که ارتباط میان اعضاء و تعاملات داخل خانواده، بر اساس رعایت مسائل شرعی و اسلامی، رعایت اخلاق، نزدیکی، صمیمیت، تفاهم بین افراد استوار است، عملکرد خانواده با سلامت روانی اعضاء ارتباط دارد و وجود باورهای مذهبی تأثیر به سزاگی در استحکام خانواده دارد. ایمان به خدا موجب می‌شود نگرش فرد به کل مسئلی هدف دار و دارای معنی باشد. عدم ایمان به خدا موجب می‌شود فرد انسجام و آرامش نداشته باشد و همین امر موجب ضعف و منشا اختلاف های بسیاری در زندگی خانوادگی می‌شود.

اعتقادات دینی و آموزه های دینی از طریق ضمانت های اجرایی که درون آن ها وجود دارد، هر چند غیرمستقیم، ولی به رفتار انسان ها جهت می‌دهد. این ضمانت های اجرایی رفتار مبتنی بر عادتی را در افراد ایجاد می‌کند که بر اثر آن، نوع خاصی از شخصیت شکل می‌گیرد. بیشتر آموزه های دینی بر رعایت احترام به

برنامه های تربیتی - آموزشی در سطح رسانه های ملی، مدارس و دانشگاه ها به شکل برنامه ریزی شود که به همه افراد جامعه الگوی عملی ارائه نمایند، چون همه ای متخصصان تعلیم و تربیت و روان شناسان و مبلغان دینی بر این باورند که ارائه ای الگوهای عملی، بسیار تاثیرگذارترند، یعنی؛ زبان عمل، نافذ تر از زبان سخن می باشد.

منابع:

- قران کریم
- روشه المتنین، جلد ۸
- جامعه شناسی خانواده، دکتر مرتضی منادی
- مقیاس سنجش دینداری با تکیه بر اسلام، مسعود آذری‌ایجانی

دین و همتی برای گنستن از آن به ما عطا می نماید.
نتیجه:

با توجه به فرهنگ دینی کشور ما؛ در درجه اول سوق دادن خانواده ها به سوی ارزش های دینی ضروری به نظر می رسد. برپایی کلاس های آموزشی، فرهنگی، دینی و دایر نمودن مراکز مشاوره ای مذهبی خانواده، جهت آموزش خانواده در سطح وسیع، پیشنهاد می گردد.

هم چنین متولیان تعلیم و تربیت باید سعی نمایند

الگوهای رفتاری اسلامی، مثل؛ نحوه ای پوشش آقایان و خانم ها در محیط خانواده و در سطح جامعه و رسانه ها و بازیگران هنری و ورزشی و علمی، رعایت ارتباط با افراد غیر محارم، نحوه ای سخن گفتن، آداب معاشرت، ارتباط زوجین در محیط خانواده بایکدیگر و فرزندان که در دین مین اسلام در راستای سلامت خانواده و به تبع آن اجتماع، دستورات فراوانی دارد که به صورت

آن جا که قرآن کریم می فرماید: [فاقم وجیک للدین حینما فطره الله التي فطر الناس عليها] (روم، آیه ۳۰) حق گرایانه روی خود را به سوی دین کن، همان که سرشت خدای است که مردم را برآن سرشته است.

منذهب آثار نیک فراوان دارد، چه از نظر کاهش و رفع ناراحتی های ضروری که لازمه می ساختمان این جهان است.

دین، زندگی ما را در مجموعه ای هستی، ممکن و مطبوع می سازد. دین دستگاهی است از مقدسات، ارزش ها و افکاری که ما را در این عالم ساکن می کند؛ مارا با خدای جهان آشنا می کند و آشنا می دهد و این آشنا و آشنا با صاحب خانه است که ما را با این خانه انس می بخشد و طبعی برای ساختن با

بر اساس یک گفتگوی واقعی

بی برگ تر از پاییز

هدفی نداشتی اما ناخوداگاه، حس کردم به آن مرد میانسال مهربان که فکر می کنم، قلبم تندتر می زند و لبخند می زنم. دلم می خواست دوباره او را بینم.

با همین حس بود که سوار شدن به ماشین های مجانية را مکررا تجربه کرد. دیگر کمتر می ترسیدم. بعضی ها سیگار تعارف می کردند، گاهی هم آب میوه یا دعوت به میهمانی و...

بعد از مدتی، دور از چشم شوهرم، یک سیم کارت خریدم و اوقاتی که در منزل نبود، با آن هایی که در این رفت و آمدتها آشنا شده بودم، حرف می زدم. از حرف های محبت آمیز و توجه آن ها به خودم، خوش می آمد.

آن ها کوچک ترین تغییر را در من می دیدند و کمترین اوقات تنهایی و افسرده‌گی ام را پر می کردند.

مراد یکی از این دوستان جدیدم بود که بسیار عاشق پیشه و رماتیک به نظر می رسید. او دو سال از من کوچک تر بود و من آن قدر شیوه‌ی محبت های او شده بودم که تصمیم گرفتم با هر شرایطی در کنار او باشم.

مشکلات بین من و محمود هم آن قدر بالا گرفته بود که امکان ادامه ای رابطه، مقدور نبود. بالاخره تن به طلاق دادم و حضانت دخترم را به محمود بخشیم، چون مراد حاضر نبود مرأبا دخترم پذیرد.

مدتی بعد به عقد مراد درآمد. سه ماه همه چیز عالی بود اما کم کم متوجه شدم مراد معتاد به الكل است و تقریبا هر چند شب یک بار گفتی از او می خوردم. روابط بدون مرز او با دوستان دختر و پسرش برای من که در خانواده ای سنتی بزرگ شده بود، غیرقابل تحمل بود. خواسته هایش درباره ای پوشش و نوع رفتارم، عرصه را برایم تگ و تگ تر می کرد. تا این که یک شب مست و لایعقل به خانه آمد و وقتی با اعتراضات من موافق شد، گلدانی را به سمت من پرست کرد و سرم زخمی شد و من چاره ای جز فرار از خانه نداشتیم. به خانه ای یکی از دوستانم پناه بردم و شب را آن جا گذراندم و صبح به بهزیستی مراجعت کردم و الان دو سالی هست که تها زندگی می کنم و تحت پوشش بهزیستی هستم. در این سال ها دخترم را هم ندیده ام و آزو می کنم یک روز او را به آغوش بگیرم.

لا به لای همین فکرها بودم که یک هو گرفت و گفت: چرا بوی الكل میدی؟

گفت: تو مگه مجال دادی؟ درد کلیه امون مو بربده بود، چند بار بالا آوردم از درد، هر چی ازت خواستم بیدار شی منو ببری دکتر، جواب ندادی، من هم خودم رفتم. اینم نسخه مه. پول نداشتام دارو بگیرم.

سرش را برگرداند تا چشیم به نسخه نیافتند و گفت: تو هم که فقط خرج تراشی می کنی! معلوم نیست کجا بودی، داری بهونه میاری! من اگه تن به اجبار مادرم نمی دادم، الان زندگیم این بود.

*****

محمود رفت سر کار و من ماندم و یک دنیا فکر و خیال و ... حالم بهتر شده بود ولی شب دوباره دردم شدت گرفت اما محمود مثل همیشه نشسته بود پای سریال کلمبیایی و در جواب ناله های من فقط گفت: یه مسکن بخور بنبار بینم آخرش این ویکتوریا چی میشه!

طرفای صحیح، سنگ کلیه ام دفع شد و کمی خوایدم. بیدار که شدم، محمود داشت با غرولند و بد و بیراه از خانه بیرون می رفت.

*****

[خانم رویا... آیا حاضریدند؟]

هفت سال پیش، فقط نوزده سالم بود که در پاسخ به آرزوهایم؛ کشیده و بلند، [بله] گفتمن و این محمود همان کسی بود که سال اول زندگی، رفتار خلیل خوبی با من داشت. وضع مالی ما چندان خوب نبود اما خانه گرم بود و با صفا. دخترمان که به دنیا آمد من خوشحال تر شدم که اگر در خانه ای پدری، چندان از محبت خانواده بروخودار نبود اما همسرم درکم می کرد...

سال سوم بود که اخلاقی محمود به مرور عوض شد.

من هرچه به او نزدیک تر می شدم او دور و دورتر می شد. بی حوصله بود و به نیازهای من توجه ای نداشت. هر چه تنو و تحول در خودم ایجاد می کرد هم، دیده نمی شدم...

*****

دیگر خواهیدن بی فایده بود، بلند شدم. خودم و دخترم را جمع و جور کردم و بعد از سه روز از خانه زدم بیرون.

درد کلیه ام داشت بیداد می کرد، نفسم به سختی بالا می آمد. دفتر چهار ساله ام را دنبال خود می کشیدم اما با وجود ماشین های زیادی که جلوی پایم ترمز می کردند، شهامت سوار شدن نداشتیم و بالآخره در مقابل مرد میان سالی که از ماشین پیاده شد و با محبت فرزندم را گرفت و به سمت ماشین برد هیچ مقاومتی نکردم.

- کجا خانم؟ با این وضع کجا می خوايد بزید؟

- میرم درمانگاه آقا، کلیه ام بد جوری درد می کند.

- پس چرا بچه را با خودتون آورديد، کسی نبود همراهی تون که؟

سکوت طولانی شد اما به دروغ گفتمن: همسرم سر کار، به تلفن دسترسی نداره.

آن مرد همان طور با احترام ایستاد، در ماشین را باز کرد، فرزندم را در بغل گرفت و همراه من تا آن طرف خیابان آمد و من بچه را گرفتم و داخل درمانگاه شدم.

وقتی معاینه شدم و مسکن گرفتم، کمی از دردم کاسته شد. باید می رفتم صندوق. اعتبار دفترچه ای بیمه ام تمام شده بود و همسرم تمدیدش نکرده بود. همه چیز دور سرم می چرخید. یاد آمد؛ هر وقت به او می گفتمن: هالم خوب نیست، می گفت: حال من بدتره!

دیگر چاره ای نداشتیم به بیانه ای دستشیوی بچه، رفتم سمت در خروجی و به سرعت خودم را از شرایط شرم آور بی پولی خلاص کدم.

هنوز تم کرخت بود، هنوزم پهلوهایم زق زق می کرد، اما من متظر بودم و سوار هیچ ماشینی نمی شدم، انگار متظر بودم آن مرد میانسال همراهان برگرداد! به هر حال با نا امیدی خود را به خانه رساندم. محمود داشت داد و بیداد می کرد: کجا بودی این وقت روز، هیچ معلومه کجا رفته بودی؟!

اویلن بار نبود که محمود پرخاشگری می کرد، اصلا عادت داشت، هر وقت بیدار می شد، یک جوری عصبانیت را خالی می کرد. حتی وقتی خوابش می آمد هم یک جور، هر وقت بر می گشت، به بیانه ای تازه غریب می زد! اصلا مگر او هیچ وقت لبخند می زد؟ اصلا من وسط این زندگی دنبال چه بودم؟

سیده زینب جلالی

کارشناس ارشد حوزه زنان و خانواده

خیانت زنان و راهکارهای پیشگیری از آن

وقتی درگیری ذهنی به نیاز بدل می‌شود

خیانت قرار می‌دهد. خلاصه چتر حمایتی در مورد برخی از زنانی که همسران متعادل و یا بیکار دارند در صورت فراهم بودن زمینه‌های دیگر سبب می‌شود خیانت برای آنان به یک منبع درآمدی تبدیل شود.

ضعف ساختارهای فراغتی و تقویحی

ضعف ساختارهای فراغتی و تقویحی سبب می‌شود تا افراد از کودکی در خصوص برنامه‌ریزی اوقات فراغت آشنایی نداشته و در بزرگسالی برای بروز هیجانات خود دچار مشکل شوند. اکثر زنان خانه دار، اوقات فراغت ایشتری نسبت به دیگر اعضا خانواده دارند.

مشکل زمانی بروز می‌کند که مشغله شغلی شوهران در بیرون از خانه افزایش یابد. از آن جایی که مهارت استفاده از اوقات فراغت را فراگرفته‌اند و نیز فضاهای تقویحی برای آنان تعریف نشده است، به شناخته ترین و سرکش ترین نیاز خود که نیاز جنسی است می‌پردازند و از این طریق ساعات خوشی هر چند کاذب در کنار غیر هم جنس خود ترتیب می‌دهند.

واکنش زنان به خیانت همسران (انتقام)

معمولًا زنانی که مردان آن‌ها خیانت می‌کنند، بعد از قرار گرفتن در یک دوره شوک، در مقابله با استرس و فشار وارد، اقدام به رفتار تلافی جویانه می‌کنند، در حالی که زندگی خود را دوست دارند.

ازدواج در سن پائین

زنانی که در سنین پائین ازدواج می‌کنند. احتمال این که مرتكب خیانت شوند 4° برابر بیشتر از افرادی است که در سن مناسب، ازدواج می‌نمایند.

عوامل شخصیتی و روانی

شخصیت به عنوان مجموعه ای از الگوهای پایدار در انسان ها، همواره از ویژگی هایی برخوردار است که می‌تواند نقش تعیین کننده ای در بروز رفتارهای متناسب با هنجارها، یا مغایر آن هنجارها داشته باشد.

ادامه در صفحه بعد

روابط جنسی، زیاد شده و همسران را از منظر عاطفی از یکدیگر دور می‌سازد. به طوری که 70° درصد از عوامل طلاق، عدم رضایت جنسی گزارش می‌شود. این عامل، عدم رضایت از زندگی و در نهایت خیانت عاطفی و جنسی را رقم خواهد زد.

نقش رسانه‌ها و ارتباطات جمعی

رسانه‌ها اعم از تلویزیون و نشریات با نمایش پورنوگرافی ملایم از طریق فیلم، سریال‌های تلویزیونی، تصاویر، رمان و افسانه‌ها (نظیر ارتباطات پنهانی زنان متأهل با مردانی غیر از همسران خود، گپ و گفت‌های عاشقانه زنان متأهل با غیر از همسران خود و یا تداعی صحنه‌های تجاوز و...) اقسام رفتارهای جنسی را پیش روی فرد به تصویر می‌کشند. عامل استفاده از ماهواره نیز در خانواده بدون لحاظ محابیت سنتی و تلقیک م موضوعات نمایشی، به نوعی به تغییر در ساختار و کارکرد خانواده می‌انجامد. مردانی که به همراه همسر و در حضور دیگران به شناسایی این دسته از فیلم‌ها می‌نشینند، غیر مستقیم به این شکل از خیانت‌ها مهربانی می‌زنند. دائر عادت و هنجار شدن تماسای این قبیل فیلم‌ها در خانواده، درگیری ذهنی و تغییر نگرش شکل می‌گیرد. با پیدایش تعارض بین همسران، از آن جایی که مهارت‌های لازم را نیامورخته‌اند، در بیشتر مواقع، درگیری ذهنی به نیاز بدل می‌شود. نیاز عاطفی حلقه اتصال به بیرون از خانه را شکل می‌دهد. ارتباطات حضوری، تلفنی و ایمیلی، بعد از مدتی به وابستگی عاطفی بدل شده و در کوتاه مدت یا دراز مدت، منجر به خیانت جنسی می‌شود.

ضعف ساختار اقتصادی

عموماً پست ساختارهای ضعیف اقتصادی، پرورش دهنده خیانت هستند. از این حیث که در ساختارهایی که فرصت‌های شغلی برای همه افراد واجد شرایط فراهم نیست؛ دختران به عنوان یکی از جمیعت فعال که دارای پتانسیل و ارزشی هستند، از همان کودکی از گردونه فرصت‌های شغلی در آینده خارج شده و معیارهای زیبایی، آراستگی و مصرف گرانی مقبول می‌افتد. این امر از یک سو و بودی یا کمبود شاخص‌های خدمات تأمین اجتماعی و رفاهی برای زنان، آنان را در معرض خطر هنجارها داشته باشد.

زن و شوهری که ازدواج می‌کنند، در ابتدای زندگی زناشویی متعدد می‌شوند که با یکدیگر در تمامی ابعاد زندگی مشترک، حسن معاشرت و تشتیک مساعی داشته باشند. این موضوع می‌تواند در زمینه‌های جنسی، عاطفی، اقتصادی، اجتماعی، امنیتی و روانی مورد توجه باشد. قصور هر یک، زیر پا گذاشتن پیمان زناشویی است و برخی از آن‌ها به اصطلاح، خیانت محسوب می‌شوند.

خیانت همسران به هم، انواع مختلفی دارد که مانند یک چرخه عمل می‌نماید و شامل خیانت عاطفی، اقتصادی، اجتماعی، روانی و جنسی است. از آنچهایی که روابط نامشروع، یکی از مضامین نکوهیه در ادبیات عame پسند و افسانه‌های است، بنابراین خیانت؛ به معنای جنسی آن، یعنی؛ داشتن رابطه زناشویی خارج از چارچوب خانواده، بیشتر نزد مردم شناخته شده است.

بر اساس شواهد اجتماعی، خیانت جنسی در مردان همواره بیشتر از زنان بوده ممکن است در چند سال اخیر، درصد تغییرات رشد آن در زنان، بالاتر است. علل روی اوردن مردان و زنان متأهل به این مساله، در هر جامعه متفاوت هستند اما به طور کلی 4° فرض در مورد محرك و انگیزه زنان می‌توان تصور نمود:

اول: کمبود محبت و نیاز به تقاضا و برقراری ارتباط عاطفی،
دوم: عدم رضایت جنسی
سوم: کسب منبع درآمد
چهارم: توعی طلبی.

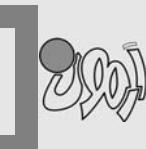
ساده انگاری است اگر، انحراف را به یک یا چند عامل خاص، نسبت دهیم. این پدیده اجتماعی، عوامل مختلفی دارد که این عوامل سبب وقوع انحراف می‌شوند. لذا خیانت جنسی به عنوان یک جرم یا انحراف، ناشی از عوامل متعادل می‌باشد که مهم ترین آن شامل موارد زیر است:

صفات اجتماعی شدن زنان

تریبت دختران همواره با تابو شمردن مسائل جنسی همراه است و صحبت نمودن در این خصوص، مذموم و با احساس گناه عجین است. اولین حرکات دختران در دوران بلوغ، با ترس و استرس خانواده مواجه می‌شود. خانواده در قالب ازدواج زودرس و یا در قالب سرزنش، کتابه و استفاده از اصطلاحاتی که بار جنسیتی منفی دارند، در جهت سرکوب نمودن احساسات بلوغ گام بر می‌دارد. تا آن جا که این عمل، در دوران بعد از بلوغ - که وجود این حس باید در جهت درست برای دختران تبیین شود - به صورت رازآلود و امری مذموم، در گوش دهن او مدفعون می‌شود. در مدرسه نیز این راز سر به مهر، شاهد به صورت علمی تحلیل نمی‌گردد.

دختر با شرم و تابو شمردن مسائل جنسی وارد زندگی مشترک می‌شود. در حالی که این موضوع برای طرف مقابل متفاوت تر است. این امر ناهمانگی در روابط جنسی و رابطه زناشویی به عنوان فرآیندی که طی آن یک زوج بایستی با بیان افکار و عواطف و رفتارهای شان به سوی تفاهمی در تمام سطوح حرکت کنند، عمل می‌کند، در تبیجه اولین فاصله‌ها در زندگی ایجاد می‌شود.

به مرور زمان، فاصله‌ها به علت نداشتن مهارت مدیریت بر

بی‌وفایی از نگاه قانون

وکیل پایه یک دادگستری

عفت غیر زنا از قبل تقبیل (بوسیدن) یا مضاجعه (همبسترشدن) شوند به شلاق تا ۹۹ ضربه محکوم خواهد شد و اگر عمل با عنف و اکراه باشد فقط اکراه کننده تعزیر می شود. با توجه به رویه قضایی حاکم و مواردی را که مذکور اتفاق نداشت، روابط بین زنان متاهل با پسران و یا مردان متاهل به عنوان خیانت‌های زنانه که دارای عوامل مختلفی است؛ قطعاً اسیب زا و مخرب است.

با مطالعه در تاریخ اقوام و قوانین سایر ملل درین مورد اتفاق نداشت، دست دادن، لمس کردن، در آغوش کشیدن هم و چه بصورت غیر فیزیکی و جسمی مانند: مکالمه تلفنی، ارسال پیامک، ارتباطات رایانه‌ای، قدم زدن در پارک و... باشد. و چنانچه این ارتباط منجر به موقعه گردد و موجب ماده ۲۲۱ از قانون مجازات اسلامی، زنا-جماع مرد و زنی که علقة زوجیت بین آنها بوده) نامیده می شود که یکی از شیوه‌ترین اعمالی است که انسان مرتکب آن می شود.

نویسنده‌گان قانون مجازات اسلامی با عنایت به فقه شیعه و توجه به سنت‌های مذهبی موجود، فرض‌های مختلف زنا را بین کرده و شاید ترین مجازات‌ها را برای موارد آن داشته‌اند. زنای محسنه، زنای به عنف و زنای غیرمحضنه مواردی است که انواع و اقسام آن در دین اسلام پیش‌بینی و شرح داده شده و مجازات آن نیز کاملاً مشخص است.

هر گاه یکی از طرفین خواه زن یا مردی هر دو آنها، دارای همسر (متاهل باشند)، این عمل نامشروع نسبت به او محسنه محسوب می شود. زنی که شوهر دارد با مرد دیگری زنا نماید در صورت فراهم بودن شرایط آن، بر آنها حد جاری می شود و حد آن مطابق ماده ۲۲۵ از همان قانون رجیم یعنی سنگسار کردن می باشد (حد زنا برای زانی است که تعیین آن به اختیار حاکم است. مقنن در کشور ما، ماده ۶۳۷ قانون مجازات اسلامی را به بخش تعزیری این جرم اختصاص داده و به بیان تعریف جرم رابطه نامشروع و مجازات آن برآمده است).

مطابق این ماده قانونی؛ هر گاه زن و مردی که بین آنها علقة زوجیت نباشد مرتکب روابط نامشروع یا عمل منافي می باشد.

این الگوهای پایدار، شامل عواملی مانند؛ عواطف، هیجانات و صفات می باشد که رشد یا عدم رشد کافی هر یک از عوامل، می تواند زمینه ساز بروز رفتارهای نابهنجار باشد. مطالعات نشان داده است یکی از عمدۀ ترین عوامل زمینه ای برای ایجاد رفتارهای پرخطر، عدم توانایی فرد در کنترل هیجاناتش بکی از مهمترین قابلیت‌های افراد است که باید آموخته شود. تنظیم هیجانی، به عنوان یک فرایند آغاز، حفظ، تعديل یا تغییر در بروز، شدت یا استمرار احساس درونی و هیجان مرتبط با فرایندهای اجتماعی - روانی، فیزیکی در به انجام رساندن اهداف فرد تعریف می شود.

با نگاهی به آسیب‌های اجتماعی در بین زنان، به نظر می رسد عدم قابلیت توانایی تنظیم هیجانی به شکل مناسب با فرست ها و تهدیدهای بسیاری برای ایجاد زمینه رفتارهای پرخطر همراه باشد که شناخت این فرست ها و تهدیدهای از سوی و فرهنگ سازی در زمینه افزایش فرست ها، برای عوامل مناسب، زمینه ساز و کاهش تهدیدهای ضرورتی اولیه برای اولیای امور فرهنگی جامعه است.

با توجه به علل فرق باید توجه داشت؛ خیانت جنسی در همه اشار، اعم از موفق و یا ناموفق، می تواند بروز نماید. اما زوج های مشکل دار و ناموفق، آسیب پذیری بیش تری در این زمینه دارند.

راهکارهای موثر در کاهش خیانت جنسی زنان

- آموزش جوانان و آماده سازی آنان برای کنار آمدن با تمایلات جنسی
- آشنایی زوجین به حقوق جنسی خود
- افزایش خدمات اجتماعی و رفاهی زنان کم بضاعت و بی بضاعت، مان؛ زنان دارای شوهران معتمد

- آموزش مهارت زندگی
- آموزش مهارت شغلی
- آموزش نحوه برنامه ریزی اوقات فراغت به دختران

- پیشگیری از ازدواج زود رس دختران
- تقویت نگرش مذهبی و دینی در دختران
- افزایش سعادت‌بخشی خانواده ها
- استفاده از مددکار اجتماعی برای کمک به زوجین دارای مشکلات زناشویی
- اهتمام رسانه ها در ارایه تصویر درست از روابط اجتماعی صحیح، با کمک روان‌شناسان و جامعه پژوهان
- گسترش امکانات ورزشی و ...

گشتی در شب

وقتی تاریک و روشن شهر غافلگیرت می‌کند

خواب زده اند و از این همه نبودن، می‌ترسند اما درخت‌های شهر هنوز سرشار از انرژی اند و با برگ‌های اندک شان دست نکان می‌دهند و می‌خندند.

شی زمستانی است و ماشین شستشو دارد جدول‌های خیابان را فرچه می‌کشد. انگار دارد تاریکی را با آب و فرچه می‌سابد، مثل کلیان‌فری که با دستمال نمدارش، هر بار جان خانه را برق می‌اندازد.

دکه ای سیار که دیواری از بزرگت دارد، در بساطش آب جوش تا جان آدمیزاد را می‌فروشد و همه جا عابر بانک‌های پولدار، به خمیاز افتاده اند.

شب است و برق اغلب ساختمان‌ها خاموش خاموش است. این جا مانکن‌ها، پشت ویترین‌ها، ایستاده خواهید اند و تاکسی‌ها، مسافری را جا به جا نمی‌کنند و در داروخانه‌ها و آژانس‌های شبانه روزی، کتاب می‌خوانند و به تلویزیون خیره می‌شوند. شهر آرام است و پلیس‌ها بیدارند، مثل رودخانه‌ای که از زیر پل می‌گذرد و در تاریکی هم جاری است.

این جا که چشم بچرخانی، در گوش و کنار خیابان‌های متنهای به دریا، می‌بینی هنوز مردان اجراهه دهنده و بیلا، دور سطلی از هیزم مشتعل نشسته اند و به خیابان خالی و مسافران گذرنده چشم دوخته اند. به نانی که تقدیر در این ساعت از شب در سفره شان می‌گذارد.

شیگردی هاکه تمام می‌شود، در پمپ بنزین، کارگر جایگاه می‌گوید: قرار نبود امروز هوا خیلی سرد باشد، آقاب دیروز حسابی چسبید. واقعاً این آفتاب است که می‌حسبدیار و شناسی روز؟ این بوم سیاه شب است که دلتگی می‌آورد یا ذهنی که ما برای پرواز کردن در خودمان سراغ نداریم؟

کاش گاهی از روز به شب پا بگذاریم و از تنهایی ها ترسیم. خلوت کنیم با خودمان، با خداوند آفریننده روشنایی ها و تاریکی ها. به دل سیاهی ها بزینیم و به روح و جانی پا بگذاریم که روز و شب اش را جز خدمان کسی رقم نمی‌زند. برویم و شب های زندگی مان را روشن کیم. آن قدر بروم تا کمی از طلوع و سپیده دم هم سهم ما بشود.

نهنون مغازه‌ها، چشمک می‌زنند مثل میوه‌های میوه‌فروشی هایی که هنوز بازمانده اند.

شب است و سکوت دنیا را در آغوش کشیده است. دور میدان‌ها از همه‌همه همیشگی خالی است و انگار خودشان را به

چشم‌های خواب آسود شهر، با چند ماشین عبوری، باز و بسته می‌شود و جز صدای گربه‌ها و بادها در کوچه و خیابان خبری نیست. آم‌ها حسابی غایب اند و همه جا سطل‌ها تا خروج‌هه پر از زباله است.

پشت چراغ قرمزا، ماشینی انتظار نمی‌کشد و همه چیز صدای خواب می‌دهد. بیلبوردها، خواننده‌ای ندارند و پروژتورهای بالای تبلیغات، بیهوده‌نمایی کنند.

هرچه به پیش می‌روی و دقیق تر نگاه می‌کنی، انگار دنیا در شب، کوکدکی است که می‌بهانه و آرام در گهواره اش به خواب رفته است. بیشتر می‌فهمی که شب، جهانی بزرگ تر و مهربان تر از روز دارد که زیر پوست تاریکش، می‌شود رخنه کرد و مسافر را زاهیش شد.

اینجا کرکره کتاب فروشی‌ها پایین است. می‌توانی خودت را مالک تمام خیابان بدانی. امپراطوری تها. آن طرف، مجسمه فردوسی هم تنهاست و رفتگری زیر پاهایش را جارو می‌کشد. شب است و می‌شود خیابان‌های طرح ترافیک را حسابی فتح کرد. نمی‌شود به بوی ساندویچ، به این بوی سرخوشی که دنیارا پرکرده است و می‌داند چگونه گرسنه‌ها را وسوسه کند، بله نگفت. به بوی سوپیس‌هایی که همیشه در روغن جلز و لز می‌کنند.

انگار هرچه پیش تر می‌روی، بیشتر باورت می‌شود که شب ها، شهر تمام می‌شود و روزها دوباره با آدم‌ها یش آغاز می‌گردد. با رویاها و واقعیت‌هایی که گاهی روی دوش زمین سیگی می‌کنند.

در ایستگاه اتوبوس کسی نشسته نیست و کسی به ساعتش نگاه نمی‌کند. کسی دیرش نمی‌شود. شب است و شهر به لالایی ماه گوش می‌دهد، به قصه‌هایی که ستاره‌هار اخوابانده است.

این جا و آن جا مدام رفتگرها، زیاله‌ها و تنهایی‌های شهر را جمع می‌کنند و با خود می‌برند. تک و توک ماشینی به چپ و راست می‌پچد و در سیاهی شب ناپدید می‌شود.

محله باقر آباد

کار گذشته با ما تمام نشد!

بکی از چیز هایی که در باقرآباد تواند ذوق می زند، بُوی بدی است که هر چند وقت یک بار به مشام می رسد. درست است که مسؤولین، به ویژه شهرداری، باید بیشتر از این به فکر محله هایی مثل این جا باشند و مثلا در مورد مشکل فاضلاب و سیستم لوله کشی کلی محله که نیاز به تغییر دارد، توجهی بیشتری نشان بدهند ولی این دلیل موجهی نیست که وظیفه اهالی محله را فراموش کنیم. رعایت نکات بهداشتی و خواست جمعی ما برای بهبود اوضاع، عوامل مهمی برای بهتر شدن و پیشرفت است که گاهی فراموش شان می کنیم. «انسان موجود عجیب است». این جمله هر بار که سراغ تهیه گزارش از محله ها می روم، به ذهنم می آید. با باقرآباد و خانم قصایدان خداحافظی می کنم و وقتی پایم از کوچه به خیابان می رسل، حس می کنم انگار ماشین زمان پرتوم کرده به ذیای امروز. ممکن است کار ما با گذشته تمام شده باشد ولی کار گذشته با ما، نه!

را تشکیل می دهد؛ حسینیه ای که از قدیم تا امروز ترکیبی از معنویت و احساس را به محله بخشیده. می پرسم به عنوان کسی که حق آب و گل دارد، برای بهتر شدن باقرآباد، چه پیشنهادی دارد، جواب می دهد: «من دلم می خواهد این جا بدون این که حالت سنتی و قدیمی اش از بین برود، تغییر کنم». وقتی متوجهی تعجب نگاهم می شود، لبخندی می زند و ادامه می دهد: «مثلا چند بار این جا را آسفالت کردن. مخصوصا این بار آخر که کیفیت بهتری دارد و بهتر شدن ظاهر محله و جلوگیری از جمع شدن آب باران کمک کرده؛ هر چند باعث شده ماشین های بیشتری از این جا عبور کنند ولی با عرض کمی که کوچه دارد، ساخت و ساز مجتمع های مسکونی در باقرآباد واقعاً اشتباه است چون جز این که باعث ازدحام و مشکلات ناشی از کم بودن مساحت پارکینگ اپارتمان ها یا حتی نبودن پارکینگ و به طور کلی از بین رفتن انسجام و نظم می شود، هیچ فایده ای ندارد.

باقرآباد؛ فقط به ترمیم و رسیدگی بیشتر احتیاج دارد.

گاهی وقت ها که از سر و صدا و ترافیک و همه مه خسته می شوی، دلت می خواهد کوله پشتی ات را برداری و بزنی به دل طبیعت تا کمی آرامش بگیری. اگر چه برای بعضی از ما این اتفاق همیشه ممکن نیست ولی راه حل ساده ای هم وجود دارد؛ می شود رفت به سراغ محله های قدمی که هنوز چیزهایی دارند تا مثل ماشین زمان ما را با خود ببرند به گذشته هایی دور، چیزهایی مثل خلوت، ارتباط های صیمیانه یا شکوه ساختمان هایی با نما و ظاهر ساده که هنوز در برای آپارتمان هایی یک شکل دلیری می کنند و آرامش را برای لحظه هایی از دل کهنه‌گی و صلابت شان به ما می بخشند.

«باقر آباد» محله ای است در غرب شهر ساری که از شمال به شکرآباد و قسمتی از خیابان شیخ طبرسی، از جنوب به نقارچی محله، از شرق به خیابان شیخ طبرسی و از غرب به خیابان ملت متبیه می شود و در سال های خیلی دور در حاشیه‌ی خندق غربی شهر ساری قرار داشت که به محله‌ی نعلبندان متصل بود. خانم قصایدان که منزل پدری اش هنوز در این محله وجود دارد می گوید: «یاد هست که وقتی بچه بودم، باقر آباد یک کوچه‌ی بین سمت بود که در قسمت انتهایی اش نهر کوچکی جاری بود و سکه‌ی آن موقع که بیشتر از صد نفر نبودند، شست و شوی لباس و ظرف شان را آن جا انجام می دادند».

من آدم نوستالژی بازی هستم بنابرین می روم به جایی که خانم قصایدان اشاره کرده و سعی می کنم در ذهن تصویری از زنان و مردانی را مجسم کنم که دارند با گپ و گفت، لباس هایشان را می شویند اما زیاد در این کار موفق نمی شون چون نه از نهر آب خبری هست و نه میدانگاه کوچکی که آن وقت ها وجود داشته. باقرآباد حالا از سمت چپ، انتهایش به کوچه شهید بخشندۀ‌ی فعلی وصل شده که از آن طرف دوباره می رسد به خیابان شیخ طبرسی.

خانم قصایدان ادامه می دهد: «تصویر دیگری که از آن زمان در خاطرمانده، دور هم نشستن های خانم های محله است که هر بار جلوی درب منزل یکی از همسایه ها جمع می شدند؛ به خصوص هنگام غروب و پس از رق و فتق امور منزل. آن وقت ها درب اغلب خانه ها به روی هم محله ای ها باز بود».

طبق عادت شروع می کنم به قلم زدن در کوچه‌ی باقرآباد که غیر از ابتدایش که چند مجتمع مسکونی ساخته اند، در بیشتر جاهایش، خانه های قدیمی هم چنان در حال نفس کشیدن اند. می رسم به حسینیه‌ی باقرآباد، تکیه جمع و جور و زیبایی است که به نوعی، بخشی از هویت این جا

میهمانم را به خانه نمی برم!

سبک زندگی «سیروس مهدوی» منحصر به فرد نیست اما شبیه دیگران هم نیست!

«ارمون»، چشم در چشم روش زندگی استاد

بلافاصله سخن را در دست گرفت و گفت: «هر کسی نوع و سیاق زندگی خود را دارد و من که اساساً وقت خود را در منزل نمی گذرانم، اصولاً میهمان به خانه نمی برم و... (کمی مکث می کند)... خیلی از کارها که ممکن است دوستان هترمند یا نوازنده و سینمایی و... انجام دهنده، انجام نمی دهم. دایره مراجعات من محدود است، نمی توانم مثل مردم عادی رفت و آمد های معمولی داشته باشم. رفت و آمد من با اهل قلم و کتاب است که در همین مکان (مرکز مطالعات ایرانی) صورت می گیرد. من کتاب چندانی در منزل ندارم و یک روز در هفته را که به خانه می روم، وقت خود را با همان اندک کتاب سر می کنم. من از نوجوانی ام اهل کتاب بودم و سعی کرده ام تمام کتاب ها را در اینجا گردآورده کنم، البته همه می آن ها پیش از این خوانده شده است و اکنون در اختیار محققان و پژوهشگران جوان و البته منابع مهم مقالات علمی ایران شناسی است.

بدینه است هر نویسنده، محقق یا هنرمند؛ در عین تفاوت ها، شیاهت هایی با انسان های عادی دارد؛ مثل خوردن یا خوابیدن. در واقع، این که کجا می خوابد، مهم نیست. چون هر آدمی به هر حال روی یک تشك یا تخت یا روی زمین می خوابد، هیچ کس استیاده نمی خواهد اما این که با چه تکریکی می خوابد، مهم است و این مثال درباره ای کلیات زندگی صادق است اما ورود به دنیای شخصی فرد، به سادگی وارد شدن به اتفاق نیست.

خارج از مزه های این کشور نیز ممکن است شاهت هایی وجود داشته باشد ولی جهان شمول نیست. این که ما برای مهman ارزش زیادی قابلیم به مناسبت های اجتماعی مان برمی گردد. ما دوست نداریم از فرهنگ مان جدا شویم و به آن تعلق خاطر داریم. حتی داریم به سمت تجهیز کردن اتفاق مهمان پیش می رویم. مثلاً سرویس بهداشتی در اتفاق مهمان تدارک می بینیم.

حتی در ایران می توانیم این پیش فرض را لحاظ کنیم که همه می ایرانی ها اتفاق نشیمن شان با اتفاق خواب شان فرق

ترین فرهنگ زندگینامه ای در تمدن اسلامی خواهد بود... جلد دوم تا چهارم این اثر در دست انتشار است.»

مهدوی در ۱۳۷۲ مهندسی از انتشارات پژوهش های فرهنگی را پی افکند که تا کنون پیش از ۲۰ عنوان کتاب در مورد فرهنگ، تاریخ و علم در آن به چاپ رسیده است. هم چنین وی مدیر مسئول و سردبیر فصلنامه ای علمی - پژوهشی «ابا ختر» است.

ابا ختر به همت او و «اقبال دانشی» و مردان داخل و خارج کشور از جمله: «منوچهر ستوده»، «زنده یاد (ایرج افسار)»، «احمد مهدوی دامغانی» و... مستشر می شود و گفته می شود از نشریات معتربر و شناخته شده در زمینه ای ایران شناسی است.

«جمشید ارجمند» در فصلنامه ای نقد و بررسی کتاب

تهران، درباره ای «ابا ختر» چنین نوشته است: «فصلنامه ابا ختر نشریه ارجمندی است که با درجه ای علمی و پژوهشی، به درج مقاله هایی سودمند برای اهل آن، بیشتر در زمینه ای موضوع های مربوط به سرزمین شمال ایران می پردازد و از همین نظر در خورستایش است.»

بررسی تحلیلی «رجال بیهقی» به ویژه بازاری بخش از دست رفته ای «تاریخ بیهقی» در مورد رجال آن کاری است که حبود پاترزو سال به آن پرداخته است. جلد اول آن به همت نشر رسانش به چاپ رسید و جلد دوم در دست چاپ است.

سیروس مهدوی مدیر مرکز مطالعات ایرانی در ساری است که وجود کتاب های مرجع و ارزشمند چاپی و خطی در این مجموعه در استان مازندران کم نظیر با بهتر است بگوییم بی نظیر است.

همان گونه که در ابتداء گفتم، آشنایی ما با این نویسنده و محقق کم نیست اما هنوز هم خلی چیزها در نوع رفتار، علاوه ای ها و افکار و برنامه هایش برایمان ناشناخته است. آخرین شماره «ارمون» را به این محقق دادیم، البته در شماره پیشین فصلنامه «ابا ختر» به انتشار طرح جلد «ارمون» اقدام کرده بود و سابقه آشنایی با مجله را داشت.

اشاره:
امروز چندان هوا داغ نیست اما عطر نارنج فضای ساری را گرفته و طعم شرجی و مه، روی بلوار دانشجو نشسته است که زنگ می زنم و صدای مردی که با تمام داشته هایمان هنوز هم ناشناخته بود، به استقبال ما آمد. وقتی وارد شدیم، او در چایخانه اش برای تهیه ی چای تازه دم رفته بود و ما ماندیم با دیوارهایی از کتاب که اصلاً نمی توان فکر کرد که این دیوارها، یا چیزی جز با کتاب چیده شده باشد!

عصر یک روز ارديبهشتی در مرکز مازندران، دیداری با سیروس مهدوی نویسنده و پژوهشگر مازندرانی داشتم. ما خواستیم از سبک زندگی اش بگویید اما او دغدغه های خودش را داشت. فکر می کنم شما هم موافق باشید که خیلی سخت است با کسی بنشینی و او ساعت ها بگوید و مجال حرف زدن به توی خبرنگار ندهد و حتی یک جمله ای تکراری نداشته باشد که بتوانی مج اش را بگیری و سر حرف را بر گردانی! ما که هم خبرنگاریم و هم اهل تحصیل علم، با یک تیر دولتشان زدیم!

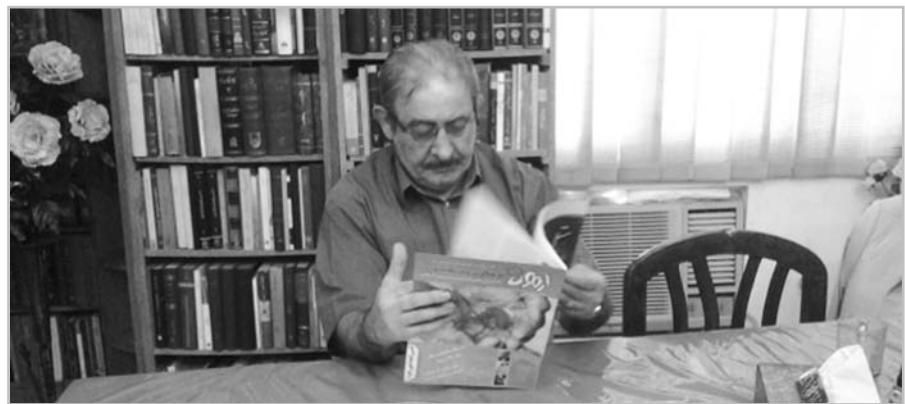
او چیست؟

درباره او نوشتند: «محمد علی مهدوی امیری» (سیروس مهدوی زاده ۱۳۲۹ اسفند، نویسنده و پژوهشگر ایرانی، از اهالی مازندران است. پس از انقلاب اسلامی به مطالعه در مورد دایره المعارف ها پرداخت و در اوایل ۱۳۶۰ گروهی را در منزل خود گرد آورد و به یاری این گروه، شالوده ای نخستین فرهنگ زندگینامه ای ریخته شد.

مهدوی خود در این باره اظهار کرد: فرهنگ زندگینامه ها از میان ۵ هزار عنوان کتاب و مجلات فیش برداری شد و پس از هفت سال کاری در پی، تزدیک به بیج میلیون فیش به دست آمد که پس از ادغام، حدود ۵۰۰ هزار سرشناسه به جا ماند. علاوه بر آثار ایرانی، سرشناسه های Britannica، Americana، Webster Biographical استخراج و نگارش آغاز گردید. کل کار ۳۰ جلد و هر جلد حدود یکهزار صفحه در قطع رحلی پیش بینی شد. در ۱۳۷۰، جلد نخست آن به زیور طبع آراسته شد و در همان سال پس از دایره المعارف بزرگ اسلامی، به عنوان بهترین کتاب سال (در کلیات) شناخته شد و مورد تشویق هیأت داوران کتاب سال قرار گرفت.

شدادران دکتر «مرتضی اسعدی»، معتقد و نویسنده فقید، در نقد این اثر نوشت: «نخستین فرهنگ جامع زندگینامه ای در زبان فارسی... که در صورت کامل شدن، بی تردید کامل

من تحت تاثیر شاملو نیست، بلکه تحت تاثیر بیهقی هستم و البته شاملو نیز چنین بوده. هنر یک نویسنده‌ی موفق این است که طوری از واژه‌ها استفاده کند که من، خواننده را با خودش بپرسد، مثل رودخانه‌ای که آدم گرفتارش می‌شود. گاهی دلگویه‌هایی دارم که می‌گویند شعر است، ولی خودم اعتقادی ندارم. چون شعر اگر باعث ارتقای زبان نشود، شعر نیست و اگر جایه‌جایی در ساختار زبان برای درک بهتر و پنهان‌تر کردن زبان باشد، خوب است.

در این باره نیز ذوق تحقیق دارم. مثلاً من حافظ را بیشتر تاریخ نگار می‌دانم، یعنی؛ شاعر تاریخ نگار. ما شعرهای را بعد از این برا ساس الفبا تنظیم کرده ایم اما او همراه با تاریخ و گذشت زمان، شعر سروده. یعنی؛ شعرهایش براساس تاریخ قابل تنظیم است و می‌توان بر این اساس و با کمک یک گروه کارشناسی، در نهایت به یک حافظ شناسی غنی و تاریخ شناسی از شعرهایش رسید و حافظ را از غیرحافظ جدا کرد.

همانگی بین شغل، کار تحقیق و خانواده

«من بیشتر مسایل را گفتم. پدر بزرگم دفترخانه داشت، پدرم به شغل او رفت و من هم ممکن کار را ادامه می‌دهم. آن جا هم سعی می‌کنم به کارها و مشکلات مردم مراجعه کنمده، پردازم. مردم به ما اعتماد دارند و ما هم تبیجه این اعتماد را می‌بینیم. زندگی من همان گونه که اشاره کردم، به کتاب و تحقیق خلاصه می‌شود. خانواده‌ام نیز با این مساله انس گرفته‌اند. خوشحالم که با شما حرف زدم، امیدوارم باز هم بیاید البته با حضور در جلسات ما، می‌توانید تجربه‌های خوبی بگیرید. ما جای هر عزیز از دست رفته ای، تا یک سال عکس او را نگاه می‌داریم (اشارة می‌کند به یکی از صندلی‌ها) مثلاً، این صندلی متعلق به «استندیار زرکوب» شاعر قید است.

خدا رحمت کند آقای زرکوب را. شاعر خوبی بود. بارها با من در باره انعکاس فعالیت‌ها در روزنامه‌ها حرف می‌زد. یک بار هم با هم گفتگوی داشتم که در روزنامه منتشر شد، اما حالا بین ما نیست».

*****

دیگر زمان خدا حافظی رسیده بود و من با خودم فکر می‌کردم چقدر خوب است در این شهر محققی زندگی می‌کند که شان و جایگاه اش را می‌داند و به جای پرداختن به یک سری ژست‌های روشنکرانه، دل سپرده به کتاب هایی که هر کدام شان دنیای تازه‌ای را برای او می‌سازند. او می‌داند هر نفس زندگی فرضی است تا چیزی را از دل غبارآلود تاریخ پیرون پکشد و گردیدهای را پاک کند و بگذراد جلوی چشم نسل آینده تا ندیله‌ها را بینند. اما آیا ما به خردمن فرست می‌دیم تا ساعتی سرمان را از این موئیت‌های کاذبی برداریم و دل بدینم به کاغذهای پر از بوی چاپ و مرکب و یادمان نزود، چه دود چراخ‌ها پای سطر به سطح آن ها خوردۀ شده است.

اردیبهشت است و ماه کتاب، ماه معلم، ماه کارگر... کاش یادمان نزود، آموخته هامان را مدینون چه دست هایی هستیم.

زندگی مدرن، حضور مجازی... آری یا نه؟

بر عکس مراکز یا ادارات و سازمان‌ها و حتی خانه‌های مردم، محل کار سیروس مهدوی از حضور سیستم‌های الکترونیکی و کامپیوتری خالی بود! او به کنگاواری ما این گونه پاسخ داد:

«در فیس بوک و توییتر و دیگر شبکه‌های مجازی حضور دارم اما به اندازه‌ی ضرورت از رایانه و اینترنت استفاده می‌کنم و مثلاً برای چت کردن یا دیگر استفاده‌های غیرضروری به آن مراجعه نمی‌کنم. این‌ها همه وسائل ارتباطی هستند که استفاده از آن، فرهنگ مناسبی می‌خواهد. برای محقق، ارتباط چهره به چهره با سوزه، بهترین حالت برای انتقال مطلب است. مثلاً در چت؛ احساسات واقعی مستقل نمی‌شود و قابلیت عینی زیادی ندارد. استفاده بسیار زیاد جوانان، گاهی مسموم کننده است و من به دلایلی، نظرهای کار گردانی کردم و یک ماه بعد (عزم‌تجربه‌یاف) را که جمله‌ای از بروشورش این بود؛ سعی دارم تا سرحد امکان در ارائه صراحة خساست داشته باشم.

دارد و این خوب است چون فرهنگ کشورمان را می‌شناسیم. البته این پیش فرض نمی‌تواند علمی نباشد و بدون تحقیق پذیرفته شود.

من در محل کارم چای دم می‌کنم و معمولاً با شیرینی از مهمان هایی پذیرایی می‌کنم، چون فضای شخصی من است، اما در خانه این کار را بانوی منزل انجام می‌دهد و مهمان را به خانه نمی‌برم، در واقع وقت مهمان داری ندارم.»

از گذشته تا بونامه‌های زندگی و سلایق شخصی

«من از روی تفکن به تحقیق نمی‌پردازم. سال ۱۳۳۸ در هشت سالگی نخستین مقاله‌ام چاپ شد. در ۲۱ سالگی در ساری، نمایش‌نامه‌ای از (بهرام بیضایی) به نام (میراث) را کارگردانی کردم و یک ماه بعد (عزم‌تجربه‌یاف) را که جمله‌ای از بروشورش این بود؛ سعی دارم تا سرحد امکان در ارائه صراحة خساست داشته باشم.

در سال ۱۳۵۵ (لپن) اثر (بن جانسون) را اجرا کردم اما ذوق اصلی من، نوشتمن و تحقیق است. فصل نامه علمی پژوهشی اباختر را مدت هاست منتشر می‌کنم که گستره جهانی دارد، به دو زبان فارسی و انگلیسی که بخشی از هر شماره اش به مازندران می‌پردازیم و از بومیت و محل زیست مان غالب نیستیم. ضمن استفاده از مطالب دوستان و همکارانم، من هم مطالعی در اباختر می‌نویسم. البته سعی می‌کنم تا جای ممکن، مقاله‌هایم را در اباختر کمتر منتشر کنم و قرار نیست فقط من باشم. دوستانم در تحریریه اباختر، یک روز در هفته‌ی گرد هم می‌آیند و در همین مکان به کار می‌پردازند.

در این مرکز، کتاب به شکل موضوعی و کاربردی در آن طبقه بندی شده است، برای داشتن نظم پیشتر. درباره‌ی تمام دوران تاریخی ایران از ابتدای تا امروز، کتاب به شکل دسته بندی شده موجود است. کاتبی مثل بیهقی ۲۵ جلد به بوده که فقط ۵ جلدش باقی مانده. تاکنون دو جلد از رجال بیهقی را آماده کردیم یک جلد آن منتشر شد و جلد دیگر در دست انتشار است.

در سال ۶۹ فرهنگ زندگی نامه‌ها را منتشر کردم که دو میلیون کتاب برتر آن سال شد. سعی کردم که این مرکز فرهنگی پژوهشی، برای دیگر محقق‌ها و دانشجوها خواهیک مناسبی فراهم کند و به طور رایگان در زمینه‌های جغرافیای سیاسی، رجال شناسی و تاریخ به ارائه منبع و انتقال تجربه هایمان پردازیم. من مسئول انتشارات پژوهشی فرهنگی نیز هستم. این جا روزهای دوشنبه، نشست ادبی و شعرخوانی انجام می‌شود و چهار شنبه‌ها هم با هیات تحریریه‌ی اباختر جلسه داریم و غیر از

جمعه‌ها که در خدمت خانواده هستم، هر روز از ساعت ۴ تا ۸ به کار تحقیق و مطالعه می‌پردازم. در رواق من در خانه ام زندگی نمی‌کنم و در خانه بیشتر و قسم را می‌خواهم!

دکتر رمضان بخشیان
متخصص قلب و عروق
و عضو هیات علمی دانشگاه بقیه ا...

زنان و بیماری عروق کرونر

دانستان درمان HRT ماجرا بی تلح از باور به سودمندی تا اثبات مضرات نهفته بود. HRT در زنانی که هنوز عالیم یا ناسگی مثل گرگفتگی را ندارند نقصی ندارد و قی گرگفتگی مشکل اصلی است (در ۲۰ تا ۱۰ درصد زنان اتفاق می افتد) هنگام درمان باید مضرات در مقابل فایده ها قرار بگیرند و درمان با HRT تا جایی که ممکن است کوتاه شود.

بیشتر زنان تحت درمان با ترکیب دارویی استروژن و پروژسترون قرار می گیرند اما اگر رحم شان را خارج کرده باشند فقط باید استروژن دریافت کنند تمام این ها خطر ابتلا به سرطان سینه را افزایش می دهند. با تمام اطلاعاتی که در دست داریم نمی توانیم HRT را درمانی برای بیماری های قلبی معرفی کنیم. شاید این توصیه تازمانی که ما اطلاعات پیشتری در مورد رالوکسین بنداست بیارویم تغییر کنند اما باید به تحقیقات در این زمینه ادامه داد و به زنان با توجه به آخرین یافته و دست آور دها توصیه و پیشنهاد کرد.

من در روزنامه در مورد دارویی به نام رالوکسین خوانده ام، این دارو چه فایده هایی دارد؟

رالوکسین جزو گروهی از داروها به نام گیرنده های تلفیقی استروژن است. تاموکسیفن دارویی است که تا امروز آن را تجویز می کردیم اما این دارو در بعضی از موارد باعث رشد لایه های درونی رحم می شد و مشکلاتی ایجاد می کرد. رالوکسین درست مثل تاموکسیفن برای کمک به قلب و استخوان ها تجویز می شود. همچنین ریسک ابتلا به سرطان سینه را کاهش می دهد و برای رحم مشکلی ایجاد نمی کند. دارویی مهمی است اما مثل تاموکسیفن درمانی برای گرگفتگی محسوب نمی شود. این دارو می تواند جایگزین مناسبی برای HRT باشد چون بیشتر مزایای آن نوع درمان را دارد اما خطراتش را نه. تحقیقات زیادی انجام شده است تا تأثیر مثبت این

دارو بر روی قلب را مشخص کنند که تا امروز تیجه ای مشخص نشده است اما تاثیح اولیه نشان داده اند که ضرری هم ندارد.

آیا عوارض جانبی ای هم دارد؟

تمام داروها می توانند عوارض جانبی داشته باشند و از این قاعده مستثنی نیست. ممکن است دچار حالت تهوع شوید اما این حالات معمولاً بعد از دو هفته از این می رود. اگر قرص را بعد از غذا مصرف کنید بهتر است. ممکن است سینه سفت و متور شود، اگر این شرایط ادامه پیدا کند نوع دیگری از HRT به شما تجویز می شود.

آیا باعث افزایش فشار خون می شود؟

خیلی به ندرت؛ وقتی تحت درمان با HRT هستید، دکتر یا پرستار به طور منظم فشار خون شما را چک می کند، اگر فشار خون بالا داشته باشید همچنان می توانید از HRT استفاده کنید چون احتمال این که کنترل فشارخون بالا هم با مشکل مواجه شود خیلی کم است.

مدت قرص ها (بیشتر از ۵ سال) هم چیزی نمی دانیم. مصرف همزمان قرص با سیگار ترکیب خوبی نیست. باید به هر قیمتی متوقف شود به طور کلی قرص ها با دوز پایین بی خطر هستند اما سیگاری ها باید ترجیحاً سیگار را ترک کنند یا راه دیگری برای جلوگیری پیدا کنند.

از وقتی که تحت درمان با (HRT) قرار گرفته بودم حالم خوب بود اما حالا در مورد تأثیرات منفی آن و بالا رفتن احتمال ابتلا به سرطان سینه نگران شدم اما باید چه کار کنم؟

بدون شک درمان HRT عالیم پریشانی و افسردگی و همچنین گرگفتگی دوران یا ناسگی را از بین می برد و مانع ضعیف شدن استخوان ها (اوستیپروز) می شود. اشیاق اولیه

من مادری ۵۳ ساله هستم، در جایی خوانده ام که بیماری عروق کرونر بیشتر از هر چیزی سلامتی مر اتهیدید می کند آیا این بیماری مختص مردان نیست؟

نیمی از جمعیت افرادی را که سالانه در اثر نارسایی قلبی از دنیا می روند زنان تشکیل می دهند. تمام انواع بیماری های قلبی و عروقی ۲ برابر بیشتر از انواع سرطان ها زندگی زنان را تهدید می کنند با اینکه در سن ۵۰ سالگی زنان کمتر نسبت به مردان دچار بیماری های قلبی می شوند اما در سن ۶۵ - ۷۰ سالگی دچار این بیماری های قلبی می شوند. تفاوت عده ای که بین زنان و مردان در ابتلا به بیماری های قلبی وجود دارد این نیست که آیا به بیماری های عروق کرونر مبتلا می شوند یا نه. تفاوت در زمان ابتلا به بیماری با تفاوت ۱۰ سال است. بیماری عروق کرونر در واقع یکی از بزرگترین مشکلات زنان است. این یکی از رایج ترین بیماری های زنان است چون زنان به طور عادی بیشتر از مردان عمر می کنند و بیماری های قلبی یکی از مشکلات مربوط به بالا رفتن سن است.

پدرم ناراحتی قلبی داشت و من می ترسم دخترم هم دچار بیماری قلبی شود، می دانم که سیگار می کشد چگونه می توان به او کمک کنم؟

به خاطر شیوه بیماریهای قلبی در خانواده احتمال بروز بیماری در دختران هم وجود دارد. اما بهترین راه برای کمک کردن به دختران این است که از او بخواهید سیگار را کنار بگذارد به خوبی مشخص است که به تازگی مصرف سیگار در بین خانم های جوان بیشتر شده است. در تیجه در آینده باید منتظر زنان بیشتری با بیماری قلبی و عروقی باشیم.

من در جایی خوانده ام که هورمون های طبیعی زنان، ما را از بروز بیماریهای قلبی حفظ می کنند آیا این درست است؟

تا حدودی به ولی اگر شما سیگار بکشید، فشارخون بالا دیابت داشته باشید بیشتر این مصوبت از بین می رود. بر سینه سن یا ناسگی، مصوبتی که استروژن ایجاد می کرد به کلی از بین می رود. درمان با (جایگزین هورمون HRT) متأسفانه به هیچ وجه چاره کار نیست. از زمانی که ۱۸ سال داشتم مرتقب قرص های مختلف خودره ام حالا در آستانه یا ناسگی قرار دارم. آیا به خاطر مصرف قرص های گوناگون ضدبارداری در معرض ابتلا به بیماری های قلبی قرار دارم؟

تعداد خیلی کمی از زنانی که با قرص ضدبارداری جلوگیری کرده اند دچار بیماری های قلبی می شوند و افرادی که از دوز های پایین مصرف کرده اند دچار بیماری عروق کرونر نیز نمی شوند تاوقتی که سیگار نکشید، قرص های بادوز های پایین می توانند شما را از ابتلا به بیماری های قلبی محافظت کنند. ما نمی دانیم در زنان کمتر از ۳۵ سال خطر مصرف قرص های ضد بارداری تا چه حد است. همچنین در مورد مصرف قرص طولانی

ای که با آمدن این درمان و تأثیرش بر بیماری های قلبی ایجاد شده بود با تابیخ تحقیقات پژوهشی که نشان از بی اثر بودن درمان داشتند به کلی از بین رفت. در حال حاضر HRT به عنوان درمان بیماریهای قلبی یا برای کمک به افرادی که نارسایی قلبی دارند توصیه نمی شود. اگر بیماری عروق کرونر تشخیص داده شود درمان های حمایتی دیگری باید استفاده شوند - مثلاً درمان با استانین ها. بعضی از تحقیقات نشان داده اند که HRT ممکن است خطر ابتلا به بیماری قلبی را افزایش دهد اما این خطر در افرادی که کلسترول شان در حد نرمان است یا کسانی که تحت درمان با استانین ها هستند بروز نمی کند. تحقیقی بسیار وسیع روی یک میلیون زن شان داد که استفاده مستمر از درمان برای بیش از ۵ سال، احتمال ابتلا به سرطان سینه را افزایش می دهد. مادر مورد ۱ موردد ۱۶۶ خانم که در ۵ سال درمان شده اند و ۱ مورد ۵۳ زنی که در ۱۰ سال با HRT درمان شده اند صحبت می کنند. لازم نیست ترسید؛ اما واضح است که زنانی که سال ها تحت درمان HRT بوده اند باید به صورت منظم برای معایبات پژوهشی مراجعه کنند.

شاپعه سازی و راه های مبارزه با آن

علی اصغر غلامی

کارشناس ارشد جامعه شناسی و مدرس دانشگاه

بنا به تعریف لغت نامه دهخدا؛ (شاپعه) در تداول امروز، اخبار بی پایه ای است که در بین مردم بر سر زبان ها باشد. شایع کردن، مصدر مرکب و به معنی فاش ساختن، آشکار نمودن و انتشار دادن است. توصیف علمی شایعه در فرهنگ های تخصصی علوم اجتماعی، خبر یا گزارش یا اطلاعات تأیید نشده ای درباره یک رخداد مهم یا اشخاص سرشناسی همانند سیاستمداران، هنرپیشگان یا وزرنشکاران است که مرد عایت گروه یا جمع ویژه ای بوده و معمولاً از کسی به کسی دیگر به گونه ای شفاهی، بدون کوچک ترین اطمینان و دلیل بسته ای منتقل می گردد. کلمه یاد شده، زمانی به کار می آید که صد و نیت از به کار بستن آن، نشر خبر یا ادعایی است که پیوسته هاله ای از شک و تردید آن را در گرفته و اطلاعات دقیق درباره آنها ناقیز بوده و اصولاً به طور ظرفی یا بمهم و نامشخص مستشر می گردد.

دو دسته از اندیشمندان، یعنی؛ اندیشمندان حوزه ارتباطات و روان شناسان اجتماعی، بیشتر از همه به شایعه توجه داشته اند. در این میان کارشناسان ارتباطات، تعاریف بهتر و دقیق تری از این تعبیر داده اند.

[گورون آن پورت] [و] [ائی پستمن] [امی گویند]: شایعه اصطلاحی است که به نظری عینی و معین اطلاق می شود: نظری که مطرح شده تا شنونده به آن اعتقاد پیدا کند. شایعه به طور معمول از طریق صحبت از شخصی به شخص دیگر منتقل می شود، بدون این که به سطح بالایی از برهان و دلیل نیازمند باشد.

براساس این گفته ها؛ می توان در شرط اهمیت و ابهام رادر شکل گیری و انتقال شایعه دخیل دانست. هر گاه مساله ای مهم در جامعه بروز کند اما نسبت به آن ابهام و پوشیدگی ایجاد شود و اخبار آن به درستی و صادقانه مطرح نشود، اهمیت و ابهام، افکار عمومی را وادار می کند که جوینده حقیقت و اطلاعات باشند، سپس فرصتی ایجاد می شود تا شایعه پردازان از آن بهره گیرند.

بنابراین به طور عمده، علت شایعه، بی اطلاعی مردم از واقعی ملموس است. در دین اسلام نیز در آیه ۵۹ سوره احزاب از شایعه پر اکانت بان مرجون یاد شده است. ارجاف از ریشه رجف به معنی لرزیدن است و آن دروغ پر اکنی و انتشار اخبار باطلی است که دل های مردم را لرزاند و نگران شان می کند. جمع ارجاف، ارجیف است که در زیان فارسی به معنای سختان یاوه و بیهوه رایج است.

به صورت کلی می توان گفت شایعه کوششی گروهی برای تفسیر یک موقعیت مهم اما جذاب است و به طور کلی مفهومی اجتماعی است که افزایش آن باعث کاهش سرمایه اجتماعی و از بین رفتن همبستگی اجتماعی می شود. زمانی می توان چنین مساله اجتماعی (شاپعه سازی) را از جامعه دور کرد که در آن جامعه، عقلانیت حاکم شود و علم و اندیشه های ناب در جامعه حکم فرما شود.

برای جلوگیری از شایعه سازی در جامعه و ایجاد آرامش باید به راهکارهای ذیل نیز توجه کرد:

- مردم باید اعتماد کامل به [رسانه های رسمی] (رادیو، تلویزیون و مطبوعات) داشته باشد تا احساس نیاز برای دستیابی به اطلاعاتی که از طرق دیگر حاصل می شود، نکنند.
- عموم مردم باید به رهبران خود اعتماد کامل داشته و مطمئن باشند که حکومت برای حل مشکلات ناشی از بحران یا جنگ در حد توان تلاش می کند.

- هر گاه اتفاقی می افتند، باید به سرعت و با الاترین میزان ممکن، اطلاعات منتشر شود. شایعه از سوالاتی که بی مقدمه در میان مردم مطرح می گردد و بی پاسخ می مانند، نشات می گیرد. شایعات، نیاز به درک حراثت را در مواردی که شواهد گویایی برای پاسخ نیست، ارضاء می کند.
- پخش اطلاعات، الزاماً به معنای آن نیست که همه آن را دریافت می کنند و لذا باید کاری کرد که گزارش های رسمی به گوش همه برسد.
- از آن جا که بی حوصلگی موجب توجه و علاقه به کوچک ترین شایعه می شود (زیر اشارعه یکنواختی زندگی را کاهاش می دهد)، باید مردم را از یکاری دور کرد و این امر تها از طریق اشتغال به کار و سازمان دهی اوقات یکاری و فراغت مردم ممکن است.

باز دلمان زنگ های کلاس شما را می خواهد

به بهانه روز معلم

همیشه از جویبار مهر شما یاد می کنیم. از انسانی که یادمان داد می توانیم دنیا را بخواهیم و بنویسیم. از خاطره های دور، اما تزدیکی که از هفت سالگی هنوز در ما زندگی می کنند. از آن وقت ها که سر به هوا بودن هایمان را می خندهید و تاب می آوردید و هر صبح، دست در دست یکی از حروف الفبا، به کلاس درس می آمدید. از آن روزها که ساعت ها در هیچی [آن مرد در باران آمد] در جهان خوب کتاب ها قدم می زدیم و با هم به سفر اعداد می رقیم.

از آن وقت ها که حاضر و غایب می کردید و کنارمان می نشستید و مدادهای رنگی مان را می تراشیدید و محبوب ترین آدم دنیا مان به حساب می آمدید. ما همیشه از جویبار مهر شما یاد می کنیم و یادمان هست که چطور مشق هایمان را دوست داشتم و وقتی شما بالای سر دفترهایمان می ایستادید و زیر صفحات خوش خطش، هزار آفرین می چسباندید. یادمان هست که چگونه هر روز به شوق دیدار عشق در نگاه شما، به مدرسه می آمدید.

علم روزهای دور و نزدیک! نادانی را هنوز یادمان هست، تاریکی را، رحمتی را که بی دریغ هر روز شامل حال مان می ساختید. درس هایتان را هنوز یادمان هست. یادمان هست که روزی در کلاس درس شما، املاء می نوشتم. انشاء می نوشتم. داشش آموز بودن را یادمان هست؛ این که چطور گچ ها، هر روز دست و صورت و لباس هایتان را پیر و سپید می کردند. ما حتی سرفه های همراهان شما در خاطرمان هست.

گرمای حضور شما در زمستان جهالت، نیمکت های چوبی، تخته سیاه و قلمرو مهربانی هایتان، یادمان هست. درود بر شما و بر دلسوزی های بی پایانی که هر روز خرج مان می کردید، بر انسان عاشقی که عمری صبورانه کنار انگشتان کوچک مان ماند تا نوشتن و خواندن را یادمان بدلهد...

آموزگار عزیز! حالا بعد آن همه سال، دل مان ایستادن در کار قامت روی شما را می خواهد. این که باهم به دیروزها سفر کنیم، به نیمکت هایی که فکر می کنیم حالت شما را نشستن ما همکلاسی ها، کمی کوچک باشد. باز دل مان زنگ های کلاس شما را می خواهد. فارسی و ریاضی و علوم را.

یاد همه آن روزهای خوب، به خیر. باور کنید دل مان یک ذره، حتی یک ذره هم دیگر زنگ تپیخ نمی خواهد... تها داشش آموز بودن و چشم دوختن به درس های تازه شما را می خواهد. این که باز مثل همان وقت ها با دفتر کلاس وارد شود و ما بر با شویم و سلام کنیم... دل مان دوباره کودک شدن می خواهد. روزهای دویباره ای آموختن را.

حالا دیگر می دانیم به خاطر تمام عطوفت های معلمانه تان، کمی از زیر سقف مجھول بودن و تاریک بودن گریخته ایم و اردیبهشت را با خود زمزمه می کنیم.

آموزگار دلسوز! حالا دیگر می دانیم گاهی باید برگشت و به خاطر تمام فانوس های روشنی که سایه شان روی سر لحظات مان سوسو می کنند، در پیشگاه تان غرق سپاسگزاری محض شویم.

کاش دنیا هم همیشه در جویبار مهر شما، خودش را پیدا کند و خوشبید عاطفه از پنجره کلاس شما به آسمان قلب هایمان بتاپد. باشد که همه، تا ابد ترانه دوست داشتن تان را واژه به واژه، عاشقانه بخوانند و فدایکاری هایتان را با بضاعت کلام شان، صمیمانه پاس بدارند.

حسین احمدی - رقیه توسلی

با یاد مستندساز شهید؛ هادی بابغانی

از اردبیهشت تا بهشت...

زیارت قبول، شهادت مبارک

شهید بابغانی، در پانزدهم اردبیهشت ۸۶ ازدواج کرد که حاصل زندگی مشترکش دختری به نام رضوانه است و در هنگام شهادت پدر تها ۳ سال داشت.

مریم مهدی بور؛ همسر شهید بابغانی که ۶ سال از بهترین روزهای عمرش را در کنار همسر سپری کرده در گفتگو با خبرنگار ما، هادی را فردی متواضع، خوشرو و فعل توصیف می کند و می گوید: هادی همیشه می خواست با ساخت مستندهایش راه شهید آریانی را دادمه هدود برای این امر در کلاس های حوزه هنری زیر نظر بهترین استادان؛ آموzes های لازم را فرامی گرفت.

مریم مهدی بور با یان این که هادی به کسب حلال اهمیت می داد، می افزاید: هادی وقی در محل کار بود، مدت زمانی را که تلفنی با منزل صحبت می کرد، از حقوق پایان ماه خود کسر می نمود.

وی با اشاره به این که هادی بسیار پر جاذبه بود، بادآور می شود: در محیط کار؛ با همکاران بخود رضیمانه داشت و کارهایی که به او محول می شد، به نحو احسن انجام می داد.

همسر شهید بابغانی بادآور می شود: اصلاً نمی داشتم که همسردم در سوریه حضور دارد؛ چراکه ایشان نمی خواست ذهنم دچار اضطراب و نگرانی شود و پس از شهادتش متوجه حضورش در سوریه شدم.

خانم مهدی بور با اشاره به این که تنها برادر شهید؛ از فعالیت هادی در سوریه باخبر بود، می گوید: هادی گفته بود برای مصاحبه با شخصیت های لبنانی به لبنان می روم و برای آن که از حضورش در سوریه مطلع نشوم، هربار مکان های آرام و خلوتی را برای گفتگوی تلفنی انتخاب می نمود.

وی با بادآوری این مطلب که همسر شهید تهرانی مقدم استادش بود، تأکید می کند که وقی برای مراسم این شهید بزرگوار حضور یافته بودند، هادی صحبت های زیادی در مورد شهادت می نمود و می گفت: شما هم همچون همسر شهید تهرانی مقدم انسان مقاومنی هستید و بصورت غیرمستقیم را آماده این موضوع می کرد.

همسر شهید بابغانی از پای بندی هادی به اسلام می گوید و می افزاید: همسرم ارادت زیادی به ولایت فقیه و مقام معظم رهبری داشت. در دست نوشته هایش، توکل بر خدا بسیار مشاهده می شود و ایشان برای رسیدن به اهدافش تلاش زیادی می کرد.

کرج پذیرفته شد اما پس از مدتی تغییر رشته داد و مدرک کارشناسی ارتباطات اجتماعی را از دانشگاه بوعالی تهران اخذ نمود.

علقه هادی به هنر، بخصوص مستند سازی، موجب شد تا این راه را انتخاب کند. او سابقه چند سال فعالیت مستند سازی در حوزه هنری، روایت فتح و صدا و سیما را داشت و در این سال ها اتحادیه رادیو تلویزیون های اسلامی همکاری می کرد.

پدر این شهید بزرگوار بعد از بازنشستگی به اتفاق خانواده به باپسر عزیمت نمود و هادی برای کار و تحصیل در تهران ماند.

شهید هادی بابغانی، خبرنگار و مستند سازی بود که از ابتدای نبرد سوریه به همراه یک گروه از مستند سازان ایرانی برای ثبت جنایات سلفی ها و تکفیری ها در این کشور حضور پیدا کرده بود و در پیست و هشتم مرداد ۹۲، در آخرین جنایت گروه های تروریستی مخالفان حکومت پشار اسد در درگیری های مناطق حاشیه ای دمشق توسط تروریست های تکفیری جبهه النصره به شهادت رسید.

مرتضی شعبانی؛ مستند ساز، بعد از شهادت شهید بابغانی می گوید: در طی دو سال گذشته گروه های مستند ساز مختلفی برای ثبت وقایع و جنایات سلفی ها به سوریه اعزام شدند که حاصل آن ساخت ۲۲ فیلم مستند بوده که شهید هادی بابغانی نیز برای دو میانی بار همراه با تیمی سه نفره عازم سوریه شده است. آخرین حمله نیروهای پیشوای سوريه در حومه دمشق در کمین تکفیری ها و سلفی ها گرفتار می شود و به درجه رفع شهادت می رسد.

می گویند: در طی دو سال گذشته گروه های مستند ساز مختلفی برای ثبت وقایع و جنایات سلفی ها به سوریه اعزام شدند که حاصل آن ساخت ۲۲ فیلم مستند بوده که شهید هادی بابغانی نیز برای دو میانی بار همراه با تیمی سه نفره عازم سوریه شده است. آخرین حمله نیروهای پیشوای سوريه در حومه دمشق در کمین تکفیری ها و سلفی ها گرفتار می شود و به درجه رفع شهادت می رسد.

این مستند ساز می افزاید: موضوع فیلمی که شهید بابغانی و همایشان در حال ساخت آن بودند، بحث تحولات و پیروزی های پایانی نیروهای سوری بود؛ چرا که ارتش سوریه پیروزی های زیادی را به دست آورد و منجر به پیشروی و آزاد سازی مناطق گستردگی از سوریه گردید.

وی بادآور می شود: شهید بابغانی و گروه شان در اعزام دوم به سوریه، همراه با نیروهای پیشوای این کشور، پیروزی های ارتش سوریه را ثبت و ضبط می کردند که به درجه رفع شهادت نایل شدند.

پیکر مطهر مستند ساز شهید هادی بابغانی، ابتدا در سی ام مرداد ۹۲، در محل سکونت ساقی وی در محله حکیمیه تهران و سپس در سی و یکم مرداد سال ۹۲، در شهرش باپسل و با ضمور گستره و حمامی مردم شهید پرور مازندران تشییع و در گلزار شهدای امامزاده ابراهیم (ع) این شهرستان به خاک سپرده شد.

بهار است. بهاری که در آن گاهی رایحه خوب خاطرات مشترک جولان می دهد. اردبیهشتی جولان می دهد که طعم ناب دوست داشتن از لحظاتش چکه چکه می کند.

فصل ورق زدن کتاب زندگیست. ورق زدن و رسیدن به صفحاتی که عطر شکوفه های سرخ شهادت از آن به مشام می رسد. فصل روشنایی قلب بانوان صبوری که روزی هزار بار وصیت نامه های همسران را می گشایند و می خوانند و می خوانند. فصل پرندگان عاشق شیدایی که روزی تا اوج پرواز کرده اند...

فصل نوشن از گذشته هایی است که در سرزمین خاک، هوای زنده خوشبختی می پیچد. نوشن از آدم هایی که روزی کوله پشتی بندگی شان را بر دوش گرفتند و راهی سفر پر رمز و راز ایمان شدند تا بهار جاودانه شود و خورشید، مومنانه از مشرق ایثار طلوع کند.

فصل فرزندانی است که مدام با حلقة های اشک، کار قاب عکس پدران شان می نشینند و فصل همسران و مادران مبارزی که سال هاست همسایه دیوار به دیوار رزمندگی و عاشقی شده اند.

اردبیهشت است. اردبیهشت [رضوانه] های کوچکی که روزی، پدران شان بی خبر به رضوان موعود سفر کرده اند. رفته اند به بیار دور اما تزدیکی که در حوالی خانه خداست. همان جا که ابر و باران و بهارش می پایان است.

فصل نوشن از بهار شهادت است. نوشن از دختران زیبایی که دیگر خواب هایشان را حالا بربده بربده برای مادران شان تعریف می کنند. زمان گفتن از فدایکاری و سربازی و از خود گذشتن است. از همسرانی که هربار روی مزار شهیدانش گلاب می پاشند و با یک بغل دلتگی و مهر، قرآن می خوانند و جهان شان را سیز و سیزتر می سازند.

بهار است. فصل ورق زدن دوباره کتاب زندگی؛ فصل آدم هایی که شاید دیگر همراهی نداشته باشد اما خوب می دانند پشت پیچ و خم هر جاده ای، معشوق بزرگ همراهی شان می کند و چشمان دلپاپ شان را در پناه خود آرام آرام می سازد.

همایش بهترین ها راه را پیدا می کنند و اهل زمین نمی مانند. شاید چند صاحبی میان شب و روز عمر ساکن شوند اما دنیا را باور نمی کنند و خوب می دانند قطار زندگی زود به ایستگاه آخر می رسند.

آنان که برگزیده اند، هرگز رودخانه را بزرگ نمی دانند. آن قدر می روند تا جرعه ای از عظمت اقیانوس را جستجو کنند.

بهترین ها از آغاز و پایان باخبرند. از قصه مهمانی دنیا که زودگذر و می دوام است و از روشنایی که هر روز تاریکی را تمام می کند.

بی تردید، برگزیده ها زندگی را نجات می دهند و هر روز زیباترین نغمه های بندگی را در گوش گیتی می خوانند... می خوانند پروردگار؛ می دانیم بهار، فصلی است که اندیشه زمین به شکوفه می نشینند.

ثبت وقایع و جنایات سلفی ها در سوریه

خانواده [شهید هادی بابغانی] به واسطه شغل پدر که کارمند راه آهن بود در بندر ترکمن زندگی می کردند و فرزند سوم و آخرشان بنام هادی در ۱۴ آذر سال ۶۲ در گرگان بدلیا آمد.

پس از انتقال پدر به فیروزکوه، هادی درسش را در آن جاده داد و پس از پایان دوره متوسطه، در رشته حسابداری دانشگاه فنی

پدر؛ روزت مبارک

نرگس طاهری

آرام و بی سرو صدا، کمی هم بی حوصله و بی رقم، چند شاخه گل رز سفید و قرمز را از میان اینبهو گل های زیبای گلگوهشی انتخاب می کنم. گلگوهش جوان که فر صست سر خاراندن ندارد، تند تد گل ها را تزیین می کند و یک کارت کوچک روزت مبارک هم وسط گل ها می گذارد و به دست مشتری هایش می دهد که مثل من به نوبت ایستاده اند. امروز نمی توانم مثل هر روز پر جنب و جوش باشم؛ خاطره های زیادی ذهن را درگیر می کند و مرا با خود به خیلی جاهایی برداشت و دعدهای این موضوع را داشت که با استفاده می زند شاید هشداری برای من باشد که کمی هم مراقب خودم باشم و زیاد سخت نگیرم و راحت تر با اعیت های زندگی کار بیام. هر از چند گاهی نفس عمیقی می کشم. چهره به ظاهر شادم، غم سنگینی را در خود پنهان می کند که نمی توانم از ته دل یختنم. با این وجود در حالی که در طول مسیر، اطرافم خنده ها و خوشی های دیگران را با هدایه ای شیرینی و یا گلی در دست می بینم، از ته قلم به خاطر خوشی هایشان خوشحال و برای لحظه ای هم که شده در شادی هاشان شریک می شوم و یا بالبخندی از کنارشان ردمی شوم و تبریک می گویم. عصر پنج شنبه است و خیابان مثل همیشه بسیار شلوغ و پر رفت و آمد است و هوا خیلی گرم، طوری که احساس می کنی مغز سرت یا بهتر بگویم؛ تمام بدن در گرما می سوزد. ساعتی بعد به جایی می روم که فقط صدای اندوه به گوشی می رسد. گاه موهیهای سوزناکی می شنوم، برای لحظه ای قلبم دردمی گیرد. من هم ساعتی با خودم و خدایم و پدرم خلوت می کنم و در حالی که می اختیار اشک می ریزم از سال های نبودنش حرف می زنم کمی گله و شکایت می کنم و هم چنان غرق در رویاهای تلخ گذشته با شیشه گلایی که عطرش به فضای حال و هوای خوبی می دهد، سنگ قبر اشیششوم دهم. طبق عادت همیشگی همزمان جملاتی را در ذهنم مرور می کنم، این که مناسب است، همیشه بهانه های خوبی هستند برای شاد شدن یا گاهی درد دل کردن و از اندوه کسی کم کردن، گاهی شاید پالایش شدن و فکر کردن و یا بهتر دیدن همه اتفاقات و مسانی که در زندگی روزمره برای همه می امیری یا زور درخ می دهد و دقیق شدن در مورد خوشی ها و ناخوشی های دور برمان.

شاید بشود گفت؛ امروز روز قشنگی است، یکی از روزهایی که هم ناراحتم می کند و هم درسم می دهد. خیلی ها امروز خوشحالند و می خواهند در کنار هم لحظات خوبی داشته باشند و خیلی ها هم دستگ و بی قرارند و شاید دوست داران تا کسی کنارشان باشد و از اندوه شان بکاهد. دختر یچه ای با چشمان قرمز پف کرده با دستان کوچکش که من شیرینی و خroma عارف می کند، سکوت و نگاه پر معناشی و این که هر گز پدر راندیده و دیدن مادرش کنار مزار همسر جوانش و دقیقه ای نشستن پای صحبتش و خواندن همه جملات بی نهایتی که در عرصه نگاه شان بود، برای لحظه ای تکانم می دهد.

گله و شکایتی را پس گرفتم و خدایم به خاطر همه چیزهای خوبی که دارم شکر کدم. کمی آرام شدم و فانتجه ای برای عزیز سفر کرده شان و پدرم خوانم و برایشان از خداوند صیر آزو کردم. گل هایم را که با رویان مشکی و کارت کوچکی تزیین شده بود روی سنگ قبر پدرم می گذارم و در حالی که نوشته روی کارت را با بعضی می خوانم، کم کم از آن محیط دور می شوم. [روح ات شاد، پدر].

به طرف منزل مادرم حرکت می کنم تا به مناسب این روز خوب به مادرم سری بزنم. هدیه ناقابلم را که در برابر زحمات مادرم ناجیز و کوچک است، تقدیم و به این بهانه از او شکر می کنم و روز پدر را به او تبریک می گویم! مادری که همه این سال ها برای من پلر هم بود. روز پدر مبارک.

وی می گوید: همیشه می دانستم همسرم زمانی شهید خواهد شد و چند روز قبل از شهادتش، خواب های بد می دیدم.

همسر شهید باغبانی در رابطه با شیخاند خبر شهادت همسرش می گوید: پس از شهادت هادی گفتم؛ زیارت قول، شهادت مبارک.

مریم مهدی پور با تأکید بر این که خدا صبر زیادی به او داده است و فکر کش را نمی کرد که بتواند با این مساله کنار بیاید، اظهار امیدواری می کند که بتواند آینده فرزندشان از رضوانه [راتامن و نیازهایش را برطرف کند تارا پدرش را ادامه دهد.

باطل رفتی است و حق آشکار می شود

محمود باغبانی؛ پدر شهید هادی باغبانی که ساکن باپسر است، به خبرنگار مامی گوید: هادی برا اولین بار ۳۰ روز در سوریه حضور داشت و پس از ۴ روز استراحت، پرای بار دوم عازم شد که پس از ۸ روز حضور به شهادت رسید. هادی به خاطر تبلیغات نادرستی که از سوی غربی ها صورت می گرفت به سوریه رفت تا ادعیات را نکاکس دهد.

وی با این این که هادی راهش را اهل دنیا جدا کرده بود، می گوید: این اواخر از نظر معنوی و عملی به بلوغ رسیله بود.

برادر شهید باغبانی به علاقه زیاد هادی به شهید آوینی اشاره می کند و می افزاید: روز و شب هادی، شهید آوینی شده بود. هم از نظر فنی و تکنیکی و هم ساختاری و

نوشترانی، با فیلم های شهید آوینی خیلی تمرین می کرد و مسئول هادی می گفت؛ فیلم هایی که هادی گرفته بود، به لحاظ فنی تک است و حتی می توان گفت یک سیک است.

سبکی که خودهادی ابجاذب نمود و حتی می توان این سیک را به نام او معروفی کرد.

وی بیان می کند: قبل از سوریه، کار مستندش؛ فیلمبرداری پیداری اسلامی بود. زمانی که سران ییادی اسلامی در ایران بودند، هادی فیلمبردار بود و مستندسازی را البته به صورت جدی از سوریه شروع کرد. ابتدا ۴۵ روز به سوریه رفت و فیلم هایی را در مورد بیجی نیروهای سوریه تولید نمود. مرتبه دوم در مناطق آزاد شده سوریه توسط ارتش، حضور یافت و حدود ۲۴ ساعت فیلم گرفت و بعد شیوه شد.

وی تصریح می کند: هادی آدم اهل دنیا نبود، خانه اش استیجاری است و از نظر دنیایی هیچ چیزی برای خودش جمع نمی کرد و فقط در بحث کار و آرمان اش اتفاق می شد.

برادر شهید باغبانی در رابطه با رضوانه فرزند شهید می گوید: رضوانه موضوع شهادت پدرش را خیلی درک نمی کند. هر چند گاهی می گوید که پدرم تیرخورده. اما چون پدر رضوانه زیاد ماموریت می رفت، او از عادت دارد که پدرش را دری به دیر بیند. هادی خودش هم می گفت؛ زیاد زنگ نمی زنم که خانواده بودنم عادت نکنند.

وی ادامه می دهد: یک بار هم تعریف می کرد؛ در یک ساختمان نیم کاره بودیم که سلفی ها دنیال مان بودند؛ بالای سرمان بودند و ماتا صیغ همان جا بودیم تا از آن جا بروند.

برادر شهید باغبانی با بیان این که هادی فوق العاده

اعدا می کشور کارگردانی خواهد کرد.

مصطفوی گرجی اضافه می کند: زین کلاهی سابقه ساخت چندین فیلم مستند از جمله دکل بندها، حاجی بایا، چشم اندازی در مه را در کارنامه

هنری خود دارد و عنوانی مختلفی را در جشنواره های منطقه ای و کشوری بدست آورده است.

نقش جنبش کارگری در حیات سیاسی ایران

اعتصاب پیوستد. تضادهای اقتصادی چون افزایش دستمزد، بهبود شرایط کار و آزادی سنتیکاهای کارگری تحت الشاعم هدف های سیاسی سرنگونی رژیم شاه قرار گرفت و همه و عده های سخاوتمندانه ای رژیم برای افزایش قابل توجه سطح حقوقها و دستمزدها با تغییر رد شد. از آن جا که اصل و نسب کارگران در نقاط مختلف کشور، اصل و نسب روسایی و پیشه وری بود، این امر به نوبه خود در موضع گیری های سیاسی و اجتماعی آنها نقش بزرگی ایفا می نمود.

بی سادی بخش بزرگی از کارگران، بیود آمریش سیاسی، بیود اتحمن یا سازمان و فرهنگ طبقاتی، کارگران را محدود می ساخت. در این موقعیت؛ مساجد، هیات های مذهبی و قوه خانه ها، محل مناسبی برای گردشگران و تجمع کارگران محسوب می شدند. لذا کارگران با روحانیت و قشر مذهبی مبارز و نیز سازمان های چویکی با مشهدهای اقلایی و مبارزاتی آشنا شدند. به همین خاطر، طبقه کارگر ایران با وجود این که دیرتر از بقیه ای اشارت جامعه به جنبش اقلایی پیوستد، به دلیل متمرکز بودن کارگران صنعتی در شهرهای بزرگ و نیز موقعیت استراتژیک آنها در اقتصاد (صنایع نفت و فولاد)، مشارکت شان در موقعيت و پیروزی انقلاب اسلامی ایران بسیار سرنوشت ساز بود.

اعتصاب سراسری در هدف را پیش برد؛ رژیم شاه را تعصیف نمود و در داخل کشور مشروعیت آن را زین برد و سرکوب جنبش توسعه نظامیان را دشوار ساخت. (چون ارتش به سوخت و وزارت خانه ها به ارتباطات نیاز داشتند). در خارج نیز غرب و خاصه ایالات متحده ای آمریکا مقاعد شده بودند که شاه دیگر نمی تواند جریان نفت ایران به خارج را تضمین کند تا چه رسید به این که پیوخد ایران را به صورت بازار بایانات برای سرمایه گذاری غرب درآورد.

کارگران صنعت نفت می گفتند: «ما تهای هنگامی صادرات نفت را از سر می گیریم که ابتدا شاه را صادر کرده باشیم!» اما بر قرق شاه نیز اعتصاب ها ادامه یافت و کار دولت غیر قانونی بختیار را فلنج ساخت. به همین خاطر، اعتصاب ۲۰ هزار کارگر صنعت نفت ایران، که به فرمان امام (ره) صورت گرفته بود، حالتی تعیین کننده در پیشرفت انقلاب اسلامی داشت. امام خمینی (ره) طی سخنرانی در جمع نمایندگان سنتیکاهای کارگری و کارکنان شرکت نفت در همین زمینه فرمودند: «نهضت ما گرچه مرهون همه ای اشارت ملت است، گرچه همه ای اشارت ملت نهضت را همراهی کردند، چه با اوان تمام ایران و چه مردان برمودن ما، لکن بعضی اشارت یک ویژگی خاصی داشتند و از آن جمله، کارکنان و کارمندان صنعت نفت، برای این که اینها در مقامی می بودند که شریان حیات اجنب به دست آنها بود، شریان حیات رژیم منحوس در دست آنها بود».

جمهوری اسلامی

با پیروزی انقلاب اسلامی ایران در پی فرمان امام خمینی در ۲۸ بهمن ۱۳۵۷ در مورد شکستن اعتصابات، کارگران در اطاعت امر امام به سر کار خود برجسته و دویاره چرخه های اقتصاد در کشور شروع به فعالیت نمود. رهبران تشکل های کارگری و کارگران فرستاد تا مطالبات معوقه خود را در فضایی تازه طرح کنند و خواستار انجام آنها توسط حکومت جایی شوند. پس از پیروزی انقلاب، به علت غذو شدید احزاب چپ، مانند: حزب توده، پرداختند. به علت غذو شدید احزاب چپ، مانند: حزب توده، سازمان فدائیان خلق و سازمان مجاهدین خلق و.... در تشکیلات کارگری، بیم آن می رفت این جریانات مخالف جمهوری اسلامی، از اتحادیه های کارگری سوءاستفاده نمایند. این امر سبب شد تا شهید بخشی با درک اهمیت تشکیلات کارگری و ضرورت در دست گرفتن رهبری جنبش کارگری ایران، از همان ابتدا برای حضور عناصر اقلایی همسو با حزب جمهوری اسلامی در ساختار و تشکیلات کارگری ایران برنامه ریزی کنند. چنان که بیرون کشیدن (خانه کارگر) که بعداً به (خانه کارگر جمهوری اسلامی) تغییر نام یافت از دست عناصر کمونیست و گروه های چپ گرا، در همین راستا ارزیابی می شود.

از تصمیم دولت در سال ۱۳۴۳ یعنی بر اینکه اتحادیه های کارگری تحت کنترل وزارت کار مجاز به فعالیت هستند، شمار آنها از ۱۶ اتحادیه در سال ۱۳۴۲ به ۵۱۹ اتحادیه در سال ۱۳۵۱ افزایش یافت اما به رغم محدودیت های شدید، گروه های چپ به فعالیت های خود در بین کارگران صنعتی ادامه می دادند.

از آن جا که حجم عظیم کارگران صنعتی، در حقیقت پایگاه اجتماعی و سیاسی را تشکیل داده بود که برای حکومت می توانست

بسیار سرنوشت ساز باشد، رژیم در صورت موقیت در جلب

حمایت این طبقه، می توانست اعدا کند بر بحران فروز در رابطه با یکی از اهمیت ترین اشارت جامعه فاقه آمده است. در صورت ناکامی نیز این طبقه می توانست با سلاح بُرنده خود، یعنی اعتصابات، چوخ اقتصاد جامعه را از حرکت باز دارد و رژیم را مستأصل نماید. پس از انقلاب شاه و ملت، شاه: حل و فصل مسائل کارگری را به شایه ی یکی از اجزای انقلاب سفید خود در چارچوب ایدئولوژی های شاهنشاهی به عهده گرفت و بر همین اساس، کوشید با سهیم کردن کارگران در سود کارخانه ها، مبارزه ای مستقیم و مشخص کارگران برای افزایش دستمزد را منحرف کرد. میتواند از سر راه خود کار بزند. با تثیت دیکتاتوری رضاشاه در سال ۱۳۰۸، هر نوع تشکیلات کارگری ممنوع و فعلیت سیاسی آنان به شدت سرکوب شد. شورای مرکزی اتحادیه های کارگری غیرقانونی اعلام گردید و فعلان آن به زندان افکنند شدند. در همین گیروار و در شرایطی که به نظر می رسید رضاشاه مخالفان را تحت کنترل خود دارد، ناگهان نه هزار کارگر صنعت نفت در آبادان دست به اعتصاب زدند اما این اعتصاب به همراه اعتصاب کارگران راه آهن مازندران (که یک سال بعد از آن رخ داد) سرکوب شد و رهبران آن دستگیر و روانه ی زندان شدند. هر چند در این دوران، جنبش شکاف بین شمال و جنوب تهران به حدی بود که ما حتی شرکت ها به کارگران توانست نایابری طبقاتی آن روز را ترمیم کند؛ چرا که دولت نماینده و حافظ منافع طبقه ای اشراف و سرمایه دار کشور بود، نه طبقه ای متوجه و کارگر و فقیر.

«حیب الله لا جوردي» که خود از اشراف بود، می نویسد: «شکاف بین شمال و جنوب تهران به حدی بود که ما حتی آنها بیامیزیم؛ در حالی که من از سال ۱۳۲۵ تا سال ۱۳۲۷ در مدرسه با داشن اموزان درس می خواندم که لباس متحداشکل داشتند و حتی دارای سطح زندگی مشابه بودند». اقدامات تصنیعی شاه نه تنها در جلب رضایت کارگران مؤثر بیتفاوت، بلکه حتی سرمایه داران را نیز که مجبور به پذیرش دستوراتی برخلاف مصلحت و ملی خودشان شده و از عاقبت کار یمیانک گریابه بودند، سخت نگران ساخت. به طوری که از سال ۱۳۵۴ فرار سرمایه ها از کشور شدت گرفت. این حرکت ها توانست جلوی اعتصابات و اعتراضات فزاینده ای طبقه کارگر را سد کند؛ به طوری که در سال های ۱۳۴۹ تا ۱۳۵۶ حدود ۱۴۰ اعتصاب کارگری در نقاط مختلف کشور روی داد.

انقلاب اسلامی

رژیم شاه هم زمان با افزایش توان اقتصادی خود از یک سو، در اثر درآمدهای نفی که در دهه چهل و پنجاه کسب موده و از سوی دیگر، بر اثر حمایت های بی دفعه آمریکا، چنان احساس خودنمختاری می نمود که به کلی با خواسته های اشارت جامعه یگانه شده بود. شاه هیچ گاه توانست نه در زمینه ای اقتصادی و رفاهی و نه در زمینه ای سیاسی، این نیروی اجتماعی تعیین کننده را به پایگاه قدرت خویش مبدل سازد زیرا در اجرای سیاست های مختلف عاجزتر از آن بود که به جز منافع خود، منافع قشر دیگری را در تصمیم گیری ها در نظر گیرد اما کاهش درآمد نفت در سال های ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ موجب افزایش هزینه های زندگی، بالا رفتن نرخ بکاری و تور، کمبود مایحتاج اساسی مردم و کاهش دستمزدهای واقعی کارگران گردید. افزایش نارضایتی و ایجاد شکاف بین انتظارات و کمبود امکانات در تشدید و تحریک مبارزات سیمین شد اما در این دوره، به خلاف دوره های گذشته، مبارزه ی کارگران از محتوای عیار یک مبارزه ای انقلابی سیاسی برای سرتگونی رژیم برخوردار بود و خود رژیم سلطنتی را هدف قرار داده بود.

از روز ۱۸ شهریور ۱۳۵۷ اعتصاب بلند مدت کارگران شرکت نفت آغاز گردید. روز به روز امکان رسیدن به یک مصالحه، غیر واقع بینانه تر می شد. اعتصاب ها ادامه یافت و در طی ماه های مهر و آبان، گسترش بیشتری پیدا کرد. کارگران و کارمندان صنعت نفت، کارمندان ادارات دولتی، کارکنان راه آهن و پست، کارکنان پیمانستان، مطبوعات و کارگران بسیاری از کارخانه های کشور به

کارگران از جمله نیروهای فعل و حاضر در جوامع هستند که تصمیم گیری و سیاست گذاری های سیاسی، بدون در نظر گرفتن آنها ممکن نیست. این طبقه با توجه به تراکم بالای جمعیتی، از توان سیاسی بالای نیز برخوردار است که می تواند در جهت منافع کشور یا عکس آن استفاده شود.

دوره ی پهلوی اول

با رورود ایران به دوره ای مشروطیت، اقتصاد بسته و خودکفای ایران با اقصاد ناظور جهانی در دهه های پایانی قرن ۱۹ میلادی ارتباط یافت. در اثر این تحولات، کشور با یک نیروی عظیم جویای کار مواجه شد و چون رشد اقتصادی کشور به گونه ای نبود که بتواند جوابگوی مازاد باشد، در تیجه بسیاری از آنها با به کشورهای دیگر مهاجرت کردند یا به هر کاری با بازار ترین حقوق تن دادند. در اول آبان ۱۳۰۲ رضاخان به نخست وزیری انتخاب شد و در صدد آن را بدآمد تا موانع را در راه رسیدن به دیکتاتوری رضاشاه در از دیگر از سر راه خود کار بزند. با تثیت دیکتاتوری رضاشاه در سال ۱۳۰۸، هر نوع تشکیلات کارگری ممنوع و فعلیت سیاسی آنان به شدت سرکوب شد. شورای مرکزی اتحادیه های کارگری غیرقانونی اعلام گردید و فعلان آن به زندان افکنند شدند. در همین گیروار و در شرایطی که به نظر می رسید رضاشاه مخالفان را تحت کنترل خود دارد، ناگهان نه هزار کارگر صنعت نفت در آبادان دست به اعتصاب زدند اما این اعتصاب به همراه اعتصاب کارگران راه آهن مازندران (که یک سال بعد از آن رخ داد) سرکوب شد و رهبران آن دستگیر و روانه ی زندان شدند. هر چند در این توسعه ای کارگری رو به افول نهاد اما با ایجاد ده ها کارگاه بزرگ صنعتی و گسترش فعلیت های راه سازی و ساختمانی و راه آهن، زمینه ای عادی برای انتلاعی بعدی جنبش فراهم شد؛ چرا که در اثر توسعه ای محابود سرمایه داری دوره ای رضاشاه، رشد طبقه ای کارگر ادامه یافت؛ به طوری که تعداد کارگران صنعتی ایران در آغاز جنگ ۶۵۰ هزار نفر برا آورد می شود.

دوره ی پهلوی دوم

تهاجم شوروی و انگلیس در شهریور ۱۳۲۰ دیکتاتوری رضاشاه را از میان برداشت، در زندان ها گشوده شد و پیش از یکهزار و ۲۵۰ زندانی آزاد شدند. در میان آنها، هم اعضای حزب توده و هم روشنگران مارکسیست جوان موسوم به «نفر»، دیده می شدند. از سال ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۲، که دوره ای انتلاعی جنبش کارگری است، فعلیت اتحادیه های کارگری به اوچ خود رسید. این اتحادیه ها تحت رهبری حزب توده بودند که شورای متعدد مرکزی، اتحادیه های کارگران و زحمتکشان ایران را به رهبری «روستا»، از سیاستمداران کمونیست باسابقه، تشکیل دادند. در برنامه ای شورای متعدد مرکزی، از دخالت در امور سیاسی پرهیز شده و توجه شورا صرفاً روی مسائل اقتصادی تمرکز یافته بود، مانند: هشت ساعت کار روزانه، مزد دو برابر برای کار اضافی و... و شورا در سال ۱۳۲۵، در اوج نفوذ خود، اعلام کرد که هزار کارهار دار؛ چرا که در تهران، اصفهان و آبادان فعال بود و به سازمان دهی بسیاری از اعتصابات در دهه ی بیست کمک کرد. طی سال های ۱۳۲۶ و ۱۳۲۷، تلاش برای سرکوب جنبش کارگری، به ویژه پس از سوء قصد به جان شاه در بهمن ۱۳۲۷، تشدید شد و به غیرقانونی اعلام کردن حزب توده و شورای متعدد مرکزی، اتحادیه های کارگران و زحمتکشان ایران را به رهبری «روستا»، از سیاستمداران کمونیست باسابقه، تشکیل دادند. پس از کوتای انگلیسی آمریکای مرداد سال ۱۳۳۲، از دهه ی ۱۳۳۲-۱۳۳۳، از دوره ای انتلاعی سیاسی برای این کارهار دار؛ توجه شورا صرفاً روی مسائل اقتصادی تمرکز یافته بود، مانند: هشت ساعت کار روزانه، مزد دو برابر برای کار اضافی و... و شورا در سال ۱۳۲۵، در اوج نفوذ خود، اعلام کرد که هزار کارهار دار؛ چرا که در تهران، اصفهان و آبادان فعال بود و به سازمان دهی بسیاری از اعتصابات در دهه ی بیست کمک کرد. طی سال های ۱۳۲۶ و ۱۳۲۷، تلاش برای سرکوب جنبش کارگری، به ویژه پس از سوء قصد به جان شاه در بهمن ۱۳۲۷، تشدید شد و به غیرقانونی اعلام کردن حزب توده و شورای متعدد مرکزی، اتحادیه های کارگران و زحمتکشان ایران را به رهبری «روستا»، از سیاستمداران کمونیست باسابقه، تشکیل دادند. پس از کوتای انگلیسی آمریکای سرکوب و قلع و قمع شدند. از دوره ای کوتای ۱۳۴۱ تا ۱۳۴۲، دوره ای ذلت حق طلبی های کارگران بود و تهاجم ایجاد شد. سرمهایه داری شکوفات زیرین روزگار خود را از سر می گذراند، با افزایش فعالیت های کارگران و گسترش صنایع کارخانه ای، قوانین مختلف در زمینه ای کارگری سوزانی برای سرتگونی رژیم

کارگران ارتفاع

مردانی که هر روز تا آسمان می‌روند

راحتی نیست که به آسانی بشود از کارش عبور کرد. این ها، لحظات سخت ساختن است، لحظاتی که نلغزیدن هایت ثبت می شود و دنیا، زیبایی هایش را با تو قسمت می کند.

باور کن مراندگاه که قافت بلند شود، کوچکی نیا برایت فهمیدنی تر و دیدنی تر می گردد. آن وقت در نگاهات، وسعتی ریخته می شود که دیگر شنese زمین نخواهی بود و تها ارتفاع آرام است می کند.

ابن جا وقته می بینم مردان کارگر، مبله گرد ها را روی دوش شان می اندازند و در بلندی راه می روند، چشم هایم تر می شود. وقته این جا کسی را با نگاهمن دنبال می کنم که از دل طبقات آفنه با زحمت بسیار پایین می آید تا اول وقت، نمازش را روی زمین پیخواند، ترسیم از ارتفاع محو می شود و شیلایی و شفعت به درون سوت و کورم می ریزد.

دست هایی که دنیا را روشن می سازد

با مشاهده مردان دکل بنده که به مناطق صعب العبوری روند و در ارتفاع ۱۲۰ تا ۱۴۰ متری از زمین، دکل های برق می سازند و به مردم سرزیمن شان، مهر و عشق پیشکش می کنند؛ به گام های عاشقی می رسم که هرگز بی ادعا زندگی مان را آبدار می شوند.

کاش هرگز یادمان نمود این مردانی را که هر بار داشت وکوه و بیابان و گرما و سرما را پشت سر می گذارند تا تمام خانه های ایران برق داشته باشند، دکل بند هاست.

کاش با دیدن هر مکان روشنی، همیشه در خودمان مورو کنیم، دکل بندها، دکل های برق را متولد کرده اند و فراموش نکنیم به واسطه آن ها، حالا این سیم های قدرت سیاه، هر بار جریان برق را به ایستگاه بعدی می رسانند.

آنان که هر روز با به ارتفاع می گذارند و زودتر از همه آستین هایشان را بالا می زند و نمی گذارند شب هیج خانه ای، بی نور و روشنایی بمانند.

باید از کارگرانی که ساعت ها قطعات یک دکل را روی هم می چینند و در اوج قصه تایستان و زمستان صبوری می کنند و زحمت روزگار را به جان می خرند، حرف زد.

از آن ها که شرایط سخت را تاب می آورند و همیشه دنیا را با همت خود روشن می سازند. باید از مردان بزرگ گفتمان گفت، از آن ها که هر روز می آیند و دسترنج از خود گذشگی هایشان را با ما قسمت می کنند. باید از عشق، از ارتفاع ۱۲۰ متری واژ دکل های برق به آسانی عبور نکرد. باید از رکختی و خستگی و دوری هم گفت. از ساعت های بی شماری که لا به لای دکل های نیمه کاره، کشن می آیند و گاهی اصلا نمی گذرند.

باید برق و باران و آفتاب را روی سر دکل بندهای جوان، فراموش کرد. باید حرف زد از روزهای تقریم دکل بندهای که عاشق اند. تصویر مردان ارتفاع، تو را به فکر فرو می برد که چگونه گاهی آسمان، انسان ها را از زمین دور می کند تا بیافرینند و نگاه شان، بلندی ها را بینند که ترسند و رسم پرواز کردن را هر روز زیباتر و خوب تر پیامزند.

روبروی ساختمان بلندی می ایستم و به کارگران شیشه پاک کن نگاه می کنم که از نمای ساختمان، آویزان شده اند تابا تو و ماد شوینده، طبقه به طبقه شیشه ها را بشویند و درخشان کنند. به مردانی که سطل به کمر بسته اند و متصل به چند رشته طناب، جایی میان آسمان و زمین کار می کنند.

هیجان شغل این آدم ها، شگفت زده ام می کند و درگیر ترسی می شوم که ناخودآگاه از دیدن کار در ارتفاع، پیش می آید. از شجاعت و استرس و ناگفته هایی که هر روز با این حرفة همراه است.

به نظرم گاهی بعضی از شغل ها با دنیا دست و پنجه نرم می کنند تا نفس های روزگار به شماره نیافد و چرخ هایش خوب بچرخد.

می ایستم و به عجله ای که در حرکات مردان ارتفاع پیش است، نگاه می کنم. این که می خواهند زو تر به طبقات پایین تر ساختمان برسند تا اشعه خورشید، بر شیشه هایی که شسته اند منعکس شود و درخشش پاکیزگی دنیا را پر کند.

وقتی مردان شیشه پاک کن، هر روز می آیند و پنجه های ساختمان های شهر را برق می ایندازند، انگارکمی کابوس آلوکی و گرد و غبار از نگاه آدم ها برداشته می شود و چشم ها زلال تر می بینند و نفس کشیدن راحت تر می شود.

انگار وقته شیشه های ساختمان های بلند شهر شسته می شود، شیشه شوی ها دیگر به فاصله بسیارشان تا زمین فکر نمی کنند، به سرگیجه ای که زیر پاهاشان جاری است.

باید خودت را پشت سر بگذاری

در خیابان اصلی، جوشکارهای روی داریست ساختمانی بلند، به جوشکاری تیار هاین ها مشغولند. تیارهای هایی که عربیش و طربیلند و گاهی هنگام جوشکاری، سرخ تر به نظر می رسند.

به راه رفتن و حمل همزمان ادوات کار در ارتفاع که نگاه می کنم واقعا سختی و خطرناکی این حرفة پیش را می لرزاند، آن هم وقتی فاصله ای از زمین سی تا چهل متر باشد.

کارگران و سرکارگران کلاه اینچی بر سر می گذارند و در زمان جوشکاری، صورت شان را با ماسک می پوشانند اما راه رفتن شان روى ارتفاع، هر بار بیشتر مرا می ترساند؛ این که با هر لغزشی، سلامت شان در مععرض آسیب قرار می گیرد.

زمان، در ارتفاع سپری می گردد تا ستون های آهنی جوشکاری شوند و استادان جوشکار ساعت ها در آغوش آهن و آسمان مشغول باشند. گاهی پاهاشان را می بینم که میان زمین و آسمان آویزان است، میان ظهیری که بی هیچ نیسم خنکی، قصد گرم تر شدن هم دارد.

از پراهن هایشان، عرق جاریست، از چهره هایی که هر روز زیر آفتاب می ماند تا اسکلت ساختمان های شهر به دنیا بینند.

پا به پا نگاه این آدم ها بالا می روم و ارتفاع می گیرم. می روم تا بینم برای لقمه ای نان حلال باید چخونه هر روز خودت را پشت سر بگذاری و نهارسی از کاری که روی زمین نیست.

وقتی ارتفاع آرام ات می کند

لباس چشم نواز سفال و سنگ و فلز، وقتی بر تن ساختمان های شهر پوشانده می شود که مردانی هر روز، بر فراز داریست های فلزی، روی تخته های چوبی، می ایستند و ملات می سازند و ماله می کشند.

نصب نمای ساختمان ها، کار طاقت فرسای دیگری است که باید در ارتفاع با آن دست و پنجه نرم کرد. هنری که مردانی توامند، به آن روح و جان می بخشنده.

مردانی که آن قدر در بلندی می مانند و از دست هایشان زیبایی بر صورت ساختمان ها خرج می کنند تا سرتا پای شهرمان به طرح و رنگ و نقش بشینند.

تصویر کارگرانی که همیشه روی داریست ها، قدشان را بلند می کنند تا تک تک خانه های جهان ساخته شوند و تصویر کار در ارتفاع، تصویر

در تیجه این اقدامات، رهبران تشکل های کارگری و کارگران در آینده فرصت یافند تا مطالبات معوقه ای خود را در فضایی تازه طرح کنند و خواستار انجام آن ها توسط حکومت جاید شوند. مقام معظم رهبری در این زمینه فرمودند: «در ابتدای پیروزی انقلاب، مارکسیست ها و آمریکایی ها سرمایه گذاری این دست کارآمد و بازوی قوی را از انقلاب بگیرند و اگر بتوانند، آن را علیه نظام به کار بینند؛ خیلی هم تبلیغات می کرند. اگر قرار بود این تبلیغات مؤثر واقع شود، می باید حداقل یکی دو سال اول انقلاب، در احدهای صنعتی کشور بیکاری مژمن می داشتیم».

از جمله اقداماتی که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در مورد خواست کارگران صورت گرفت، اصلاح قانون کار و به ویژه، لغو ماده ۳۳ قانون کار (که حق اخراج کارگر را به کارفروما سپرده و عملی امنیت شغالی کارگر را در معرض تهدید دائم کارفروما قرار داده بود)، افزایش دستمزد، اجرای کتوانیون های مریوط به حقوق کار، افزایش مخصوصی سالانه و کاهش ساعت کار هفتگی بود. این اصلاحات چنان به نفع کارگران بود که دفعه های مقتضی، هواداران لایلاریسم اقتصادی بر این مساله پای می فشرندند که قانون کار کوتني، با محدودیت هایی که برای کارگران مغلوب می کند، مانع بر سر راه سرمایه گذاری در کسب و کار اقتصادی به طور اعم و سرمایه گذاری مقتضی خارجی به طور اخص است. آنان خواستار تجدید نظر در قانون کار، با هدف محدود کردن شمول آن و حذف حقوق کارگران بودند.

در مجموع می توان اقدامات کارگران را بعد از انقلاب بدین ترتیب یاد نمود:

یک - وفاداری به انقلاب با حضور در هشت سال دفاع مقدس و دادن شهید، در دوران تحریم اقتصادی، خباثت های استکبار جهانی، کارشکنی ها، مانع تراشی ها ...

دو - مبارزه و مقابله با جریانات برانداز جهت ایجاد اعتضاب و تعطیل کردن کارخانه ها و شریان های اقتصادی چون نفت و فولاد.

سه - بصیرت افزایی طبقه کارگران.

چهار - داشتن و جذبان کار و حاکم شدن فضای رفاقت و همکاری میان کارگر و کارفرما.

پنجم - حاکمیت معنویت و روحانیت بر فضای کار.

منابع:

* منصور مدلل؛ طبقه، سیاست و ایدئولوژی در انقلاب؛ ترجمه دکتر محمدسالار کسرایی، انتشارات باز، چاپ اول، ۱۳۸۲

* فرهاد نعمانی، طبقه و کار در ایران، ترجمه محمود متخد، مؤسسه انتشارات اگاه، پاییز ۱۳۸۷

* مهران شیراوند، صعود نافرجم، تهران، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۷

* احمد اشرف، طبقات اجتماعی، دولت و انقلاب در ایران، ترجمه سهلا ترابی فارسانی، انتشارات نیلوفر، پاییز ۱۳۸۸

* جان فواران، مقاومت شکنندۀ، تاریخ تحولات اجتماعی ایران، ترجمه احمد تابین، مؤسسه خدمات فرهنگی رسای، چاپ یازدهم، ۱۳۹۰

* صحیفه ای امام، ج ۷، ص ۴۱۸

* روزنامه ای اطلاعات، شنبه، ۲۸ بهمن ۱۳۵۷

* حبیب الله لاجوردی، اتحادیه های کارگری و خودکامگی در ایران، ترجمه ضیاء صدقی، نشر نو، تهران، ۱۳۶۹

پادداشت

کوروش غفاری چراتی

تداوم تراژدی کوچک سازی طبرستان

مازندران و همسایگان نامه‌بان

در همین راستا آن چه استاندار مازندران به عنوان نماینده عالی دولت در استان، باید بداند این است که مازندران یکپارچه و تجزیه ناپذیر، هدف مهمی برای مازندرانی‌هاست. است که حافظ سرمایه‌های انسانی، طبیعی و اقلیمی مازندران هستند و به همین وجه نباید اجازه داد که مازندران دستخوش تغییلات برخی استان‌های همسایه گردد و مصاف تابلوها را در سرحدات استان نیز باید بصورت ویژه پاسخ داد و از طریق مجاری قانونی نیز تخلفات همسایگان نامه‌بان را پیگیری کرد.

به اعتقاد کارشناسان، تمامی اسناد و مدارک در حوزه‌های مورد مناقشه، دال بر حقانیت این استان مظلوم است و هرگز نباید تخلف سال‌های اخیر برخی دستگاه‌های دولتی استان‌های همجوار را مبنای تحقیق تغییلات زیاده خواهانه آن‌ها قرار داده و در مقابل این تعدی‌ها سکوت کرد.

آن چه مسلم است، مبنای منطقی ما در دفاع از مالکیت مازندران، خاک خواهی و آب خواهی صرف نیست بلکه حرکت بر مدار قانون و تسلیم بودن در برابر اسناد و قراین و شواهد قانونی است و مدیران استان بعنوان امانت داران مردم، در برابر حقوق قانونی مازندران یک قلم هم نباید عقب شنیوی کنند و اجازه نهند مطالبات غیرقانونی برخی، در پرتو لایه‌های سیاسی تحقق یابد.

کوتاه سخن این که تراژدی قطعه کردن مازندران کوچک شده، ظاهرًا سریالی است کسالت اور که مازنی‌های صبور هزارگاهی باید شاهد نمایش قسمت‌هایی از آن باشند! و این شرایط مایوس‌کننده، ظاهرا دولت اصلاح طلب و اصولگرا نمی‌شandasد! در چنین شرایطی، انتظار شهر وندان از مقامات ارشد استان به ویژه نمایندگان خود در خانه ملت این است که در پرتو تدبیری هوشمندانه در برابر این گونه طمع ورزی‌های همسایگان افزون طلب مقاومت نمایند تا در سال‌های آتی شاهد ادعای سمتانی‌ها، کرجی‌ها و.... بر گستره‌هایی از مازندران نباشیم!

نفوذ خود در دولت تدبیر و امید هم چنان در تلاش هستند تا با استفاده از همه ظرفیت‌های سیاسی و اداری با انتزاع بخش‌هایی از گستره فیروزه‌ای مازندران، روایی دیرین خود را محقق سازند!

در همین راستا، مدتی است که پایتخت نشین‌ها نیز در تقلاجی چندباره عزم خود را برای تصرف منطقه خوش آب و هوای امام زاده هاشم (ع) جزم کرده‌اند. فرایندی که نشان می‌دهد همسایگان پر اشتهاشی‌ها، هم چنان تحقق رویاهای

ماجرای [گدوك] از سوی پایتخت نشینان کلید خورد و بعد از مدت‌ها بگو مگو و

جادال رسانه‌ای، تب این مطالبه نامشروع با موضوع گیری رسمی مقامات استان و نمایندگان مردم در خانه ملت به

اظهر فروکش کرد! در آن ماجرا پس از فشارهای سیاسی و اداری و دستورات بالا به پایین، مرکز نشینان مبنی بر تحويل ابیه و امکن سازمان‌هایی که در نقاط مرزی با استان تهران

دارای تأسیساتی بودند (نظیر اداره کل راه و ترابری و جمعیت هلال احمر استان)، مجمع نمایندگان مردم استان

در خانه ملت، در حرکتی وحدت گرایانه، طی نامه‌ای شدیدالحنن به [محمد نجار] وزیر وقت کشور، ضمن انتقاد شدید به طرح مسایلی در خصوص انتزاع بخش‌هایی از مازندران و الحق آن به استان تهران، این اقدامات را دقیقا در چارچوب منافع شخصی برخی افراد معلوم الحال ارزیابی نموده و خواستار بایگانی شدن این گونه پروژه‌های تفرقه افکانیه و مغایر با منافع ملی شدند.

در چنین شرایطی انتظار می‌رفت حداقل تا چند سال دیگر شاهد این گونه چشمداشت‌های غیراخلاقی همسایگان به گستره‌ی سرزمینی استان مازندران نباشیم. اما طولی نکشید که نگاه همسایگان شرقی مازندران بر منطقه فرج آباد ساری را در دستور کار قرار دهند! به اعتقاد کارشناسان با توجه به این که یکی از نام‌های دریای مازندران در متون تاریخی، [دریای قزوین] آمده، ساکنان استان قزوین نیز طرح مالکیت خود بر بخش‌هایی از ساحل شهر وندان از مقامات ارشد استان به ویژه نمایندگان خود در خانه ملت این است که در پرتو تدبیری هوشمندانه در برابر این گونه طمع ورزی‌های همسایگان افزون طلب مقاومت نمایند تا در سال‌های آتی شاهد ادعای سمتانی‌ها، کرجی‌ها و.... بر گستره‌هایی از مازندران نباشیم!

دریای خزر

روایتی از شغل‌های دیروز

قل قل سماورهای نفتی یادش به خیر!

نمی دام چرا هر بار رفتن به سرزمین آمده‌ای که دورتر و قل قل تراز ما از خواب بیدار می‌شندن و کار می‌کردند و بالخندهای ساده شان روزگار می‌گذراندند، همیشه زیبا و غافلگیرکننده است.

سکانس پنجم: سماور سازی

از جنس آن رفتن هایی است که وقتی دوباره به خودت باز می‌گردی، دیگر بزرگتر و عاقل‌تر شده‌ای. پس عزم سفر می‌کنی و به ملاقات دیار مهربان گذشتگان و نیاکان می‌روی. به سرزمین آدم‌ها و شغل‌های قدمی. آن‌جا که باز نت‌های آرام، روح ات را می‌نوازند و به وجود می‌آورند.

آن روزها قل قل سماورها خودش آغاز نوشیدن یک دمنوش خستگی درکن با یک بغل گپ‌های خودمانی بود. شروع دورهم بودن‌های بزرگ و صمیمانه که حالا این چای سازهای غریب، خیلی از پس اش برمنی آیند.

دیروزها، سماورها همیشه در حال جوشیدن بودند و چای‌های خوشرنگ، حال زندگی را خوش می‌کردند. سماور سازها، سماور می‌ساختند و تمام آشپزخانه‌ها، تخت‌های چوبی حیاط و کرسی‌ها، شادرت بودند.

گفتگو با آخرین سماورساز ساری سماورها دیگر تعمیر نمی‌شوند!

آسیب می‌رساند. اگر در کارمان دقت کافی نمی‌کردیم، آسیب می‌دیدیم. چرا که کارمان بسیار خط‌ناک بود و یکبار هم دستم دچار پارگی شدید شد و چندین بیخه خورد. این سماورساز ساروی می‌گوید: پیش ترها یک سماور را ۳ تا ۴ بار آبکاری و استفاده می‌کردند ولی الان وضع اقتصادی مردم بهتر شده و دیگر سماورهای خراب را تعمیر نمی‌کنند و سماور جدید می‌خرند! حالا سماورهای نفتی جایشان را به سماورهای برقی و گازی داده اند و اکنون تعمیر سماورها، از جمله؛ تعویض آتشخانه، تعویض پاهه گازی، نصب فتیله سماور و بخاری نفتی و لحیم کاری و تعویض شیر و دسته سماورها و کتری‌ها را انجام می‌دهم. وی به جوانان توصیه می‌کند: علاوه بر علم آموزی، با صنعت نیز همگام شده و از نظر عملی، آموزش‌های لازم را بینند تا در کنار تحصیل، حرفه‌ای را هم فراگرفته باشند.

پرویز اصغری ۴۵ سال سماورساز است و از سختی های این حرفه برایمان می‌گوید. از مشکلاتی که با آنان مبارزه کرد تا بتواند با روزی حلال زندگی کند. اما دنیای مدرن امروز، مشتریان اش را هرسال کم و کمتر کرد تا این که تصمیم گرفت دیگر از سختی‌های کارش بکاهد و تنهای یک تعییرکار باشد تا سماورساز!

اصغری به ما می‌گوید: سماورسازی را قبل از خدمت سربازی و در سال ۱۳۴۷ به همراه ۱۲ نفر دیگر در یک کارخانه سماورسازی در بهارستان تهران، روپرتوی مجاسن، نزد استادکارش [شاه غلام] فرا گرفت که از آن روزها ۴۵ سال می‌گذرد.

او ادامه می‌دهد: در تهران با ۶ نفر در یک اتاق زندگی می‌کردیم و صفحه‌ای که طعم برف و بارانش هنوز در بندهند و وجودمان جا خوش کرده است. تمام آن سالهای بخاری نفتی و صفحه‌ای طولانی جایگاه‌های سوخت.

یاد آن هایی که با ماشین‌ها و کاری‌ها همیشه به در خانه هایی نفت می‌آورند و به خود رفته همیشه زیبا و غافلگیرکننده است.

از جنس آن رفتن هایی است که وقتی دوباره به خودت باز می‌گردی، دیگر بزرگتر و عاقل‌تر شده‌ای. پس عزم سفر می‌کنی و به ملاقات دیار مهربان گذشتگان و نیاکان می‌روی. به سرزمین آدم‌ها و شغل‌های قدمی. آن‌جا که باز نت‌های آرام، روح ات را می‌نوازند و به وجود می‌آورند.

آن روزها قل قل سماورها خودش آغاز نوشیدن یک دمنوش خستگی درکن با یک بغل گپ‌های خودمانی بود. شروع دورهم بودن‌های بزرگ و صمیمانه که حالا این چای سازهای غریب، خیلی از پس اش برمنی آیند.

دیروزها، سماورها همیشه در حال جوشیدن بودند و چای‌های خوشرنگ، حال زندگی را خوش می‌کردند. سماور سازها، سماور می‌ساختند و تمام آشپزخانه‌ها، تخت‌های چوبی حیاط و کرسی‌ها، شادرت بودند.

گناهت می‌چرخد و به انبوه شک‌ها و لحاف‌های دوخته می‌شود که دانه به دانه گوشه حیاط روی هم بالا رفته اند. چشم که تیزتر می‌کنی، حلاج خسته‌ای را می‌ینی که دارد عرق‌هاش را با سرآشتن‌هایش پاک می‌کند و جرعه ای آب و چای می‌نوشد تا دوباره بکوید، تا آن قدر بکوید که با کوبیش‌هایش، جیزیزه دختر دم بختی آماده رفتن شود.

سکانس دوم: آسیابان

باز به دیروزها سفر می‌کنی و مسافر بینای رنج و زحمت و کار فراوان مردمان گذشته این سرزمین می‌شوی. به روستاهایی می‌روی که آسیاب داشتند. آسیابان داشتند. مردانی که هر روز کیسه دسترنج کشاورزان و دهقانان را در میان گردش دو سنگ بزرگ می‌ریختند و از صبح خروس خوان چرخ‌های همت آسیاب شان را با نیروی مثبت باد و آب و چهارپایها شان می‌چرخانند و آرد مهیا می‌کردند.

دیروزها، آسیابان‌های عاشقی زندگی می‌کردند که همیشه بوي گندم و برنج می‌دادند.

سکانس سوم: آلاسکا فروش

هوای گذشته که در سرت زنده می‌شود، چه خوب باد پول توجیهی ها و آلاسکاهای رنگارانگ در خاطر رژه می‌رون. آن گاز زدن ها به خوشمزگی و خنکی که تابستان ات را در هر گوشه دنجی، رنگی می‌کردند. آن آلاسکاهای خاطره‌ای آنگیز آلبالوی و پرتفالی.

انگار راضی آن آلاسکاهای ترش و شیرین یک توانی، هرگز از خاطرمان نمی‌رود. انگار دوست داری باز همان کوکی شوی که با خیالی آسوده دستش را در جیش می‌گذارد و از آفای پیر سرکوچه آلاسکا می‌خرد. انگار که نه انگار این آلاسکاهای سال هاست که از ما فاصله گرفته اند و رفته اند توانی پاکت‌های خوش نقش و نگار.

سکانس چهارم: نفت فروش

برف و بوران و سرمای استخوان سوز آن سال ها هم یادش به خیر! رمستان‌هایی که طعم برف و بارانش هنوز در بندهند وجودمان جا خوش کرده است. تمام آن سالهای بخاری نفتی و صفحه‌ای طولانی جایگاه‌های سوخت.

یاد آن هایی که با ماشین‌ها و کاری‌ها همیشه به در خانه هایی نفت می‌آورند و به خود رفته همیشه زیبا و غافلگیرکننده است.

هایمان نفت می‌آورند و ما [آفای نفتی] صدایشان می‌کردیم، به خیر! مردانی که به اندازه هر لیتری که به بخاری

علی سروی
عکس: علی سینا رویگریان

استاد محمد رضا اسحاقی:

این تنها موسیقی نیست، آه کشیدن است

تعزیه کار کرده یانه. من دو سال در همایش تعزیه خوانی، بهترین تعزیه خوان ایران شدم. یک سال هم داور بودم. با گروه تعزیه به روستاهای اطراف می رفتم. تعزیه خوان ها میهمان خانه های مردم بودند. من از این فرصت استفاده می کردم و پیش پیرمردها را می رفتم تا بتوانم اشعار قدیمی را جمع آوری کنم. اگر با تعزیه خوان ها نمی رفتم، نمی توانستم این کار را بکنم یا لاقل خیلی برایم سخت می شد.

حرف هایش مرا به یاد دوست شاعری می اندارد که می گفت: «اگر می توانید یک روز به غزل و غزل گفتن فکر نکنید، برای همیشه این کار را کنار بگذارید».

او از هر فرصتی استفاده می کرد تا بتواند در آینده روایتگری بکند و در این راه حاضر بود هر سخنی و مشتی را تحمل کند. اسحاقی تا کلاش ششم درس خوانده و توی مدرسه هم جزو گروه سرود و معلم سرود داشتیم. پنجاه و هشت سال پیش در مدرسه ایران دخت (نه مله سنگ تراشون) را می خواندم. امیری می خواندم.

اما از چه زمانی موسیقی را جدی تر دنبال کرده است: «سال ۶۴ که به جشنواره فجر راه پیدا کردم، تصمیم گرفتم موسیقی را جدی تر دنبال کنم. اسطوره ها و غول های موسیقی ایران آن جا بودند. آدم تحت تاثیر کارهایشان قرار می گرفت. جشنواره ده روزه بود. من با گروه محسن پور رفتم. سال اول فقط تبک می زدم. سال دوم هم با همین گروه رفتم. قرار بود تنها کمانچه بزنم. وقت رفتن، توی اتوبوس اعضا گروه می خواندند. من هم آوازی خواندم. گروه خیلی دوست داشت که در تهران هم بخوانم. محسن پور مطمئن نبود. از دیگران می پرسید که: من می توانم سرپرتاب می خوانم یا نه. فالش نخوانم یک وقتی؟! نمی دانست من کار کرده ام و بلد هستم. توی تهران چهل و هفت دقیقه برنامه اجرا کردیم. دو نفر، دو تا بیست دقیقه خواندن. هفت دقیقه اخیر برنامه با من بود. استاد حنانه و استاد درویشی از کارم خوش شان آمد و من دیلهم افتخار جشنواره را کسب کردم».

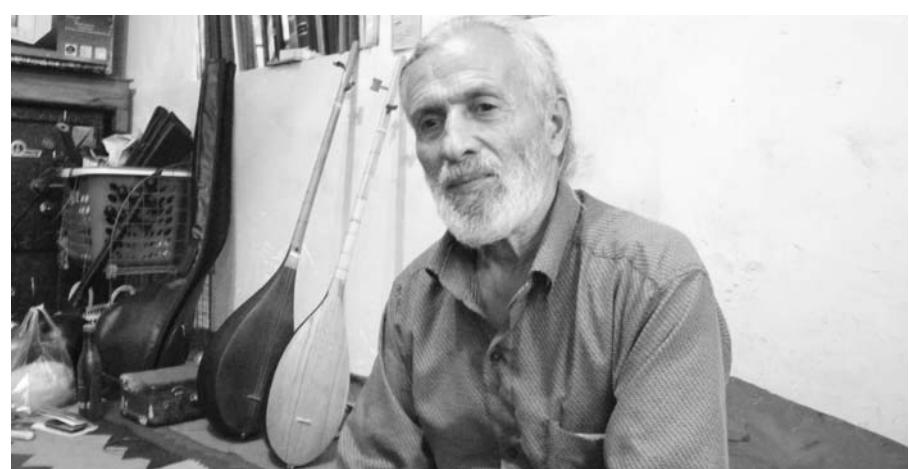
کردم. دوتار نواز بود. پیرمرد بود و توی خانه ای جنگلی زندگی می کرد. نگهبان زمین بود. متاسفانه ایشان را خیلی زود از دست دادم. چند ماه پیش اش ماندم و دوتار کار کردم.

حرف هایش شبیه داستان های قاییمی است. مادر اهل موسیقی است که در زمان خودش نیاز به جلسات خاصی داشت و شیر زنی بود، حتی. توی جنگل پیش پیرمردی می ماند. دوتار می زند و با این ساز خویی گیرد. جالب است بدانید که این مرد تعزیه خوان هم بوده.

«خانواده ما تعزیه خوان نبودند اما من دوست داشتم که تعزیه خوانی کنم. با (بچه خوانی) شروع کردم. کسی که تعزیه کار می کند باید بچه خوانی کرده باشد. هنر تعزیه، تنها خواندن نیست. یک تعزیه خوان حرفه ای می فهمد، کی این کاره هست و کی این کاره نیست. می فهمد که بچه خوانی کرده یا نه. کسی که بچه خوانی نکرده باشد، بادداشت می کنم. پیش یک خانم و آقایی به نام «حاله شیرین» و «مش عبدالله» می رفتم. آن ها خیلی شعر و داستان بد بودند. یک مدتی هم با «حسن علی پور» کار

خانه ای است ساده و رستایی. پراست از دو تارهایی که کنار هم ردیف شده اند و پشت داده اند به دیوار. پر است از لله وا و کمانچه. پیشتر شیوه کارگاه موسیقی است تا خانه. در اینجا مردم زندگی می کند که عاشق موسیقی است. حدائق پنجه سال است که کارش همین است. با کارش زندگی می کند. ساز می سازد و می فروشد. ساز می زند و می خواند. تعصّب خاصی روی موسیقی مقامی و آن چه که می نوازد، دارد. تعصّب خاصی روی فرهنگ مردمانی که با آنها زیسته است دارد و او کسی نیست جز استاد «محمد رضا اسحاقی». او راوی مردم مازندران است. روایت کننده فرهنگ فولک آنها و ابزار روایت اش دوتار است و کمانچه و لله وا. تدریس هم می کند. شاگردانش از جای جای استان می آیند و می روند تا این موسیقی، تا این فرهنگ، تا صدای هی هی و های های، برای همیشه بماند. از خانواده اش می پرسم. از پدر و مادرش، می خواهم بدانم از کجا و با چه پیش زمینه ای شروع کرده است:

«پدرم الله وا می زد. مادرم صدای خوبی داشت و می خواند. طبع شعری هم داشت. خیلی علاقمند بود به این که من این کار را یاد بگیرم. باید بگوییم که مشوقم، مادرم بود. مرأ می فرستاد پیش گسانی که این کار را بلد بودند. می فرستاد پیش آنها تا استاد را خدمت کنم و یاد بگیرم. من با الله وا شروع کردم بعد کمانچه را پیش استاد «قریب» که استاد مسلم کمانچه بود یاد گرفتم. کم به دوتار علاقمند شدم. دوتار، ساز روایان است. نقال های قدیمی و منظومه سراها بیشتر سر و کارشان با دوتار است. دوتار با حمامه سرایی و روایت های عاشقانه و مذهبی پیوند خورده. هم داستان است، هم شعر و هم ملودی. من به جمع آوری اشعار قدیمی علاقه داشتم. هنوز هم اگر چیزی بشنوم که جزو فرهنگ عامه ما باشد، بادداشت می کنم. پیش یک خانم و آقایی به نام «حاله شیرین» و «مش عبدالله» می رفتم. آنها خیلی شعر و داستان بد بودند. یک مدتی هم با «حسن علی پور» کار

دوستار، ساز روایان است. نقال های قدیمی و منظومه سراها بیشتر سر و کارشان با دوتار است. دوتار با حمامه سرایی و روایت های عاشقانه و مذهبی پیوند خورده.

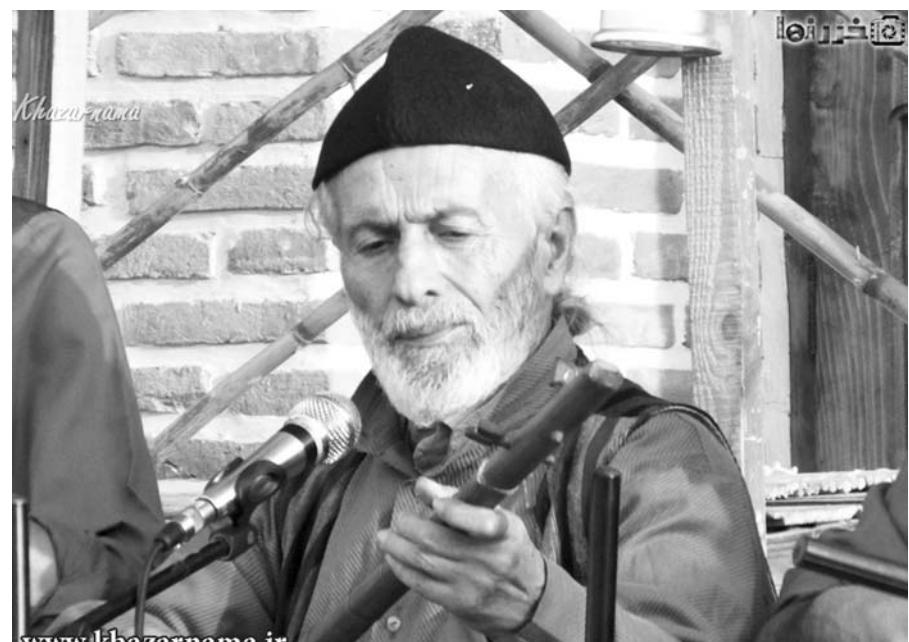
اشعارش در ساده بودن و همه فهم بودن آن است. ساده و همه فهم هست اما مبتنل نیست. الان فهم اشعار امیر پازواری برای نسل امروز سخت است. شعر بومی ما باید دغدغه های امروز مردم را بیان کند تا با یک موسیقی خوب ماندگار شود.»

نظرش را درباره‌ی موسیقی تلفیقی و اقوام می‌پرسم،
جواب می‌دهد:

«بعضی چیزها در خون آدم هست که باید خون آدم عوض بشود تا بتواند بخواند! بعضی آوازها را نمی‌شود با کمک این و آن درست خواند باید با زبانی که آواز می‌خوانی خو گرفته باشی. باید آن را درست فهمیده و درک کرده باشی. گروهه (ستاک) [سعی اش براین بود تا این کار را انجام بدهد. (جمال محمدی) هم دارد روی موسیقی اقوام کار می‌کند. جمال محمدی ذوق هنری خوبی دارد. باید دید تا چه اندازه‌ی می‌تواند موفق شود. من فکر می‌کنم این کارها کمکی به رشد موسیقی بومی نمی‌کند.»

اسحاقی کارگاه ساز دارد. ساز می‌سازد. این کار را تجربی یاد گرفته است. همه هم دوست دارند سازی که او درست می‌کند را داشته باشند. کارش همین است و زندگی اش از همین راه می‌گذرد. دوست، سه تار، کمانچه و ستور درست می‌کند. کار دست است و پر زحمت.

ساز نبود توی منطقه‌ی ما. دوستار که اصلاً نبود. یکسری ادم‌های محدود بلد بودند و می‌ساختند. دوستاری که ما استفاده‌های می‌کنیم شما یلش با دوستار ترکمن ها و خراسانی ها متفاوت است: دسته‌اش از دوستار ترکمن بزرگتر و از خراسانی کوچک‌تر است. ساق براین برای پرده‌هایش از روده‌های گوسفند و برای سیمه‌اش از نخ ابریشم استفاده می‌کردد که صدایش نرم تر بود و بهتر. برای جوبش از چوب توت و گردو استفاده‌های می‌کنند که به خاطر ماندگاری این چوب‌ها است.»

در جشنواره فجر هفت دقیقه آخر برنامه با من بود. استاد حناه و استاد درویش از کارم خوش شان آمد و من دیپلم افتخار جشنواره را کسب کردم.

درباره‌ی جشنواره فجر امسال و حذف موسیقی نواحی هم نظرات جالبی دارد:
«همان وقت ها که جشنواره را از تهران به کرمان بردن، احساس می‌کردم که آن‌ها دارند ما را طرد می‌کنند. انگار تهران جای ما نبود. می‌کفتند تهران ترافیکی می‌شود. این به نظرم بیشتر یک بیهانه بود. در کرمان امکانات کمتری وجود داشت با این حال جشنواره همیشه خوب است چون هنرمندان نواحی می‌توانند با یکدیگر ارتباط برقرار کنند و تبادل فرهنگی داشته باشند.»
«در موسیقی مقامی، نواوری کار غلطی است. در کار پاپ شما می‌توانید به دنبال ایده‌های نو باشید. موسیقی مقامی ریشه در فرهنگ فولک ما دارد. شعرهایش سینه به سینه نقل شده. در اینجا، اصل فقط خوب خواندن و خوب

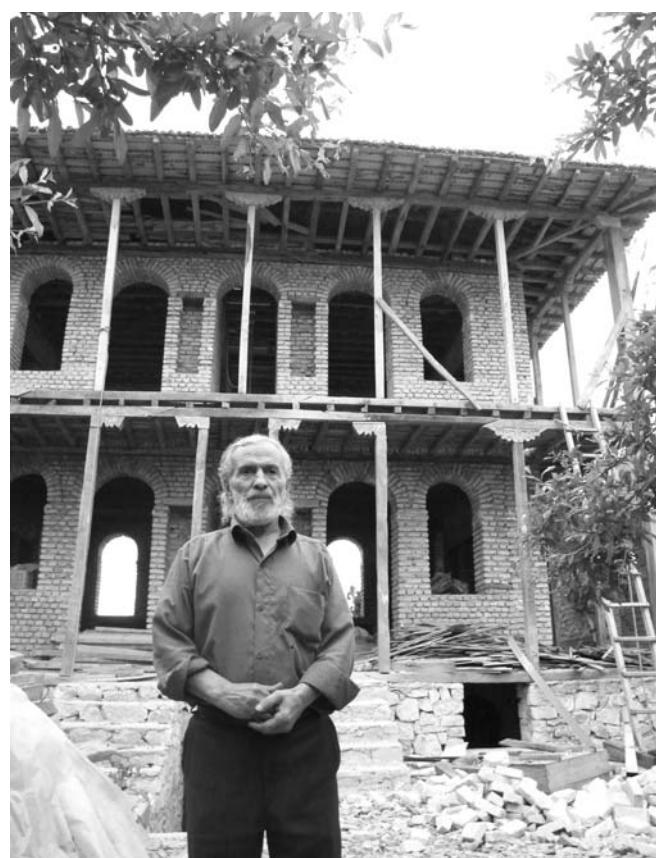
زینت دادن به موسیقی و تحریر آوازهایست.»

با همین دیدگاه کارهای

برخی را بررسی می‌کند:

«مردم بعضی از کارها را می‌پسندند چون با شعرش که ریشه در زندگی آن‌ها دارد، ارتباط برقرار می‌کنند. خاطرات شان را برایشان زنده می‌کند و آن‌ها همذات پنداری می‌کنند. اما از دید یک هنرمند که موسیقی مازندرانی کار می‌کند می‌گیرد. موسیقی بومی ملودی اش، پاپ است. شعرش بومی و سروده غلامرضا کبیری است اما موسیقی هیچ رگه‌ای از کارهای بومی ما ندارد. این نواوری می‌تواند در انتخاب اشعار نو از شاعران جوان تر اتفاق بیافتد، اسحاقی می‌گوید:

«شعرهایی شنیده ام از شاعران سوادکوه که خوب است اما تشبیهاتی به کار می‌برند که نسل امروز نمی‌فهمد. ویزگی موسیقی مقامی و

می‌پرسم چرا عاشقی و بخشی به اشتهر رسیده اند و نام شان مانده اما ما که مازندرانی هستیم، اصطلاح دوستارچی را نشیده ایم:

«متاسفانه گیلان و مازندران موسیقی شان ترقی نکرده. گیلان به خاطر وجود توریست خلیلی زود به سمت موسیقی ریتمیک و پاپ رفت. مثل مُلباس! جوان هایش ترجیح دادند گیتار بزنند تا موسیقی خودشان با اگر هم بزنند با کیبورد می‌زنند. به هر ترتیب این نوع موسیقی تمام قوا جلو آمده و جوان‌هم خلیلی زود تحت تاثیر قرار می‌گیرد. موسیقی بومی مورد توجه قرار نمی‌گیرد، چون فرهنگ سازی نشده است. به همین خاطر جای امیدواری هم نیست. صدا و سیما هم مقصوس است که ساز را نشان نمی‌دهد. از بومی گوایی حرف می‌زنند اما توجهی به موسیقی اصیل بومی ندارند. الان موسیقی شمال خراسان از طرف یونسکو مورد حمایت قرار می‌گیرد. یونسکو آن‌ها را بیدا نکرد. آن‌ها کسانی را داشتند که پیگیری کردند و حالا یونسکو آن‌ها را جذب کرده. اما موسیقی مازندران متولی ندارد.»

اسحاقی با نگاهی انتقادی و دلسویانه مشکلات موسیقی مازندران را بیان می‌کند:

«وقتی جشنواره موسیقی مازندران برگزار شد، خلیلی‌ها فهمیدند که موسیقی مازندران یعنی چی. بعد از جشنواره یکی به من گفت: ما فکر می‌کردیم مازندران اصلاح موسیقی ندارد. متاسفانه جوان‌ها فکر می‌کنند که موسیقی مازندران یعنی نیسان بار زدن و از این دست موسیقی مبنی ندارد. توی صدا و سیما همین استان کسانی

استاد قدر را دارد. کمانچه‌ای که در نوچوانی اش به دست می‌گرفته و با آن می‌نوخته. اسحاقی بی شک گنجینه‌ی موسیقی مازندران است و آن قدر حجب و جای دارد که گله هایش از وضعیت موجود متین است و در لفافه. نمی‌خواهد کسی را برنجاند. هنر انگار غریب است در این سرزمین و قدر و متنزل ندارد. او سال‌هاست که می‌خواهد یک «خانه

ی هنر» درست بکند. یک خانه برای موسیقی در «گرجی محله» بهشهر. سال‌ها پیش زمانی که گروه رستاک به خانه اش آمدند و از چوب‌های ارسی که روی ایوانش اپارک کرده بود، پرسیدند؛ اشاره‌ای به این خانه‌ی هنرمندان کرد.

من خانه‌ی استاد صبا و استاد بنان را دیده‌ام. می‌خواستند آن خانه‌ها را بازسازی کنند. من نمی‌خواهم به کسی زحمت بدهم. خودم این کار را می‌کنم. یک مرکز موسیقی یا خانه‌ی هنر است که با خروج خودم می‌سازم. شاگردانم می‌آیند. مردم می‌آیند. سنتی کارها می‌آیند و همین براهم بس است. نجاری اش را خودمان انجام داده‌ایم. دارم از چوب‌های خانه‌های قدیمی روستاهای استفاده می‌کنم که نایاب است. می‌خواهم روماری اش بومی باشد و شکل و شمايل اش هم هنری. این که برای این کار سراغ سازمان‌های مربوطه هم رفته

ای، پرسشی تکراری است و پاسخ اش قابل پیش‌بینی: به اداره کل فرهنگ و ارشاد و میراث فرهنگی و گردشگری رفتم. یک خلال (چشم) می‌گویند اما نور ندارد! خیلی‌ها آمده‌اند و دیده‌اند. هرگزی هم چیزی می‌گوید. یکی می‌گوید هتل بساز. یکی چیز دیگری می‌گوید. چه فایده‌؟... آخرش می‌خواهد یک وام بدنه‌ند که آن هم قرض است. مدت هاست که فکر و ذکر همین ساختمان است. تهاجم فرهنگی عدّتاً از راه موسیقی وارد می‌شود که ما هم آن را درست نمی‌دانیم و از نظر ما هم حرام است ولی موسیقی ما از درون ملت برخاسته است. این آه کشیدن است، آهی که در سینه‌ی این ملت است. این آه همان موسیقی است. نوایی که از دل برخاسته است.

از «خانه‌ی هنر» زیبا و ناتمام استاد اسحاقی دیدن می‌کنیم. حیاط بزرگش سنگفرش است. ساختمان، باقی ستی دارد. هنوز کار دارد، تا ساخته شود و ای کاش کسی پیدا شود تا کمکش کند.

«علی آباد از لحاظ موسیقی با بقیه جاهای مازندران فرق دارد و این به خاطر موقعیت جغرافیایی آن جاست. موسیقی آن جا، بین موسیقی شمال خراسان، موسیقی ترکمن و مازندران است. یک عدد شان با موسیقی ما می‌خوانند. برخی اشعار هم که جزو فرهنگ عامه است و در تمام نقاط ایران خوانده می‌شود، حالاً هر منطقه با سبک و سیاق خودش.»

می‌خواهم بدامن در خارج از کشور هم کنسرت و اجرایی داشته با نه. غالباً از آن که او در مازندران هم

کنسرت نداشته! می‌گوید:

«یکسری نور چشمی‌ها را می‌فرستند، البته خودم هم راضی نیستم. چرا باید برای آمریکایی یا دیگری بخوانم. کسی که می‌گوید اینجا محدودیت هست و برویم خارج از کشور کار کنیم، این ایده غلطی است. هر جا بروی و بخوانی، در نهایت مردم برایت دست می‌زنند و احساسات به خرج می‌دهند اما موسیقی‌ی ما مال مردم خودمان است.

مجلس پیرمردها را به اجرای موسیقی در خارج از کشور ترجیح می‌دهم.

«مردم ما را دوست دارند اما مسئولین نه. پیشنهاد اجرا شکست می‌خورد، موضوع را با من درمیان گذاشتند و من بداهه شعر گفتم. این کارها را تویی قائم شهر ضبط کردند. وقتی (بورصا) در سریال (پس از باران) موسیقی اجرا

کرد، خیلی‌ها تازه فهمیدند، می‌توانند از موسیقی مقامی

نیز در تیتراژ فیلم‌ها استفاده کنند.»

می‌پرسم راضی ات کرده‌اند یانه؟ می‌گوید: «دروع چرا،

عنوان رحمت کشان موسیقی مازندران نام می‌برد. می-

گوید؛ وقتی ملت آن‌ها را قبول دارند من کی ام که قبول شان

نداشته باشم. از «برادران محمدی» هم نام می‌برد که در این

سال‌ها سعی و تلاش زیادی داشته‌اند. او هنوز کمانچه

در ادامه راجع به سازهایی که در موسیقی مازندران استفاده می‌شود، می‌گوید: «لهه‌ی وا» سازی چوبانی است که الان خانگی شده. «دوتار» اصیل‌تر است. به «قره نی» می‌گفتند؛ «خدود سرنا»، یعنی سرنا کوچک. «نقاره» یا سرنا، سازی رزمنی است.»

صدماً و نوع موسیقی اش در سریال پایتخت، توجه

همگان را جلب کرده است. درباره‌ی این سریال حرف می‌زنیم. در ابتدا به اعتراض‌هایی که نسبت به این سریال شده

بود اشاره‌ی کنند:

«به نظر من سریال بدی نبود. مهمان نوازی مازندرانی‌ها و عواطف شان را شان می‌داد. پیامی هم راجع به محیط زیست داشت. کسانی که به این سریال اعتراض می‌کنند، چرا درباره‌ی دوبله‌ی فیلم‌ها به زبان محلی یا برنامه‌های سطحی و فکاهی شبکه استانی حرف نمی‌زنند؟»

ادامه می‌دهد: «قرار بود از دوستان دیگری استفاده بکنند. البته از نوار من در پایتخت (۲) استفاده کرده بودند.

جلال محمدی مرا به آن‌ها پیشنهاد داد. (سیروس مقدم) آمد خانه‌ی ما و من برایش ساز زدم. از کارم خوشش آمد. گفت: اگر قرار باشد پایتخت چهار را بسازم، برایت برنامه ویژه‌ای خواهم داشت. این‌ها اگر کل داستان را به

من می‌گفندند، می‌توانستم بیهتر کار کنم. با این حال در برخی جاهای مثل مسابقه کشته که قهرمان داستان

شکست می‌خورد، موضوع را با من درمیان گذاشتند و من بداهه شعر گفتم. این کارها را تویی قائم شهر ضبط کردند.

وقتی (بورصا) در سریال (پس از باران) موسیقی اجرا کرد، خیلی‌ها تازه فهمیدند، می‌توانند از موسیقی مقامی

نیز در تیتراژ فیلم‌ها استفاده کنند.»

می‌پرسم راضی ات کرده‌اند یانه؟ می‌گوید: «دروع چرا،

نه!»

صحبت لهجه و زبان فیلم که به میان می‌آید، درباره‌ی

موسیقی ای اباد کتول یادآوری می‌کند:

مردم ما را دوست دارند اما مسئولین نه. پیشنهاد کسرت خارج از ایران می‌دهند اما می‌گویند تویی این سفر، سه نفر شما باشید و هفده نفر ما! به نظر شما این‌ها دارند به موسیقی فکر می‌کنند؟

ندا کلامی

متنوع شامل: شعر، داستان، بازی، سرگرمی، جدول، معرفی بازار و... دارد.

تاکنون به نمایشگاه‌های بین‌المللی مطبوعات در تهران و نمایشگاه مطبوعات در خرم آباد رقصم. در تهران بازید عموم مردم پیشتر از مازندران بود و در خرم آباد نیز بازید و فروش خوبی داشتیم ولی درهیچ کدام ازان‌ها به اندازه مازندران پذیرایی خوبی از شرکت کنندگان نداشتند و این نشان می‌دهد که مازندرانی‌ها مهمان نواز هستند.

مطلوب علمی و دانستی بیشتری باید در مجله‌بهجه‌ها باشد نرگس اسدالله زاده، کلاس سوم ابتدایی، شیرین و بامزه صحبت می‌کند: نشریه سنجاقک، پویک و بهجه‌های همشهری را خریدم. از همشهری بهجه‌ها، چون گزارش زیاد دارد و علمی است، بیشتر خوش می‌آید.

صدای حنده بهجه‌ها به من آرامش می‌دهد

آخرین روز نمایشگاه، در گوشه‌ای از سالن، [شهرام لاسی]: همان بازیگر نقش قلقای در برنامه‌های کودک سال های گذشته است راهی بینم. به سراغش می‌روم و ازوی درباره نحوه ورود به تلویزیون، حضور نداشتن اش در سال‌های اخیر می‌پرسم.

ласی می‌گوید: عشق و علاقه‌ای که به اجرای نمایش برای کودک و خنداندن آن‌ها داشتم، در سال ۶۳ مرا به حضور در برنامه‌های تلویزیون مشتاب کرد، صدای خنده بهجه‌ها به من آرامش می‌دهد. در حال حاضر در ساخت برنامه‌های تلویزیونی به علاقه‌کوکان و نوجوانان توجهی نمی‌شود و به نوعی حضور در برنامه‌های سالیقه‌ای شده است. اگر اسپانسر مالی خوبی داری، می‌توانی در برنامه‌های تلویزیونی حضور داشته باشی، در غیر این صورت باید روی در خانه رخت بشوری! از خدامی خواهم تا اسپانسری برای حمایت مالی از من پیدا شود و دوباره به تلویزیون برگردم.

رسانه‌ای افانی‌ها نیست که از میزبان بد بگوییم

مراسم تقدير از برگزاری دیگران به پایان رسیده است. به دنبال افرادی که نظرات برتر شده‌اند، می‌گردم و با «مرجان فولادوند» سردیر نشریه همشهری بهجه‌ها که در بخش سرمقاله برتر شده، آشنا می‌شوم.

برگزاری جشنواره‌های ملی در استان‌ها باعث آشنایی آن‌ها نسبت به توان، چیزی و نحوه اجرای برنامه می‌شود. با توجه به این که این جشنواره برای نجssین بار در مازندران برگزار شد، به دقت بیشتری داشت. درباره میزانی مازندران نیز همین قدر بگوییم که رسم ما ایرانی‌ها نیست که از میزبان بد بگوییم!

«الهام کاظمی» برگزیده بخش گزارش می‌گوید: فضای جشنواره با توجه به این که برای نجssین بار در مازندران برگزار شد، خوب بود و استان به اندازه توان خود تلاش کرده است. اگر در سال‌های آینده نیز مازندران میزبان جشنواره باشد، به نوعی نشان دهنده توانایی کانون پرورش فکری کودک و نوجوان است و فرصتی برای بازید شرکت کنندگان از جاذبه‌های استان نیز بوجود می‌آید.

مازندران میزبان جشنواره مطبوعات کودک و نوجوان کشور بود

بچه‌های اهل مطالعه، مهارت‌های زندگی را بهتر می‌آموزند

حضور نشriات کاری انجام داد و تنها لازم است که درهای مدارس به روی نشriات کودک و نوجوان باز شود.

یحیی پور می‌گوید: معمولاً داشش آموزان که اهل مطالعه هستند، در فرآگیری مهارت‌های زندگی موفق تر عمل می‌کنند و در آینده نیز راحت تر مشکلات را حل می‌کنند، خانواده‌ها نیز نایابی از میزان زمانی که فرزندان شان برای مطالعه صرف می‌کنند، هراسی داشته باشند و به جنبه مثبت آن بیان دیشند.

مازندرانی‌ها استعداد فرهنگی دارند

در ادامه گوش به سخنان خانم پری رخ می‌سپارم: داشش آموزانی که برای بازید به نمایشگاه می‌آیند، نظم خاصی دارند و با توجه به این که نشriات بسیاری بر روی میز غرفه ما قرار دارد، به آن‌ها دست نمی‌زند و باتمند و دقت به حرفاً ما گوش می‌دهند. به نظر از لحظه ویژگی‌های شخصیتی، مازندرانی‌ها استعداد فرهنگی دارند و مسولان فرهنگی باید

بیشتر کار کنند. در این جشنواره هم کاستی‌هایی وجود داشت، به عنوان مثال: در زمان افتتاح آن، حای خالی موسیقی محلی کاملاً احساس می‌شد. اگر مجری برنامه هم با لباس محلی بود، جشنواره جذابیت بیشتری پیدامی کرد. به نظر در جشنواره هایی که در مناطق مختلف کشور برگزار می‌شود، لازم است فرهنگ

بومی آن حافظ شود و از جشنواره‌های تهران متفاوت باشد. تعداد صفحات دانستی نشriات کودک و نوجوان بیشتر باشد.

امیر حسین امیدی، کلاس چهارم مدرسه میوه چین ساری می‌گوید: نمایشگاه مطبوعات خیلی خوب بود از کتاب‌ها و مجلات خیلی خوش آمد، چون دانستی داشت و قیمتش هم مناسب بود. خیلی دلم می‌خراس است کتاب دایره المعارف دایناسورهای را بخشم، چون از دایناسور به دلیل این که بزرگ است و نسلش منقرض شده، خوش می‌آید.

وقتی درباره مجله‌رشد که مدرس به آن‌ها می‌دهد، می‌پرسم می‌گیرند ولی به دلیل ذهنیت‌های مختصه که در حوزه کودک و نوجوان وجود دارد، به شکل ادبی نشriات کمتر توجه می‌شود.

وی ادامه می‌دهد: به نظر رسانه ملی هم نقش بسیاری در افزایش علاقمندی به مطالعه در میان خانواده‌ها بر عهده دارد. به عنوان مثال: در گذشته هنگامی که مجله سروش در تلویزیون تبلیغ می‌شد، بچه‌ها علاقمندی بیشتر نسبت به مطالعه داشتند و خانواده‌ها هم با خرید نشriات، آن‌ها را در اختیار فرزندان خود قرار می‌دادند.

پری رخ می‌گوید: خانواده‌ها و نشriات در افزایش علاقمندی به مطالعه، نقش یکسانی بر عهده دارند. آموش و پرورش هم نقش بسیار با اهمیتی دارد، چون فرزندان ما برای آموختن و در کمتر مطالب حتی ریاضی، نیاز به فرآگیری ادبیات دارند. اگر ادبیات فرزندان ما قوی باشد، در آن‌ها از مسائل ریاضی بیشتر می‌شود. در حال حاضر بیشتر نشriات کودک و نوجوان به چاپ دستان، شعر و لطیفه می‌پردازند، در

صورتی که لازم است به مقوله‌های علمی، زیست‌شناختی و ارتباط جهانی بیشتر پرداخته شود. اگر بتوانیم فضای ذهنی کودکان را رشد دهیم، قدرت استدلال آن‌ها نیز افزایش می‌یابد و در تیجه جامعه‌ای فرهیخته خواهیم داشت.

وقتی سخنان خانم پری رخ درباره نقش آموزش و پرورش در ارتقای فکری و فرهنگی داشش آموزان شنیدم، یاد مصاحبه کوتاهم با منافی یحیی پور، مشاور مدیر عامل کشور افادم.

درهای مدارس به روی نشriات کودک و نوجوان بازشود

یحیی پور نظر خود را درباره یازدهمین جشنواره ملی مطبوعات این طور بیان می‌کند: در حال حاضر جمعیت دانش آموزی کشور میان ۱۲ الی ۱۳ میلیون نفر هستند که متأسفانه نشriات متناسب با جمعیت کودک و نوجوان نیست و به دلیل این که آموش و پرورش به صورت سازمان یافته نشriات رشد را می‌یابند، در این‌جا نیز توزیع می‌کنند.

مهندی ادامه می‌دهد: چون بهجه‌ها به این گاهه بسیار علاقه‌مندند، به خاطر همین اسم نشriه را پیشوک گذاشتیم. نشriه پیشوک ۲ سال است که چاپ می‌شود. بخش‌های

اردیبهشت ماه سال جاری، مازندران میزبان یازدهمین جشنواره نمایشگاه ملی مطبوعات و نخستین جشنواره خبرگزاری‌ها و رسانه‌های مجازی کودک و نوجوان بود.

در یکی از روزهای برگزاری نمایشگاه ملی مطبوعات کودک و نوجوان، وارد سالن نمایشگاه می‌شوم، آن‌چه در نگاه اول توجه می‌گذرد کنگان راجلب می‌کند، حضور خبرنگاران رسانه‌های مختلف در گوشه‌ای از سالن است که سرگرم کارند.

به طرف غرفه کوچکی که در ابتدای نمایشگاه است می‌روم، مسئول غرفه با لبخندی از بچه‌هایی که برای بازدید آمده اند استقبال می‌کند. آن قدر سرش شلوغ است که بی اختیار از کارش می‌گذرد.

۲۸ نشriه از استان‌های مختلف در نمایشگاه حضور یافته‌اند. خانم میانسالی که لبخند گرمی برلب دارد توجه ام را جلب می‌کند.

«زهره پری رخ» از مجله کوشش می‌گوید: ۳۰ سال است که در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان فعالیت دارم، با قصه‌گویی کارم را شروع کردم و ۱۰ سال است که با نشriه کوشش همکاری دارم. او می‌گوید: مدیران مسئول نشriات و سردیرها تمام تلاش خود را برای چاپ مطالب مفید و قابل فهم برای کودکان به کار می‌گیرند ولی به دلیل ذهنیت‌های مختصه که در حوزه کودک و نوجوان وجود دارد، به شکل ادبی نشriات کمتر توجه می‌شود.

وی ادامه می‌دهد: به نظر رسانه ملی هم نقش بسیاری در افزایش علاقمندی به مطالعه در میان خانواده‌ها بر عهده دارد. به عنوان مثال: در گذشته هنگامی که مجله سروش در تلویزیون تبلیغ می‌شد، بچه‌ها علاقمندی بیشتر نسبت به مطالعه داشتند و خانواده‌ها هم با خرید نشriات، آن‌ها را در اختیار فرزندان خود قرار می‌دادند.

پری رخ می‌گوید: خانواده‌ها و نشriات در افزایش علاقمندی به مطالعه، نقش یکسانی بر عهده دارند. آموش و پرورش هم نقش بسیار با اهمیتی دارد، چون فرزندان ما برای آموختن و در کمتر مطالب حتی ریاضی، نیاز به فرآگیری ادبیات دارند. اگر ادبیات فرزندان ما قوی باشد، در آن‌ها از شیردل با دو شریه متفاوت به نام‌های ماهنامه کودک مسلمان بلوج و نوجوان مسلمان می‌شود. در حال حاضر بیشتر نشriات کودک و نوجوان به چاپ دستان، شعر و لطیفه می‌پردازند، در

صورتی که لازم است به مقوله‌های علمی، زیست‌شناختی و ارتباط جهانی بیشتر پرداخته شود. اگر بتوانیم فضای ذهنی کودکان را رشد دهیم، قدرت استدلال آن‌ها نیز افزایش می‌یابد و در تیجه جامعه‌ای فرهیخته خواهیم داشت.

وقتی سخنان خانم پری رخ درباره نقش آموزش و پرورش در ارتقای فکری و فرهنگی داشش آموزان شنیدم، یاد مصاحبه کوتاهم با منافی یحیی پور، مشاور مدیر عامل کشور افادم.

یحیی پور نظر خود را درباره یازدهمین جشنواره ملی مطبوعات این طور بیان می‌کند: در حال حاضر جمعیت دانش آموزی کشور میان ۱۲ الی ۱۳ میلیون نفر هستند که متأسفانه نشriات متناسب با جمعیت کودک و نوجوان نیست و به دلیل این که آموش و پرورش به صورت سازمان یافته نشriات رشد را می‌یابند، در این‌جا نیز توزیع می‌کنند.

پر فروش های کتاب سرا

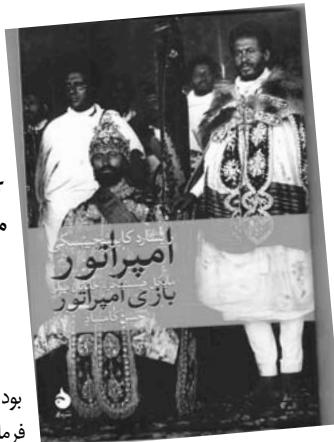

نام کتاب: **مطلق در ذهن ایرانی**
 نویسنده: دکتر آفریدخت مفیدی
 موضوع: روانشناسی اجتماعی
 ناشر: قطره
 قیمت: ۶۰۰۰ تومان

«تحلیل روان شناختی سازوکارهای جامعه تقریباً از همان اصولی پیروی می کند که تحلیل روان شناختی روان انسان. این کتاب مجموعه مقالاتی است که طی سالها در روزنامه های کشوریه جاپ رسیده و هدف آن بررسی جامعه، ارکان و اجزای آن در فضای روان شناختی بوده است.»

نام کتاب: **امپراتور و بازی امپراتور**
 نویسنده: بربایه ای کتاب ریشارد کاپوشچینسکی- مایکل هیستینگز- جاناتان میلر
 مترجم: حسن کامشاد
 موضوع: اتیوپی- تاریخ
 قیمت: ۱۳۵۰۰ تومان
 «آن روز باران می آمد، بارانی سرد و مده درهوا شناور بود که اعلیحضرت برای ابراد سخنرانی به بالکن تشریف فرمادند...»

نام آلبوم: **وکاپلای ۲**
 گروه: آوازی تهران
 رهبر: میلاد عمرانلو
 قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان
 «اولین آلبوم از سری موسیقی فیلم است که در زان آکاپلا و به وسیله گروه آوازی تهران اجرا شده است.»

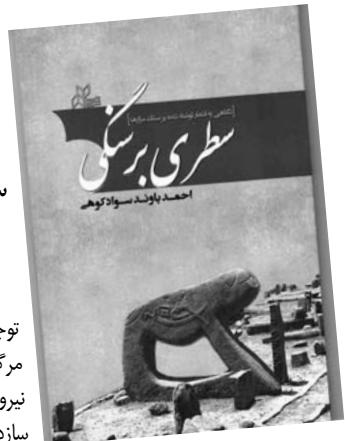

نام آلبوم: **نه فرشته ام، نه شیطان**
 با اجرای: همایون شجریان و تهمورث پور ناظری
 قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

نام کتاب: **سطری بر سنگی**
 نویسنده: احمد باوند سوادکوهی
 موضوع: نگاهی به اشعار نوشته شده بر سنگ‌مزارها
 نشر: رسانش نوبن
 قیمت: ۷۰۰۰ تومان

«در فرهنگ عرفانی و درمانی مشرق زمین، با توجه به امراض الهی و عبارت «کن‌فیکون» (دو راز آفرینش)، مرگ پایان زندگی نیست و جهان پس از مرگ به یک نیروی بزرگتر بستگی دارد که جاودانگی روح را مطرح می‌سازد.»

نام کتاب: **درخت پرتعال**
 نویسنده: کارلوس فوریتیس
 ترجمه: علی اکبر فلاحتی
 موضوع: داستان
 قیمت: ۹۶۰۰ تومان

«درخت پرتعال روایت روایی، برخورد و درهم تبیغی اقوام و فرهنگ هاست، تلاشی است برای کاویدن خاستگاه ها و ریشه های ملت های امروز و نگاهی است عمیق به تاریخ از دریچه‌ی ذوق و خلاقیت ادبی.»

نام کتاب: **بورخس علیه بورخس**
 نویسنده: خورخه لوئیس بورخس
 مترجم: فرامرز خردمند
 موضوع: داستان های کوتاه
 ناشر: کتابسرای تدبیس
 قیمت: ۹۰۰۰ تومان

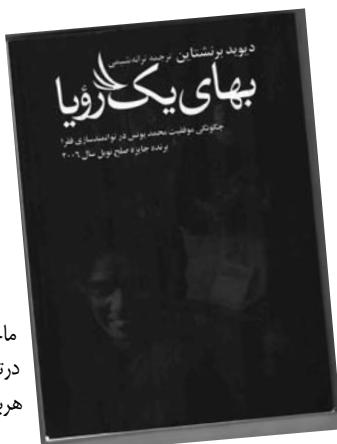
«بورخس داستان سرایی است که اعدا دارد آثارش بی رنگ ساده ای دارد. فضای حکایاتش گاه در معبدی مرموز و گاه در قهوه خانه ای سرراهی شکل می گیرد. بردهاری و اشیاق در خواندن دست نوشته های باستانی، مبنای داستان های اوست.»

نام کتاب: **بهای یک روفا**
 پدیدآور: دیوید برنشتاين
 مترجم: ترانه شیمی
 موضوع: بانکداری، اقتصاد
 ناشر: زبانیا

قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

«این کتاب آنقدر استادانه نوشته شده و لبریز از ماجراجویی است که هیچکس باور نمی کند رساله ای در توسعه ای اقتصاد باشد. خواندن این کتاب برای هر بنگاهی که با توسعه سرو کار دارد باید اجباری شود.»

چیزهایی هست که ما نمی‌دانیم، «حساس نشو!»

۳۹

فرهنگ
و هنر

شماره ۱۵ خرداد ۹۳

بوده اید (این جا قصدم دفاع از مخالفان یا موافقان سریال نیست) و با علم بر این موضوع اجازه‌ی ساخت سری سوم را داده اید پس چرا در میانه‌ی پیش‌آن در برابر اعتراض هایی که به آن شد سعی کردید به شکلی که خدمتشانه معالود معترضین را راضی کنید و چرا به این فکر نکردید که با این کار به شور جند میلیون نفر توهین می‌شود؟ این که در چند قسمت پایانی پایتخت ۳، مخاطب ناگهان مواجه می‌شود با تدوینی سراسیمه و سردمتی - طوری که گلابه و دلخوری کارگردن هم ناگفته پیداست - و سکانس‌های پادرها و نامربوط، چیزی به غیر از دست کم گرفتن شور مخاطب است؟ بهتر نبود صبر می‌کردید تا مجموعه تمام شود و آن وقت با دعوت از گروه مخالف و با گفتگو راهی را در نظر می‌گرفتید که اگر قرار است خدای نکرده!! پایتخت ۴ ساخته شود دچار این مصیبت‌ها نشود؟ یادتان رفته بود که کاهی هم سیخ می‌سوزد و هم کباب؟ نه، این طوری نمی‌شود هم داعیه‌ی ارتقای فرهنگ و هنر داشت و هم نگران هجوم ماهواره‌های خانه‌ای مردم بود اگرچه راه حل خیلی هم سخت نیست، کافیست برای یک بار هم که شده تصمیم بگیریم - بگیرید - هماهنگ و مدون به جلو بروم و مهم تر از همه از ته قلب معتقد باشیم ، شان و شور مخاطب اصلی ترین نکته‌ای است که باید به آن احترام گذشت ، شاید هم چیزهایی هست که ما نمی‌دانیم .

هومن حکیمی

آینه در آب

عبدالحکیم تیرگوی

نجوا رود روان، آرام
در گوش سنگواره خفته در سایه سکوت
به سرچشم هشیاری می خواند
تو را!
آنک، از پس بادگاران عمر دراز،
که: «به مسٹوری حجاب تهابی،
مانده است به گور،
سر کن سرود سبز زندگانی را».
دیریست آواز جاودان هستی
از بلندای قامت ستاره سپهل،
می رسد بر مسیر راز آگور در دروشن،
که: «زنده‌ی آینه‌ی هستی است».
عشق،

سرمه بیداری چشم آدمی
از پی رخوت سنتی آن خواب دراز
به رویای وهم الود خلوت نشیان شب تاریک
نشان روشنایی داده است،
که: «قلب هارا باید شست.
جور دیگر باید تپید».
آنگ است که:
شکوه طوبای عشق،
تورا بر «خود» می‌رباید!
و تو، سوی خود شتابان می‌گزینی
و روی اینه شفاف رود
با نوای زنده از جاری آب
لحظه‌ای از عمر مست را،
با «به خود بودن»
بیایسای!

مجموعه شدت پیشتری گرفتند و... و مثل خیلی های دیگر من هم نقد های فراوانی به سریال پایتخت ۳ دارم ، این که قصه‌ی این سری مایه و قوت سبزه قسمتی بودن را نداشته، این که اتفاقاً پیشترین ضربه را از اسمش خورد و آن جا که تغییر لرکشی می‌دهد و از مازندران به تهران می‌رود افت سریال آغاز می‌شود، این که از اواسط سریال از حالت طنز - برخلاف بعضی از دوستان معقدم تا میانه‌ی سریال طنز خوبی داشت - خارج می‌شود و به سمت لودگی می‌رود و... اما این ها همه، نقدي است که بر هر اثری می‌توان وارد گرد که متأسفانه در مورد پایتخت ۳ در درجه‌ی چندم همیت قرار می‌گیرد، چرا که انگار دیگر مواجه نیستیم با تها یک اثر تصویری صرف که بتوان از جنبه‌ی هنری یا حتی اجتماعی بدون مخاطب هم در پیشتر وقت ها نادیده گرفته می‌شود؛ و آن وقت انتظار داشت که همه می‌خلا های مربوط برنا نمایند و معمولی می‌شوند. این را عرض کردم تا بگوییم آگاهی و شناخت سلیقه و حساسیت های مخاطب در عین رعایت خط قرمزها قبل از شروع ساخت هر مجموعه‌ی تصویری مهیم تر از هر چیز دیگری است که متأسفانه شاهد بوده ایم در خیلی از موارد فراموش می‌شود. مسلمان و قدر طرح، ایده یا فیلم‌نامه‌ای مجوز ساخت می‌گیرد به این معنی شاهدش بودیم باز هم دچار همان بحث ها و دعواها و اعتراض ها شدیم؟ من پایتخت ۱ را نادیده ام ولی مثل هر علاقه‌مند دیگری به سینما و سریال از جوان حواسی مربوط به این سه کانه بوده ام که به خصوص از سری دوم

وزیر محترم ارشاد چند وقت پیش نگرانی خود را از آمار بالای دسترسی آسان مردم به برنامه‌های ماهواره‌ای ابراز و ایده‌های را مطرح کرد که یکی از آن ها - به درستی - تهیه و ساخت برنامه‌هایی توسط رسانه‌های مختلف داخلی بود که اشتیاق و توجه مخاطب را برای دیدن و دنبال کردنشان برانگیزد. خب، خیلی هم پیشنهاد خوبی است ولی مشکل هم درست همین جاست چراکه اصولاً و دست کم تا به امروز وحدت رویه ای بین دست اندکاران و تصمیم گیرندگان این حوزه از فرهنگ و اجراءاتی دیده نمی‌شود. نمی‌شود به شکل کلی حرف های خوب و صحیح زد ولی در عمل هر کس بنا به سلیقه و ضرورت نهاد مربوط برنا نمایند و معمولی می‌شوند. این را عرض کردم تا بگوییم بازازد؛ به خصوص که اصل مهم و ابتدایی یعنی سرگرم سازی مخاطب هم در پیشتر وقت ها نادیده گرفته می‌شود؛ و آن وقت انتظار داشت که همه می‌خلا های مربوط به این حوزه یک شبه برطرف شود. این را عرض کردم تا بگوییم آگاهی و شناخت سلیقه و حساسیت های مخاطب در عین رعایت خط قرمزها قبل از شروع ساخت هر مجموعه‌ی تصویری مهیم تر از هر چیز دیگری است که متأسفانه شاهد بوده ایم در خیلی از موارد فراموش می‌شود. مسلمان و قدر طرح، ایده یا فیلم‌نامه‌ای مجوز ساخت می‌گیرد به این معنی است که پارامترهای مورد تایید را داشته و به قولی از هفت خوان رستم کارشناسان مربوط عبور کرده، در نتیجه آن چهارچوب کلی استاندارد را دارد که روی آن قرار است پخش شود اما چرا در آخرین نمونه ای که در ایام عید نوروز شاهدش بودیم باز هم دچار همان بحث ها و دعواها و اعتراض ها شدیم؟ من پایتخت ۱ را نادیده ام ولی مثل هر علاقه‌مند دیگری به سینما و سریال از جوان حواسی مربوط به این سه کانه بوده ام که به خصوص از سری دوم

به من اگر باشد...

هومن حکیمی

این که دانی ای فیلمی که داری تماشایش می‌کنی، در گیرش شده‌ای و باعث شده حس همدلات پندراتی گل کند، ساختگی است، اصلاً مهم نیست. اتفاقاً همین که با این پیش آگاهی وارد سینما می‌شود ولی با این حال، کمی که می‌گذرد، بادت می‌رود و همراه فیلم می‌شود، یعنی عجب دنیای ساخته آفایا خانم کارگردن. گاهی وقت ها حس می‌کنی خودت یکی از شخصیت های داستانی، بعضی وقت ها جایی از فیلم نفس ات می‌گیرد، بعض می‌کنی یا با صدایی بلند می‌خنندی، گاهی هم همین طوری بی مقدمه فکر می‌کنی مکانی از فیلم عجیب برایت آشناسن و انگار قبلاً چنین جایی را از نزدیک دیده ای، گاهی هم - در بهترین حالت - فیلم را از سینema همراه خودت می‌آوری بیرون؛ طوری که مسؤول سینما نه تنها اعتراف نمی‌کند بلکه لبخند هم می‌زند؛ نه توی کیفت، توی ذهنست، فریم به با هم نسکافه‌ای بخوریم و چیزی بگویید که قشگ باور کنم حق داشته تا با نامردش یا دوست پرسش یا یک روزی، یک جایی بینم، بشکن که پرس بیچاره آخر فیلم به آن حال و روز بیافتاد. با این که همین جوری هم ای باعث شده درباره اش حالم را خوب کند ولی مطمئنم اگر از نزدیک بگوییم شان می‌شوند...!

این که می‌دانی داری فیلم می‌بینی، مثل هر چیز خوب دیگری مسؤولیت ترا پیشتر می‌کند، مسؤولیت همه مان را. این جور وقت ها آدم دش می‌خواهد به اصغر و عبدالرضا و مانی و ابراهیم و کیانوش و پروریز و دیگران بگویید بچه ها، حواس تان هست؟ یکنواختی، روزمرگی و تهابی گاهی دارند خفه مان می‌کنند، با این حال من و خیلی های دیگری می‌روم سینما تا مسؤولیت مان را النجام بدیم. شما چطور؟ هنوز توانید یا می‌خواهید از یکنواختی، روزمرگی و تهابی مان کم کنید؟ یا این که... اصلاحی بی خیال، یا باید فکر کنیم مثل هر چیز سرنوشت شان می‌شود. دوست داری «رضایا» پای زندگی اش، عشق اش «لیلا» می‌ایستاد و به خاطر بچه، دویله ازدواج نمی‌کرد، دلت می‌خواهد راه بیتفتی توی جاده های کویری، اصلاح و جب به وجہ همه می‌کویری ها را بگردی تارم دارم گیب «رقص در غبار» رایدایکی، توی صورت سنگی اش زل بنی و بگویی خیلی مردی، مرد! یا ویرت می‌افتدیات برود «پروین پرستی» چه انسان نازنی است و بروی سمت شمال غربی دم «کافه ترازیت» یقه اش را بگیری و فریاد بنزی چی از جون این

تیرنگ از مسیر اصلی اش منحرف شده بود

کشوری در سه بخش آینه‌های نمایشی، اجراهای پژوهشی و بخش ویژه برگزار شد.

دلشادی به بخش ویژه جشنواره اشاره کرد و گفت: بخش ویژه که بخش صحنه‌ای بود به علت عدم ارائه آثار قابل عرضه حذف شده است. برای سال‌های آینده این بخش حذف و یا اصلاح خواهد شد.

چاپ کتاب «دریچه‌ای بر آینه‌های نمایشی مازندران»

رئیس حوزه هنری مازندران آثار رسیده به دیرخانه جشنواره را ۸۳ اثر اعلام کرد و گفت: ده اثر در بخش پژوهش و ده اثر در بخش آینه‌های نمایشی از ۹ استان مازندران، همدان، اردبیل، مرکزی، خراسان جنوبی، تهران، چهارمحال و بختیاری و کردستان به جشنواره ارسال کرده‌اند.

دلشادی اتفاق مهم جشنواره ارسال را چاپ کتاب «دریچه‌ای بر آینه‌های نمایشی مازندران» دانست و اضافه کرد: این کتاب که به قلم جهانگیر نصر اشرفی نوشته شده، آینه‌های این خطه را معرفی می‌کند و می‌تواند دست مایه‌ی خوبی برای نمایش‌نامه نویسان باشد.

لازم به ذکر است؛ یازدهمین دوره جشنواره تیرنگ، ارسال از بیست و یکم اردیبهشت ماه آغاز و پس از سه روز در بیست و چهارم این ماه به کار خود پایان داد.

روی هنرمندان ولاجی، مومن و معهد باز باشد و باید زمینه‌ی ورود هنرمندان معهد را فراهم کنیم.

رئیس حوزه هنری در بخش دیگری از صحبت هایش به یازدهمین دوره جشنواره تیرنگ اشاره کرد و گفت: ده ها جشنواره در سطح کشور برگزار می‌شود و اغلب آنها دارند یکدیگر را تکرار می‌کنند اما تیرنگ یک وجه باز و مشخص دارد که آنهم بومی بودن آنست.

وی افزود: احساس من این بود که تیرنگ از مسیر اصلی و راستین اش منحرف شده و لام است در مسیر صحیح قرار بگیرد.

وی تصریح کرد: جشنواره زمانی می‌تواند به حیات خود ادامه دهد که مزیت رقابتی خود را حفظ کند. مایدابن مزیت را درک و در همان جهت حرکت کنیم.

رئیس حوزه هنری گفت: امسال تیرنگ به صورت ملی و

تا پایان سال جاری قریب به یکصد برنامه فرهنگی و هنری در حوزه هنری مازندران برگزار خواهد شد.

مدیر حوزه هنری استان مازندران در نشست خبری، ضمن بیان مطلب فوق افزود: حوزه هنری با همین اعتبارات محدود برنامه‌های زیادی دارد و در جهت حفظ و بیان ارزش‌های اقلاب اسلامی حرکت خواهد کرد.

سینادلشادی تمرکز روی برنامه‌های هدفمند، پرهیز از موازی کاری و تولید محوری را از جمله استراتژی‌های حوزه هنری بر شمرد و اظهار داشت: به دنبال این هستیم تا سهم بالاتری را در عرصه‌های فرهنگی به دست بیاوریم.

وی به فرهنگ غنی مازندران اشاره کرد و گفت: اگر امروز به فرهنگ غنی مازندران نگاه شایسته ای نمی‌شود به خاطر کم کاری خود هنرمندان است.

دلشادی همچنین اظهار داشت: درهای حوزه هنری باید به

کوتاه از تیرنگ

های حوزه هنری) به همراه دولت آبادی،
داوران این جشنواره بودند.

یک قصه‌ی عاشقانه

ضعف آثار صحنه‌ای رسیده به دیرخانه‌ی جشنواره علاقه‌مندان را از نعمت دیدن کار صحنه‌ای محروم کرد. ندا جیبی که با کار پژوهشی، صحنه‌ای «طالب و زهره» در این جشنواره حضور داشت، محوریت کارش را بر اجراء گذاشت، در قالب چند کاراکتر ایفای نقش کرد و توانایی هایش را نشان داد. او تدبیس برتر جشنواره را در بخش اجراء از آن خود کرد.

روزهای پرکاره‌ی داوران

حسنه نباشد

یاسر محمودی مدیر جشنواره تیرنگ به همراه گروهش برای برگزاری جشنواره تیرنگ که امسال دوباره به یک جشنواره کشوری تبدیل شده بود، زحمت زیادی کشیدند. تیرنگ با تمام ضعف‌ها و قوت‌هایش، کم حاشیه‌ای تر و بهتر از چند سال اخیر برگزار شد و اگر منصف باشیم تنها باید به این چند جوان بگوییم: حسن نباشد.

تیرنگ و مردم

حضور و استقبال مردم از جشنواره تیرنگ همه را شگفت زده کرد. حضور مردم تجربه ای نو برای تیرنگ بود. اینده‌ی اجرای میدانی در پارک قائم و بوستان روشن مرکز مازندران باعث شد تا مردم هم برای دیدن تیرنگ صفت بکشند.

آرش و هزیان به ماه رفته

براساس رای هیئت داوران نمایش‌های «

شیوه خوانی آرش» اثر علی عظیمی و «هزیان» اثر سید فریدون احمدی تو انتدبه جشنواره تئاتر ماه راه پیدا کنند. علی عظیمی با «شیوه خوانی آرش» عنوان اثر برتر جشنواره را به دست آورد. او همچنین در بخش های اجراء، بازیگری و کارگردانی نیز عنوانی را به خود اختصاص داد.

های آتی برای تبدیل آینین به درام اقدام شود.
این مسئله به خاطر موضوعی بودن این جشنواره نیست؟ بهتر
بگوییم؛ آیا موضوع جشنواره دست و پای نویسنده را برای نوشتن
نمی بندد؟

ما در کشور جشنواره های موضوعی زیادی داریم. جشنواره حقیقت، مقاومت، آینین سنتی و این موضوعات بیچ و وقت دست و پاکیر بوده اند. این نمی تواند مانع برای نوشتن باشد اتفاقاً باعث ایجاد خلاقلیت می شود. زاویه دید نویسنده به این موضوعات اهمیت دارد. اینکه حالا او از چه منظری به هر کدام از این موضوع ها نگاه می کند. مهمترین مسئله این است که نویسنده با استفاده از خوده فرهنگ ها، سنت و مسائل بومی و آینین قصه اش را تعریف کند. شخصیت پسازد، ماجرا بسازد و نطاقد عطف این ماجرا را پیدا بکند. یک بخش قضیه برمی گردد به توانایی نویسنده و آموزش به او که چگونه از یک آینین، درام بسازد و بخش دوم آگاهی نسبت به موضوع روایت است. در سال های گذشته آثاری که هیچ شاخصه ای بومی نداشت به اسم فولک و یا بومی گرایی به اجراء می رسید و این یک ضعف بود. بنابراین جشنواره ای مانند تیرنگ که موضوعی است هم به آموزش نیاز دارد و هم به پژوهش. خیلی ها شاید به خاطر موضوعی بودن جشنواره شرکت نکنند اما به عقیده من این فرار از سختی کار است.

تیرنگ و جشنواره ای تئاتر استانی دو جشنواره معبر در مازندران است. شاید قیاس این دو با یکدیگر درست نباشد اما من همیشه این دو جشنواره را باهم مقایسه کرده ام. چرا تئاتری های استان از جشنواره ای استانی استقبال پیشتری می کنند؟

باید با یک نگاه آسیب شناسانه به سراغ این موضوع برویم. تیرنگ رو به افول بود و خیلی ها فکر می کردند که این جشنواره دیگر برگزار نشود؛ اما حالا با مدیریت جدید پویایی خوبی پیدا کرده. سال به سال تعداد آثار رسیده به تیرنگ کمتر می شد و مسئولان امر باید پاسخگوی این موضوع باشند. هر حال من فکر می کنم تیرنگ در دوره ای یازدهم جهش قبل ملاحظه ای داشته و این می تواند ما را برای آینده امیدوار کند. از این دوره یک پنجه جدید به روی تیرنگ باز شد که مشارکت و همدلی همه ای پچه های تئاتر را به دنبال داشت. چه آنها که در کار اجرایی شرکت داشتند و چه آنها که تنها مخاطب بوده اند، همه همدل و همراه شدند تا این جشنواره بار دیگر به صورت کشوری برگزار شود. این امید هست تا تیرنگ دوازدهم پرنشاط تر و پر رونق تر باشد و اعتباری برای نمایش مازندران شود.

علیرضا سعیدی کیاسری داور جشنواره تیرنگ:

برای تبدیل آینین به درام، اتفاق فکر تشکیل شود

اشاره:

علیرضا سعیدی کیاسری، از دوره ای ابتدایی تیرنگ تا کنون با این جشنواره همراه بوده. کارشناسی ارشد نمایشنامه نویسی دارد و در این دوره از جشنواره داور بخش بازیگرانی بوده است.

شما در دوره های گذشته با نمایش نامه های بومی در تیرنگ حضور داشتی. نمایشنامه هایی که موقفيت هایی هم به دست آوردنده. حالا تیرنگ در یازدهمین دوره اش، فاقد نمایشنامه ای بومی و یا لینی است، نمایشنامه ای که روی صحنه اجراء شود. به عنوان یک نویسنده این مسئله راچگونه می بینید؟

این موضوع تنها مختص تیرنگ نیست. در کشور هم این مشکل را به صورت جدی می بینیم. ما هنوز توانستیم به آینین های خودمان بافت درام یخچیم. شاید پژوهش هایی صورت گرفته در این زمینه جنبه ای کاربردی پیدا نکرده. عدم پیشتبانی از نویسنده ها باعث بی رغبتی آنها شده است. از طرفی دیگر؛ این تصویر غلط بین بچه های تاتری و جواد دارد که فکر می کنند یک نمایشنامه بومی ارزش کمتری نسبت به نمایشنامه های مدرن و پست مدرن دارد. در حالیکه چنین چیزی بی معنی و یک قیاس غلط است. ما باید به فکر ایجاد انگیزه برای نویسنده ها باشیم و با کلاس های آموزشی و ورک شاپ های تخصصی این معضل را حل کنیم. این انتظار وجود دارد که در یک جشنواره بومی حداقل به تعداد انگشت های یک دست متن بومی، اجرا شود. خرده فرهنگ ها، آینین ها و دیگر مسانی که در قالب دانش عامه و فولکلوریک قرار می گیرد باید به صورت کاربردی مطرح و وارد زندگی مردم شود. ما می توانیم بسیاری از آینین های فراموش شده ای خودمان را در قالب نمایش وارد زندگی مردم کنیم و طوری این کار را انجام بدھیم که مردم آنرا پس نزنند. یکی از دغدغه های متولیان امر این است که ما در کشور نمایشنامه نویسین المللی نداریم. این، خود یک معضل است و باید بررسی شود چرا نمایشنامه های ایرانی جنبه ای بین المللی پیدا نمی کند. تاسیس بنیاد ادبیات نمایشی و برگزاری اولین جشنواره نمایشنامه نویسی به همین خاطر بوده است. به نظرم باید با برنامه ریزی های کوتاه مدت و درازمدت برای رفع این معضل اقدام شود. تعداد نمایشنامه نویسان ما اندک است و باید در این زمینه استعداد بایی شود. امسال جشنواره تیرنگ شرایط جدیدی را تجربه کرد. مسئولان جشنواره در یک اقدام شجاعانه بخش صحنه ای را حذف کردن و نخواستند صرفاً به خاطر آمار و ارقام کارهای ضعیف را پذیرند. هیچ ضرورتی هم برای این موضوع وجود

جشنواره ای مانند تیرنگ که موضوعی است هم به آموزش نیاز دارد و هم به پژوهش. خیلی ها شاید به خاطر موضوعی بودن جشنواره شرکت نکنند اما به عقیده من این فرار از سختی کار است.

تیرنگ جشنواره‌ای تکلیفی نیست

جامعه پرامون خود کار کند. شیوه‌ی نمایش خیابانی رسالت اش همین است. در همه‌ی هنرها این موضوع مطرح است. باید تبلیغات شود تا مخاطب عام بیشتری بیانند و استقبال بیشتری صورت بگیرد؛ این همان رسالتی است که تئاتر دارد.

تیرنگ یازدهم بدون کار صحنه‌ای برگزار شد این برای یک جشنواره ضعف تلقی نمی‌شود؟

مقصو حوزه هنری یادگاری آستانه سیاست گذاری نیست. اینکه آثار رسیده ضعیف بوده مقصوش برگزار کننده نیست. البته اینکه هنرمندان شرکت نکرده اند بیشتر به خاطر بی‌مهری‌ها و کم‌لطفی‌های بوده که در گذشته دیده اند. این کم‌لطفی نه در حوزه هنری بلکه در استان و حتی در کشور نسبت به تئاتر وجود دارد و همین موضوع هنرمند را دلسوز می‌کند. هنرمندان مابی مهری دیده اند، دلسوز شده اند و این دلسوزی کم کاری را هم به دنبال داشته. باید در نظر داشت که کار پژوهشی با مبدانی نمی‌تواند جای خالی کار صحنه‌ای را پر کند. این مقوله باید در تیرنگ بعدی لحاظ شود و پررنگ گردد.

آیا بومی بودن جشنواره تیرنگ آرا به جشنواره‌ای تکلیفی تبدیل نکرده و این موضوع باعث نشده تا هنرمندان ما از این جشنواره کمتر استقبال کنند؟

بحث تکلیف نیست، بحث رسالت است. هنرمند جوان باید برود به سمت شاخت آینه‌های ما. این، باید هم و غم نویسنده‌ها و پژوهشگران ما باشد. باید نمایشنامه‌هایی با استفاده از آینه‌ها و خرد فرهنگ‌ها نوشته شود. در سال‌های گذشته آثاری می‌آمد که رنگ و بوی بومی نداشت. کارشناسان ها آمدند و درباره‌ی ضعف این نمایشنامه‌ها حرف زدند. به عقیده‌ی من باید به مقوله‌ی نویسنده‌گی جدی تر پردازیم و برای نویسنده‌ها انگیزه ایجاد کیم تا بیانند و نویسنده‌ی تیرنگ جشنواره‌ای تکلیفی نیست. زنده نگه داشتن آینه‌ها و خرد فرهنگ‌ها یک رسالت است و این هدفی است که تیرنگ دنبال می‌کند.

مردم باشد. اینکه تنها مخاطبین خاصی از جشنواره دیدن کنند اشتباه است. باید تبلیغات بیشتری صورت بگیرد و تلاش شود تا مردم به سمت سالن‌های تئاتر کشیده شوند. امسال تدبیر حوزه هنری برای اجراء در پارک روشن و پارک قائم باعث شد تا مردم از این جشنواره استقبال کنند. هنرمند می‌آید تا برای

**زنده نگه داشتن آینه‌ها و خرد
فرهنگ‌ها یک رسالت است و این
هدفی است که تیرنگ دنبال می‌کند.**

مهدی روحی نامی آشناست برای هنرمندان تئاتر مازندران؛ تحصیل کرده‌ی تئاتر است و کارشناس واحد نمایش اداره فرهنگ و ارشاد.

در یازدهمین دوره‌ی جشنواره تیرنگ شاهد ارائه‌ی کارهای پژوهشی - صحنه‌ای بوده‌یم. پژوهش و اجرا در مقوله‌ی جدا از یکدیگر هستند، به عقیده‌ی شما تلقی این در مقوله‌ی تواند برای جشنواره‌ای مناسب تیرنگ مناسب باشد؟

تلقی این دو مسئله قبل از این، در نقاط دیگر کشور تجربه شده بود. گرچه در تیرنگ برای اولین بار شاهد آن بودیم. به نظر من این کار جواب می‌دهد و خوب است البته به شرطی که اجرای پژوهشی مسیر درست خود را طی کند. من تمام کارها را نایدیم اما در بین همین چند کاری که شاهد بودم، دو کار را پسندیدم و به عقیده‌ی من کارهای خوبی بوده‌اند. اجرای پژوهشی همانطور که از اسمش پیداست تنها یک کار اجرایی نیست، باید پژوهش و اجرا در کنار هم باشند و راوی باید بتواند علاوه بر ارائه پژوهش، قسمت‌های دراماتیک کار را اجراء کند. در گوشه‌گوشی کشورمان شاهد آداب و سنت و آیین‌های متفاوتی هستیم که کم کم دارند فراموش می‌شوند. در مازندران آینی داریم به نام «چهل کل» که جنبه‌ی نمایشی دارد و یا آینه‌ها و خرد فرهنگ‌های دیگر. اینکه بخواهیم آینتمی مستقل به نام پژوهش داشته باشیم شاید برای مخاطب جذایت لازم را نداشته باشد. اجرای پژوهش در که برای درک بهتر پژوهش است. من از اجرای پژوهشی مجلس امیرکبیر در همین جشنواره لذت بردم. در کار دیگری از پرده سینما استفاده شد در حالیکه برای ارائه یک کار پژوهشی مانیزی به پرده سینما نداریم. اجرای پژوهشی باید زنده باشد.

برخی معتقدند؛ جشنواره تئاتر تنها برای هنرمندان این عرصه است که با هم به رقابت پردازند. تیرنگ، امسال مورد استقبال مردم قرار گرفت و ما می‌دانیم این اتفاق برای همه‌ی جشنواره‌های نمی‌افتد. به نظر شما این موضوع می‌تواند به بیشتر شدن مخاطبین تئاتر کمک کند؟

قطعاً همین طور است. تئاتر باید برای همه باشد. برای

طنز نامه

تجمع: چی می گه این جا؟

مجلس بگویم که به سادگی از یارانه شان گذشتند. این وسط یکی نیست بگوید؛ این ها مگر هنوز یارانه می گرفتند؟

این حرف ها اصلا به ما نیامده. اصلا جماعت زیر خط فقر، یک تشابه کلی با یکدیگر دارند و آن هم اینست که خیلی از حرف ها به آن ها نمی آید. ما هم به جای این حرف و حدیث ها و فکر و خیال ها، قلم و کاغذی برداشتم و این شعار را ساختیم: «دولت جون یادت باشه یارانه ما باید باشه»

استاندار می رود، استاندار می آید

این روزها عده‌ی زیادی هستند که همین طور از سر ییکاری یا از دیاد کار؛ دارند گمانه زنی می کنند. این عده که ملقب به «دست های پشت پرده» هستند و در برخی محافل از آن ها به عنوان «دست های در کار» یا «توی کار» یاد شده، بسیار به گمانه زنی علاقمندند. اساساً گمانه زنی؛ کاری است که طرفداران پر و پا قرصی دارد. آخرین گمانه زنی ها منجر به رواج شایعه‌ای شد که می گوید: استاندار قرار است برود. حالا قرار است کجا برود را هنوز گمانه زنی نکرده اند. البته هنوز این گمانه زنی ها داده دارد و هر جا هم که گمانه زنی باشد، بازار شایعه داغ است.

نقل قول های مهم

محسن تقابنه:

دیدم دوستان مازندرانی ام همین طور راه می روند به یکدیگر می گویند: «فداپی داری». با خودم گفتم؛ محسن جون، قربون اون کله‌ی کچل ات برم که همه رو به یاد «اکی یو سان» می ندازه، اگه ارشمیدس جای تو بود الان می رفت و سط میدانگاهی شیرگاه و می گفت: یاقشم، یاقشم... به این می گن؛ تکیه کلام. به این می گن؛ طنزی. به این می گن؛ فرهنگ! تازه ضرغامی ازش خوش می آمد. چون دیالوگی معرفتی یه، این نشون می ده که مازندرانی ها چقدر در روز قربون صدقه هم می روند. هرچی که هست از «ناهار نخردم» که بهتره. این شد که وقتی رفیق تهران، نقشه مو عملی کرد و یکهو؛ نقی تکیه کلام جدید پیدا کرد. اینو بیش می گن کار خلاقه.

مجید نجاتی (بازیگر شهرداری یاسوج):

یکهو به خودم گفتم؛ مجید ندار توب بره تو گل. اصلا هر کسی جای من بود، همین کار رو می کرد. من بیرون خط ایستاده بودم و توب داشت می رفت تو گل. به خودم گفتم؛ من پشت دروازه باشم و توب بره تو گل؟! واسه من نبود این حرف ها. بعد دیدم «گاردنین» عکس روز زده. رسانه های ما اصلاح نمی دونن خبرسازی یعنی چی! این جا شهرت هم پارتی می خواهد اما گاردنین که دیگه پارتی بازی نمی کنه. حرکت من هم ردیف حرکت «خوزه مورینیو» است که انگشت کرده بود تو چشم مریم تیم حریف یا چه می دونم گوشش رو گاز گرفته بود. فقط آدمای خاص می تونن تصمیم های خاص بگیرن. از اول می دوننم که یک روزی جهانی می شم. جهانی شدن، باید تو خونت باشه، بایس تو ژنت باشه. من پشت دروازه تیم ام باشم و بازیگر نساجی بیاد بزنه تو گل؟ عمر. از اون وقت تا به حال بچه محل ها می گن: ایوال، ایوال، داش مجیدو ایوال. تازگی ها شنیدن که «کارلوس کروش» هم به من علاقه پیدا کرده. به حال؛ من می توانم این کار را در بازی با آرژانتین هم تکرار کنم. اصلا این می تواند تاکتیک پنهان ما باشد. اگر در ترکیب باشم که دیگر تمام است. کاری می کنم که «لیونل مسی» پایش به توب نخورد. کاری می کنم که افسرددگی بگیرد. کاری می کنم که دل پیچه بگیرد. دلم به حال مسی می سوزد. وای اگه پام برسه بزریل. اگه فدراسیون همت کنه و من رو به عنوان تماشاگر بفرسته بزریل، هم کارمو می کنم و حداقل یکی دو تا گل را از رقبا می گیرم. یا توری، چیزی پاره می کنم و روحیه‌ی تیم حریف رو پایین می آرم. به خاطر کشورم حتی حاضر تماشاگر نمایم باشم.

در ایام نوروز «پاییخت» پر مخاطب ترین سریال تلویزیون بود. از آن جا که صدا و سیما به سریال هایی که می سازد، علاقه‌ی بسیاری دارد و بی بهانه و با بهانه از عوامل سازنده اش تشکر می کند، دست اندرکاران این مجموعه را هم بی نصیب نگذاشت و کلی قربان صدقه شان رفت.

در مازندران اما قضیه کاملاً متفاوت بود. برخی موافق بودند و می گفتند: ایولا! فرهنگ ما را همین طور فریت دارند نشان می دهند. عده‌ای هم ججهه گرفتند و کاملاً غیر محسوس مراتب اعتراض خود را از طریق سایت ها اعلام داشتند. عده‌ای دیگر آستین همت بالا زدند و سینه چاکیندند و پاچه‌ی شلوار تا و بعد لا و بعد بالا کشیدند و در نهایت تجمع فرمودند. تجمع بی شعار و بی پاکاراد آن ها مقابله استانداری، توجه ساختمان استانداری را هم جلب نکرده بود! شنیده های ما حاکی از آن است که «نقی معمولی» هم در بین تجمع کننده ها دیده شده و از بغل دستی اش پرسیده: «تجمع چی می گه این جا؟»

در همین اثنا موتور سواری که داشته ویراژ می داده، نقی را شناخته و گفته: «فداپی داری داداش!» و بعد دستی تکان داد و رفت. راست و دروغ به گردن راوی!

سوال بسیار مهم

نقش «سارا» و «نیکا» در سریال پاییخت چیست؟

الف: دو قلوهای افسانه‌ای

ب: آن ها نماینده فیلم های صامت هستند و معتقدند باید یاد و خاطره‌ی آن فیلم ها را زنده نگه داشت.

ج: آن ها طرفدار جریان مبنی مالیست هستند و معتقدند سکوت طلا است!

د: نقشی کاملاً زیر پوستی دارند!

دولت جون یادت باشه

دولت علاقمندی خود را برای ندادن یارانه نشان داد و از مردم خواست: جون هر کسی دوست دارید، اگه احتیاج ندارید، ثبت نام نکنید.

تلوزیون نیز در برنامه های مختلف از سیاست دولت و دولتمردان حمایت کرد. این برنامه ها به قدری تاثیر گذار و تکان دهنده بود که ما هم دل مان به حال دولت سوخت و در یک اقدام نمادین قصد داشتیم از یارانه مان بگذریم اما عیال محترم شاکی شد و چشم غره ای به ما رفت و بیان داشت: «اگر کارت سوخت را در جیب ات و سبد کالا را در دست داشته باشی هم نباید از یارانه جان مان بگذری!»

بعد که کمی آرام تر شد، اضافه کرد: «تازه خدا رو شکر؛ تو هیچ کدام از این ها را نداری و حسابیت پاک پاکه. کسی هم که حسابش پاکه، از یارانه چه گرفتن چه باکه!»

این گونه بود که ما یارانه بگیر ماندیم و دعا به جان عیال فرمودیم. حرف به بیراه رفت؛ می خواستیم از کار زیبا و درلبا و مردم پسند استاندار و فرمانداران و نمایندگان

نکوداشت سوم خرداد موجب تعمیق فرهنگ

دفاع مقدس می شود

وی از ترافیک به عنوان عمدۀ ترین مشکل در سطح ساری یاد کرد و گفت: شهرداری با هم‌اچگی بانک‌ها می‌تواند در محلات و مقابل تعدادی از مساجد عابر بانک تعییه کند تا شهر و ندان برای انجام فعالیت‌های بانکی در خیابان‌های اصلی تردد نکند.

فوقي همچنین با اشاره به فعالیت کتابخانه‌های مساجد در هر محله از شهر، از معاونت فرهنگی شهردار ساری خواستار تخصیص نیم درصد اعتبار کتابخانه‌های عمومی به کتابخانه‌های مساجد شد تا مردم منطقه برای بهره مندی از کتابخانه به مرکز شهر و روید پیدا نکنند و نیازهای آنها در مساجد محل مرتفع شود.

وی ادامه داد: خوشبختانه امروز شهرداری ساری به عنوان پایتخت دیار علیان گام‌های موثری برای صیانت از حقوق شهر و ندان برداشته که نشان اهمیت این مهم است.

وی همچنین از تشكیل شورای مشورتی متشکل از مدیران مسئول کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد شهری جهت تداوم این نشست فرهنگی با شهرداری ساری برای انعقاد تفاهم نامه‌ی مابین کانون‌های مساجد با شهرداری پیرامون انجام فعالیت‌های فرهنگی و رونق مساجد ساری در آینده ای نزدیک خبر داد.

کانون های مساجد و شهرداری سازمان تفاهم نامه امضاء می کنند

مسئول دبیرخانه کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد مازندران گفت: به زودی تفاهم نامه همکاری بین کانون‌های مساجد و شهرداری ساری امضاء می‌شود.

محمد فرقی، در نشست فرهنگی با

حضور معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری ساری و مدیران مسئول کانون‌های مساجد شهری مرکز استان، با اشاره به نام گذاری سال جاری از سوی مقام معظم رهبری، گفت:

رهبر معظم انقلاب فرهنگ را مقدم بر اقتصاد دانسته به جهت اینکه دشمنان انقلاب، ایمان مردم را مورد هدف قرار داده اند.

وی با این اینکه همه فعالیت‌هایی که در مساجد و نهادهای مختلف مانند شهرداری صورت می‌گیرد باید موجب پیشرفت

جامعه شود، گفت:

در برنامه‌های فرهنگی باید بینیم با توجه به اعتباری که صرف آن برنامه شده چه مقدار ایمان و کمال مردم افزایش یافته است.

وی تاکید کرد: اگر با اجرای فعالیت‌های فرهنگی، عبودیت مردم افزایش نیافت مطمئناً کار فرهنگی به درستی انجام شده است.

فوقي ضمن ارائه توضیحات کامل از اهداف کانون‌های فرهنگی و هنری در جوار مساجد، به رسالت عظیم اصحاب مسجد در جامعه اشاره و آمادگی کامل این نهاد را جهت همکاری با معاونت فرهنگی شهرداری ساری درخصوص برنامه‌های این معاونت در سطح مرکزاستان مازندران اعلام

مسئول دبیرخانه کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد مازندران و رئیس کمیته مردمی ستاد بزرگداشت سوم خرداد در استان با اشاره به تقرین سالروز قتله خوشبختی با شهادت امام موسی کاظم(ع)، گفت: در برنامه‌های نکوداشت این روزهای بزرگ همه دستگاه‌ها باید اهتمام ویژه‌ای به کار گیرند و فضاسازی شهرها مناسب با حفظ حرمت شهادت حضرت امام موسی کاظم(ع) صورت گیرد.

محمد فرقی با بیان اینکه حماسه سوم خرداد اوج غیرت، مقاومت و از خودگذشگی مردمی به پشتونه رهبری امام

خمینی(ره) بوده است، گفت: برنامه‌های کمیته مردمی ستاد سوم خرداد در استان با توجه به هجمه‌های دشمنان در سالروز گرامیداشت حماسه آزادسازی خوشبخت و با بهره مندی از منیات مقام معظم رهبری و محوریت مسجد و مردم صورت می‌گیرد. وی با بیان اینکه ارتقای فرهنگ ایثار و شهادت در برنامه‌های ستاد مردمی سوم خرداد لحظه شده است، افزود:

نکوداشت مناسبت‌های مربوط با هشت سال دفاع مقدس

موجب تعمیق و توسعه این فرهنگ مقدس می‌شود.

فرقی یادآورشد: برپایی خیمه‌های معرفت، مسابقه کتابخوانی، شب خاطره، شب شعر، سخنرانی، مذاхی، شیی بازخوانی معزوفه، بازخوانی وصیت‌نامه و زندگینامه شهدا، پخش سرودهای دفاع مقدس از مساجد، اجرای نمایش های خیابانی در ۱۰ شهرستان و برگزاری جشنواره فیلم عمار در سطح مساجد از جمله برنامه‌های گرامیداشت سوم خرداد در مازندران می‌باشد.

فرقی با اشاره به برپایی نمایشگاه عکس در شهرستان‌های گلوبگاه، رامسر و بابل، افزود: برگزاری مسابقات فرهنگی، هنری و ورزشی، دیدار با خانواده‌های معظم شهدا، برپایی ایستگاه‌های صلوواتی و بازسازی عملیات آزاد سازی خوشبخت در یکی از مناطق استان مازندران از دیگر برنامه‌های کمیته مردمی سوم خرداد هستند.

لطفل الله آجدانی مدیر کل آموزش و پژوهش استانداری:

سامانه اطلاعات پژوهشگران مازندران به روز می شود

خواهد شد. وی با این اینکه اتفاق فکر نقش بر جسته و مهمی در سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌ها خواهد داشت، ادامه داد: قطعاً بدون تایید و اجماع نظر کارشناسان اتفاق فکر قدم بر نخواهیم داشت.

وی یکی از مصلحتات موجود در حوزه پژوهشی را تخصصی نبودن کمیته های آموزش دانست و گفت: باید در راستای برگزاری همایش‌ها، دلیل داشته باشیم و بینیم اصلاً چرا یک همایش را برگزار می‌کنیم و دستاوردهای آن چیست.

وی اظهار داشت: سامانه اطلاعات پژوهشگران در حال تکمیل و بروز شدن است و این سامانه اجازه می‌دهد شناخت کامل تری از پژوهشگران و موضوعات پژوهشی انجام شده داشته باشیم تا از تکرار موضوعات پژوهشی و موادی کاری ها جلوگیری شود.

وی به کم لطفی صورت گرفته به پژوهشگران آزاد اشاره کرد و گفت: تلاش های برخی از پژوهشگران فاقد تحصیلات آکادمیک، علی‌رغم پژوهش‌های خوب شان نادیده گرفته شده و از سیکل انتخاب پژوهشگران برتر بیرون بودند، که ضرورت دارد این امر را ساماندهی کنیم. آجدانی ادامه داد: برای نخستین بار برگزاری جشنواره مازندران شناسی را تصویب کردیم که قرار است همه ساله در روز مازندران، این جشنواره برگارشود و اکنون در حال بررسی مولفه‌های برتر در مازندران شناسی هستیم.

مدیر کل آموزش و پژوهش استانداری مازندران گفت: سامانه اطلاعات پژوهشگران استان در حال تکمیل و به روز شدن است.

لطفل الله آجدانی با بیان مطلب فوق در نشستی مطبوعاتی، به دعوت از رسانه‌های هم‌تقدیم دولت در این جلسه اشاره کرد و گفت: از آنجا که لازمه نقد حضور در نشست های رو در رو است، شاید این جلسه فرصت مناسبی بود که مادر معرض نقد و ارزیابی رسانه‌ها قرار بگیریم. ما زنقد استقبال می‌کنیم؛ اما زمانی که برخی متنقدان ما تربیون های یک طرفه را در اختیار دارند بسیار خوب تاخت و تاز می‌کنند.

این مسئول به اهم برنامه‌های آموزشی و پژوهشی سال ۹۳ اشاره کرد و گفت: در حوزه پژوهشی، مهمترین معضل ما قدان چشم انداز روش و شفاف از سیاست‌ها و برنامه‌های پژوهشی، به رغم وجود سنهای پژوهشی و تلاش های ارزنده‌ی همکاران قبل از من است، که به نظر می‌رسید نیاز مبرم به تدوین یک

طرح جامع پژوهشی است.

مدیر کل آموزش و پژوهش استانداری مازندران با اشاره به تقویم آموزشی سال ۹۳ تاکید کرد: دو اقدام مهم؛ تشکیل تالار تخصصی گفت و گوهای پژوهشی و اتفاق فکر در این تقویم قرار گرفته که در جلسات تالار تخصصی، گفت و گوهای پژوهشی به صورت مستمر و ماهانه در مورد یکی از حوزه‌های استانی با حضور کارشناسان و صاحب نظران و مسئولان استان برگزار

مدیریت جهادی: مشق شبانه روزی شهرداری ساری است

بيانات نوروزستان يعني فرهنگ و اقتصاد با عزم ملي و مدیریت جهادی عینی تر گردد، مرکز مازندران با این قابلیت ها می تواند اوج بگیرد.

شهردار ساری بار دیگر بر لزوم تقویت صنعت گردشگری در ساری تاکید کرد و گفت: با برنامه ریزی مدون دنبال آن هستیم که این صنعت را در ساری آتشنا تقویت کنیم که علاوه بر ایجاد صدها بازار کار، از لحاظ اقتصادی هم شهری پربار و پرثمر داشته باشیم.

باز تعریف آنها پردازد. چرا که اعتقاد داریم ساری در کنار طبیعت گردی می تواند صنعت گردشگری را در ابعاد فرهنگی، هنری و فولکلوریک و تاریخی ایجاد نماید.

وی جشنواره ملی بهار نارنج را در همین پیوند مورود توجه قرار داد و افزود: سالانه هزاران گردشگر صرفًا برای حضور در یک جشنواره به کشورهای مختلف سفر می کنند؛ جشنواره ملی بهار نارنج هم می تواند از چنین ظرفیتی برخوردار باشد. برای همین هم

کمیته ای در دیرخانه جشنواره بهار نارنج به دنبال آن است تا از سال آینده این جشنواره علاوه بر نمایشگاه در زمینه های دیگری مانند؛

مسابقه نقاشی و عکس بهار نارنج، شعر و موسیقی بهار نارنج و انتخاب بهترین ارمغان های بهار نارنج مثل مربا و شربت آن فعال گردد.

مهدی عبوری سپس با تاکید بر اینکه فرهنگ، اقتصاد با عزم ملي و مدیریت جهادی در شهرداری ساری مشتمی است که شبانه روزی نگارش می شود، خاطرنشان کرد: اعتقاد راسخ داریم که ساری از چنان قابلیت هایی برخوردار است که اگر فرمایش مقام عظمای ولایت در

شهردار ساری گفت: فرهنگ و اقتصاد با عزم ملي و مدیریت جهادی مشق شبانه روزی شهرداری ساری است. مهدی عبوری با اعلام رضایت از برگزاری جشنواره ملی بهار نارنج در مرکز استان مازندران گفت: دیرخانه جشنواره با تاسیس چند کمیته در پی برگزاری هر چه پر بازتر آن در سال آینده است.

با گزارش مرکز امور رسانه شهرداری ساری مهدی عبوری با این مطلب که کمیته ای در شهرداری ساری مسئول رصد تمامی قابلیت های فرهنگی، هنری و طبیعی ساری است تا به بررسی ظرفیت آنها در پیوند گردشگری پردازد گفت: صنعت گردشگری ابعاد گوناگونی دارد که طبیعت گردی تنها یکی از آن ابعاد می باشد و به همین دلیل ما در شهرداری ساری کمیته ای ایجاد کردیم تا دیگر داشته های ساری را رصد کرده و به

خیابان جمهوری ساری یکی از باشکوهترین مناطق گردشگری می شود

پرداخت نخواهد کرد روبنایی است؟ آیا احداث پل زغالچال و بازگشایی کمر بندی شمالي پس از سی و هفت سال و میانگذر شمالی و چند میانگذر دیگر که مشکل ترافیک ساری را برای همیشه برطرف می کنند روبنایی است؟ آیا مهار آبهای سطحی پس از هزار نانگی آنهم با هزینه ای سنگین روبنایی است؟

آیا پروژه پارک محله که منجر به احداث دوازده پارک در یک سال شده است روبنایی است؟ آیا نهضت آسفالت و اصلاح هندسى عابر روبنایی است؟

شهردار ساری در پایان با اشاره به اینکه اخیراً شهردار سمنان به ساری آمد و باز تھولات این شهر اظهار تعجب می کرد گفت: آنچه در ساری طی بیست ماه اخیر شده است در سپیاری از شهرهای کشور هم زیان به زبان نقل می گردد اما این پایان راه و کار نیست بلکه باید ساری را به نگین مازندران و پس از آن ایران تبدیل کنیم و این امر مهم را انجام خواهیم داد ضمن آنکه لحظه ای هم از کارهای فرهنگی غافل نماندیم و با شعار فرهنگ هم سنگ اقتصاد به استقبال فرمایشات مقام عظمای ولایت رفیم و اراده کردیم تا با استمرار مدیریت جهادی، ساری را برای همیشه ساری کنیم.

برگ و ارزشمند گرفتند. وی با اشاره به اینکه طی ۳۵ سال گذشته شهرداری ساری فقط بیست میلیارد تoman بودجه دولتی گرفت افزود: اما من در یک سال؛ پنجاه میلیارد تoman پول برای این شهر آوردم و امسال هم باز از بودجه دولت پول خواهیم گرفت چون حق شما مردم و حق این شهر محروم مانده است.

وی در بخش دیگری از سخنان خود دوازده پروژه که طی بیست ماه گذشته به مرحله اجرا رسیده، برخی پروژه های اتمام یافته و تعدادی که در آستانه پایان یافتن است، را تشریح و به برنامه های آینده خود اشاره کرد و تاکید نمود: ساری به دلیل شرایط ویژه ای که داردم تو انده به یک قطب مهم گردشگری تبدیل شود و به همین دلیل با تعریف چند پروژه بزرگ در پیوند با گردشگری برآیم تا مرکز مازندران را به جایگاه رفیعی در عرصه گردشگری برسانیم زیرا با این اقدام، نه تنها توسعه ساری رشد پیدا می کند بلکه صدھا فرست شغلی هم ایجاد می گردد.

شهردار ساری به پروژه هایی که در همین ارتباط به مرحله اجرا رسیده اند؛ اشاره کرد و افزود: پروژه پل تاپل در روست تجن و شهر بازی از جمله پروژه هایی هستند که با قدرت و سرعت دنبال می شود، ضمن آنکه سرانجام برغم تمام سنگ اندازیها و کارشکنی ها پروژه میدان این شهرآشوب را آغاز کردیم که به میدانگاهی رویایی و خیال انگیز تبدیل خواهد شد. پس از آن هم حد فاصل این میدان و میدان ساعت پیاده راهی می شود با ویژگیهای منحصر بفردی که نه تنها در مازندران که در کل کشور بی همتا و یکانه خواهد بود.

وی افزود: یکی از زمدهای باطن این است که من کارهای روبنایی انجام می دهم؛ آیا احداث نیروگاه زیاله سوز با صد میلیارد تoman سرمایه که حتی یک ریال آن را هم مردم و شهرداری

شهردار ساری با حضور در جمع کثیری از نیروهای بگان و پژوه نیروی انتظامی با ارائه گزارشی در پیوند با اقدامات که طی بیست ماه گذشته انجام شده است تاکید کرد: مرکز مازندران را به قطب بزرگ گردشگری تبدیل خواهیم کرد. بناء گزارش مرکز امور رسانه شهرداری ساری در این مراسم که به مناسب سالروز میلاد مولی الموحدین امام علی (ع) برگزار شد؛ مهدی عبوری با تاکید بر ایجاد تحولی عظیم در شهر و شهرداری برنامه محوری و تکیه بر خرد جمعی را یکی از مشخصه های امروز شهرداری مرکز مازندران عنوان کرد و گفت: هر طرحی پس از دهها ساعت بحث و بررسی در اتاق فکر و مجموعه مشاوران به مرحله اجرا می رسد و اینکه نیست که بر اساس نظر یک فرد (حتی اگر من باشم) و ذائقه و سلیقه بخواهیم کاری انجام دهیم.

وی سپس با تاکید بر اینکه به پشتانه مردم شریف ساری اراده کردم تا حق شما و شهر شما را بگیرم خاطرنشان کرد: از تمام سفرهای دولتی سهم ساری یک وام سی میلیارد تoman را بد که امروز به دلیل ناتوانی در پرداخت آن به پنجاه میلیارد تoman را رسیده است؛ در حالی که مراکز استانهای دیگر از هر سفر دولت دهها امتیاز

جشنواره بهار نارنج بین المللی خواهد شد

مختلف و به ویژه شهرهای حومه ساری هم بتوانند از این غرفه ها بهره گیرند زیرا همانگونه که مهندس عبوری شهردار ساری هم اشاره کردند؛ بهار نارنج به همه مردم استان تعلق دارد و ماساروی ها فقط اختخار آن را داریم که در پایتخت بهار نارنج زندگی می کیم.

عباس رجبی بر نامه های جانی جشنواره ملی بهار نارنج را موردن توجه قرارداد و گفت: بنا به تأکید شهردار ساری که ریاست جشنواره را بر عهده دارند این جشنواره را باید فرصتی تلقی کنیم؛ برای تبلیغ و ترویج فرهنگ یومی و هنر محلی به همین دلیل تلاش کردیم تا غرفه های جشنواره ملی بهار نارنج به نمایشگاهی برای معرفی هرچه بیشتر بهار نارنج و دیگر دانشته های استان تبدیل شود.

دبیر جشنواره دائمی بهار نارنج در ساری در پایان با اشاره به اهداف بلند مدت این جشنواره گفت: گام بعدی ما تاسیس دبیرخانه دائمی جشنواره ملی بهار نارنج است که این غرفه هارا شخصیتی های بین المللی و جهانی کردن این جشنواره سخن گفت.

دبیر جشنواره ملی بهار نارنج گفت: گام دوم ما تاسیس دبیرخانه دائمی جشنواره جهانی بهار نارنج در مرکز استان مازندران است.

عباس رجبی با تشریح برنامه های این جشنواره که از ۲۰ تا ۲۵ ماه جاری در پایتخت آن یعنی ساری برگزار شد از دعوت شخصیتی های بین المللی و جهانی کردن این جشنواره سخن گفت.

وی ضمن بیان این مطلب که برای هرچه با شکوهتر برگزار شدن این جشنواره هر روز از رادیو تبرستان برنامه ای به مدت ۴۵ دقیقه پخش شد، خاطرنشان کرد: براساس قراردادی که با صاداو سیمای مرکز استان بستیم برنامه ای و همه روزه از ساعت ۱۱ صبح پیرامون این جشنواره ملی پخش می شد.

وی ایجاد غرفه های متعدد برای معرفی هرچه بیشتر بهار نارنج در محل جشنواره را مورد توجه قرارداد و افزود: تلاش کردیم شرکت کنندگان در جشنواره و عزیزانی که این غرفه هارا در اختیار دادند صرفاً از شهروندان ساروی نباشد و از شهرهای

جشن اختتامیه جشنواره بهار نارنج

تقدیر از غرفه داران نمونه جشنواره هم بخش دیگری از مراسم بود که مورد توجه شرکت کنندگان قرار گرفت به ویژه آنکه تعداد زیادی از آنها با نوان شهر بودند و غرفه های آنان زیبنت جشنواره تلقی بود. از نقاشان برتر هم تقدیر شد؛ افرادی که در مسابقه نقاشی جشنواره شرکت کرده بودند و آثار زیبایی هم از خود به یادگار گذاشتند.

مختلف مردم برگزار شد؛ گروههای هنری به هنرنمایی پرداختند. در این مراسم با حضور اعضای شورای اسلامی شهر و شهردار ساری به جمعی از کارکنان پر تلاش و زحمتکش سازمان پارکها و فضای سبز شهرداری مرکز استان که سهم بزرگی در برگزاری جشنواره ملی بهار نارنج داشتند، لوح تقدیر اهدا شد.

همزمان با شب ولادت حضرت علی(ع) و با حضور اشlar مختلف مردم ساری جشن اختتامیه جشنواره بهار نارنج در پارک قائم برگزار شد. بنابراین مرکز امور رسانه شهرداری ساری، در این مراسم که با حضور مهدی عبوری شهردار ساری، اعضای شورای اسلامی شهر ساری، مسئولان استانی و شهری و اشlar

آیت الله طبرسی نماینده ولی فقیه در مازندران:

خدمات هلال احمر نجات بخش و امید آفرین است

ولی پور در سخنرانی پیش از خطبه های نماز جمعه ساری اعلام کرد:

۵ پروژه عمرانی هلال احمر افتتاح می شود

براساس آیه شریفه تعاونوا على البر والتقوى شکل گرفت.

جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران یکی از ۱۰ جمعیت مهم و برتر جهان به شمار می رود که برای سومین دوره پیاپی بعنوان یکی از اعضای هیئت حاکمه این جمعیت انتخاب شده است.

مدیر عامل جمعیت هلال احمر مازندران گفت: جمعیت هلال احمر استان که در سال ۱۳۰۷ تشکیل شد، هم اکنون دارای ۱۷ شعبه و ۳۳ پایگاه امدادی و ۲ مرکز فوریت های دارویی، یک مرکز امداد هوایی، همچنین دارای ۳۰ هزار عضو داوطلب است.

وی گفت: جمعیت هلال احمر مازندران به همت داوطلبان و نیکوکاران یکی از جمعیت های فعال کشور محسوب می شود که در دوران دفاع مقدس با تشکیل ۲۰ نقاشه‌گاه، جمع آوری هدايا و کمکهای مردمی، نیز مشارکت موثر در کلیه عملیات های امدادی و امدادرسانی در زلزله و هجوم آوارگان عراقی، افغانی و جمهوری آذربایجان خدمات ارزشمندی را ارائه نمود که نقش بزرگ مرد عرصه امداد و نجات ایران [مرحوم یزدان دفتری] بسیار چشمگیر بوده است.

ولی پور تصویر کرد: در سال گذشته علی رغم محدودیت های اعتباری در همه دستگاههای اجرایی، خوشبختانه به همت داوطلبان و نیکوکاران عضو جمعیت استان و حمایت مقامات مازندران به ویژه حضرت آیت الله طبرسی نماینده مقام معظم رهبری در استان و هلال احمر مازندران خدمات متعددی انجام شد که برگ زینی بر کارنامه جمعیت استان افزود. مدیر عامل جمعیت هلال احمر استان افزود: در سال گذشته ۱۷ پروژه عمرانی را در قالب ۹ پایگاه امدادی، ۳ مرکز تخصصی درمانی و ۵ اتاره امدادی شروع کردیم که ۶ پروژه در هفته دولت به بهره برداری رسید و ۵ پروژه نیز شامل ۲ مرکز درمانی در بهشهر و بابل، ۲ پایگاه امداد و نجات در پاسند بهشهر و کجور نوشهر، همچنین شعبه جمعیت هلال احمر در شهرستان باپلسر در هفته هلال احمر سال جاری به بهره برداری می رسد.

آیت الله طبرسی از خدمات جمعیت هلال احمر مازندران تقدیر کرد.

در دومین روز از هفته گرامیداشت جمعیت هلال احمر مدیر عامل، معاونین، کارکنان و اعضای این جمعیت در آین عبادی سیاسی نماز جمعه مرکز استان شرکت کردند.

آیت الله طبرسی در سخنرانی با گرامیداشت یادو خاطره ۲۸ شهید امدادگر هلال احمر استان و تبریک ارديبهشت ماه، روز هلال احمر و همچنین تقدیر از تمدهات و خدمات جمعیت هلال احمر استان در ایام نوروز و همچنین در جریان بحران برف غرب استان گفت: بی تردید نام پرآوازه جمعیت هلال احمر تداعی کننده صفات و خصایل نیکویی همچون احسان، صبر، نیکوکاری، گذشت و ایثار است.

وی تصویر کرد: کارکنان و اعضای داوطلب و اقتخاری جمعیت هلال احمر باید به خود بیاند که در سخت ترین شرایط و بحرانی ترین لحظات به ویژه در هنگام خشم و قهر طبیعت در کنار آسیب دیدگان و همنوعان خود حاضر بوده اند و برای آسایش و رفاه آن ها از آرامش و عافیت خود چشم پوشیده اند.

نماینده ولی فقیه در استان مازندران گفت: خدمت در جمعیت هلال احمر اقتخار بزرگی است و اعضای خانواده ای بزرگ این سازمان مردمی، باید ارزش این نعمت الهی را به خوبی بدانند.

وی افود: واقعیت این است که جمعیت هلال احمر بعنوان یک سازمان مردمی و خدمتگزار که در حسنهات ترین شرایط زیستی و در سخت ترین زمان ممکن خدمات حیاتی و نجات بخش خود را بدون هرگونه چشمداشی، صادقانه به آسیب دیدگان از حوادث مختلف ارائه می کند از زمرة سازمانهایی است که فعالیت در آن مجموعه با ارزش و میاهات است.

وی تصویر کرد: نگاهی به خدمات جمعیت هلال احمر مازندران در ایام و فصول مختلف نظیر؛ تابستان، زمستان، به ویژه ایام نوروز و در جریان حوادث مختلف طبیعی نظیر بحران برف بی سابقه ای که امسال زندگی ساکنان غرب مازندران را تحت تاثیر قرار داد، همچنین حوادث متعدد ناشی از سوانح جاده ای نشان می دهد که خدمات هلال احمر تا چه میزان موثر، نجات بخش و امید آفرین است.

جمعیت هلال احمر ایران در سال ۱۳۰۱ متولد شد

مدیر عامل جمعیت هلال احمر استان در سخنرانی پیش از خطبه ها، ضمن گرامیداشت یاد و خاطره ۲۸ شهید امدادگر جمعیت هلال احمر استان و تبریک هفته هلال احمر به همه شهروندان و اعضای خانواده بزرگ این جمعیت تصریح کرد: جمعیت های هلال احمر و صلیب سرخ از ۱۵۰ سال پیش براساس پیشنهادهای یک تاجر سویسی به نام هائزی دونان و بر اساس نظرات وی که در کتاب خاطرات سولنفورن متشد شد تشکیل گردید و امروز ۱۸۹ کشور با یکصد میلیون داوطلب، عضو فدراسیون های صلیب سرخ و هلال احمر هستند.

به گزارش روابط عمومی جمعیت هلال احمر مازندران،

مهدی ولی پور افزوود: در ایران جمعیت هلال احمر از سال

۱۳۰۱ هجری شمسی به همت شماری از نیکوکاران و

خدمات ارزشمندی را ارائه نمود که نقش بزرگ مرد عرصه امداد و نجات ایران [مرحوم یزدان دفتری] بسیار چشمگیر بوده است.

بهره مند شدند که این برنامه ها در هفته هلال احمر نیز استمرار خواهد یافت.
وی با اشاره به اجرای ۶۷۰ برنامه فرهنگی و اجتماعی

لحوظ برخورداری از عوارض جغرافیایی و کوهستان و دریا، اگر هر استان با ۵ حادثه روپرورد باشد ما در مازندران با مجموعه ای از حوادث طبیعی نظیر زلزله، سیل، آتش سوزی جنگل و حوادث گشدنی در جنگل مواجه می باشد که ضروری است مردم استان برای مقابله با این حوادث و کاهش خسارات حوادث مزبور، اصول آموزش های امدادی را فرا گیریم که در این راستا مراکز جمعیت هلال احمر استان در تمامی شهرستانها آمده ارائه آموزش های امدادی بصورت رایگان است.

وی با اشاره به برنامه های هفته هلال احمر در مازندران، برگزاری نمایشگاه توانمندی های هلال احمر استان، ارائه خدمات درمانی با تخفیف ویژه، رونمایی از تبرید بود مرحوم دفتری، افتتاح ۵ پروژه عمرانی، پخش برنامه های آموزشی از شبکه های صدا و سیما، مشارکت در مانور درمان اضطرار در منطقه صومعه سرا، اعزام کاروان نیکوکاری و سلامت و ویزیت رایگان در مناطق محروم، اهدای خون توسط داوطلبان، برگزاری مراسم تجلیل از امدادگران و داوطلبان، اعزام سفیر صلح و دوستی به هفت استان جنوبی کشور، برنامه پاکسازی محور کندوان با همکاری اداره کل ورزش و جوانان استان مازندران و استان البرز، دیدار با خانواده های معظم شهدای امدادگر را از جمله برنامه های هفته گرامیداشت هلال احمر در استان اعلام کرد.

ناؤگان امدادی ۱۰۰ درصد نوسازی شد
وی خاطرنشان کرد: اجرای طرح تقویت زیرساخت های امدادی استان و نوسازی ۱۰۰ درصدی ناؤگان امدادی از جمله اقداماتی بود که در سال گذشته انجام شد.

ولی پور گفت: سال گذشته ۳۹۷۳ حادثه و عملیات در استان توسط نجاتگران و امدادگران هلال احمر امدادرسانی شد که نسبت به سال قبل آن ۵۸۴۰ درصد رشد داشته است.

وی همچنین گفت: سال گذشته ۵۹۵۴۰ حادثه دیده داشتم که نسبت به سال قبل ۲۶۴۰ درصد افزایش داشته است.

۱۹۵۷۳ هزار مصدقه که نسبت به سال گذشته ۱۳۰ درصد افزایش نسبت به سال گذشته ۲۲۳۲ نفر به مراکز درمانی انتقال یافتد که این رقم نیز نسبت به سال قبل ۱۱۵ درصد افزایش داشت.

به گفته وی ۱۶۳۲۰ نفر بصورت سربالی خدمات موردنیاز را دریافت کردند که این میزان ۱۳۴ درصد نسبت به سال قبل افزایش داشت.

وی با اعلام اینکه ۳۲۴۹ نفر از حوادث مختلف به خصوص برف و کولاک اسکان اضطراری داده شدند گفت:

خدمت رسانی جمعیت هلال احمر استان در این بخش ۶۰ درصد نسبت به سال گذشته افزایش داشت.

ولی پور تصریح کرد: در مجموع ۴۵۵۶ تیم عملیاتی با حضور ۱۶۹۴۷ نفر روز نجاتگر و امدادگر در عملیات های سال گذشته هلال احمر استان مشارکت داشتند که این میزان نسبت به سال گذشته ۲۵ درصد رشد داشته است.

مدیرعامل جمعیت هلال احمر مازندران با اشاره به امدادرسانی هلال احمر استان به حوادث سیل شهرستانهای شرق و تندبادهای حوزه مرکزی استان گفت: اوج عملیات امداد و نجات استان در سال گذشته، حوادث بحران برف

غرب استان بود که ۷ شهرستان و ۲۴۰ روستا را تحت تاثیر قرار داد، که با پاری خداوند و تلاش امدادگران به ۷۷۴۷ خانوار آسیب دیده خدمات موردنیاز ارائه شد و حدود ۳۰ هزار نفر از این خدمات بهره مند شدند.

به گفته ولی پور بیش از ۳۵ هزار نفر در سطح استان از خدمات اجتماعی و حمایتی بیش از ۱۰ هزار خیر و داوطلب عضو هلال احمر بهره مند شدند که ارزش این خدمات به بیش از ۳۰ میلیارد ریال می رسد.

وی افزود: ۳ هزار نفر هم در مناطق کمتر توسعه یافته استان از خدمات ویزیت رایگان ۲۰۰ پزشک و پرایپزشک

غلامرضا عشریه رئیس اتاق بازرگانی استان:

اجلاس گردشگری سلامت، گردشگری مازندران را رونق می‌دهد

وجود سه فروندگاه و سه بندر و همسایگی با اغلب کشورهای عضو اکو را فرصتی برای مازندران داشت. ریبع فلاح با بیان اینکه در منطقه اکو تنها دو کشور ایران و ترکیه دارای توانمندی توسعه گردشگری سلامت است، افزود: در حال حاضر گردش مالی گردشگری سلامت در جهان بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار است که متسافانه سهم کشورهای اسلامی در این بخش سیار نمی‌باشد.

عدم توفيق مازندران در معرفی توانمندیهای گردشگری سلامت

در سالهای گذشته زیرساختهای مناسبی از نظر بهداشتی و درمانی ایجاد شده است اما به اعتقاد، محمدرضا کرباسی دیر کل اتاق اکوی ایران، متسافانه مازندران در معنی ظرفیت‌ها و توانمندی‌های حوزه گردشگری سلامت در سطح کشورهای منطقه موق نبوده است. کرباسی جمعیت ۱۰ کشور عضو اکو را ۴۵۰ میلیون نفر اعلام کرد و افزود: همه این کشورها نیازمند خدمات درمانی و بهداشتی هستند و این ظرفیت‌ها می‌توانند از طریق ایران و در قالب اجلاس در اختیار بیماران و گردشگران سلامت قرار گیرد. دیر کل اتاق اکو ایران، تلاش در جذب سرمایه‌گذار بیوژه برای توسعه خدمات درمانی را کی از اهداف مهم این کنفرانس بر شمرد. کرباسی از متولیان بر پایی این اجلاس خواست تا علاوه بر معرفی توانمندی‌های استان در بحث توریسم و گردشگری سلامت، زمینه را برای چکاب اولیه مهمنانی که در این اجلاس شرکت می‌کنند فراهم آورند تا به نوعی با این کارگردانی های بهداشتی استان را از طریق ارائه سرویس نشان دهند.

سرمایه‌گذاری در بخش سلامت ساماندهی شود

رئیس اتاق بازرگانی مازندران نیز گفت: مازندران با برخورداری از طبیعت بکر و پاتنسیل های بالا و بالقوه در بحث گردشگری توانمند عمل نکرده و می‌طلبد با رونق بخشیدن به این بخش پیشرفت و توسعه اقتصاد استان و کشور را در این حوزه فراهم کند. غلامرضا عشاریه بر پایی اجلاس گردشگری سلامت به میزانی مازندران را فرصتی مناسب برای استان دانست و افزود: حضور کشورهای عضو اکو در این اجلاس نقطه اطمینی در بخش گردشگری و بیوژه گردشگری سلامت محسوب می‌شود. وی افزود: نخستین اجلاس بین المللی گردشگری سلامت کشورهای عضو با حضور مقامات بهداشتی و گردشگری و مجموعه فعالیت ۱۰ کشور عضو اکو با اهداف خاص در ایران و با میزانی استان مازندران برپا می‌شود.

رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت مازندران خبرداد:

حضور بیش از ۷۰ شرکت مازندرانی در نمایشگاه سلیمانیه عراق

برخوردار بوده است. وی با بیان اینکه توسعه تجارت خارجی در دولت تدبیر و امید تقویت شده است، گفت: مازندران اکنون محل رفت و آمد هیئت‌های تجاری و اقتصادی از کشورهای حوزه دریای خزر و خلیج فارس شده و به زودی مراودات مازندران به کشورهای اروپایی و آفریقایی نیز تداوم می‌باشد. محمدپور از احیای کارگروه توسعه صادرات مازندران در استان خبر داد و افزود: با تقویت این کارگروه امیدواریم جهش صادراتی در حوزه های مختلف تولیدی صورت گیرد.

رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت مازندران با بیان اینکه مازندران قطب تولید محصولات کشاورزی کشور است، گفت: قصد داریم پایانه صادراتی محصولات کشاورزی را در مازندران ایجاد کنیم.

نخستین کنفرانس گردشگری سلامت کشورهای عضو اکو روزهای ییست و هفتم و بیست و هشتم مرداد ماه سال جاری در مازندران برگزار می‌شود.

۶۰ مهمان از کشورهای، ترکیه، پاکستان، ازبکستان، افغانستان، تاجیکستان، ترکمنستان، جمهوری آذربایجان، قرقیزستان و قرقیزستان و حدود ۱۲۰ نفر از مسئولان اجرایی از ایران به عنوان کشورهای عضو اکو در این کنفرانس حضور خواهد داشت. مازندران با داشتن جاذبه های گردشگری و متوجه یکی از پیشرفته ترین مناطق ایران و کشورهای عضو اکو در زمینه خدمات پزشکی است اما گردشگری سلامت در این استان حاشیه خزر ساله است که از یاد رفته و توجهی به آن نشده است.

وجود مراکز تشخیصی و درمانی ویمارستانهای مججهز به تجهیزات و امکانات پیشرفته، پزشکان زیبد و متخصص، جراحان و تیهای درمانی ورزیده، انجام انواع عمل جراحی فوق تخصصی از قبیل جراحیهای قلب و عروق، مغز و اعصاب، پیوندهای قلب، کلیه... بستری مناسب برای ایجاد و توسعه گردشگری سلامت در استان ایجاد کرده است.

راه اندازی دانشگاه طب سنتی شمال در بابل و وجود مراکز فوق تخصصی و پاراکلینیکی درمان، ظرفیتهای ویژه را برای توسعه توریسم درمانی در استان ایجاد کرده است. وجود آبهای گرم معدنی با خواص درمانی متنوع، مناطق کوهستانی باهوای پاک، طبیعت بکر با چشم اندازهای زیبا و نیز اماكن فرهنگی و تاریخی و تنواع آب و هوایی باعث شده تا مازندران به مقصدی مناسب چهت گردشگری با اهداف درمانی تبدیل شود.

به رغم جاذبه و قابلیهای مختلف طبیعی و درمانی، سهم مازندران از گردشگری سلامت ناچیز است و میزانی اولین اجلاس بین المللی گردشگری سلامت کشورهای عضو اکو در ایران در مازندران، فرصتی است تا متولیان امور گردشگری و سلامت برای افزایش سهم بری استان در این حوزه برنامه ریزی مطلوب داشته باشند. استاندار مازندران در این زمینه معتقد است؛

آیت‌ا... طبرسی نماینده ولی فقیه در استان: کارکنان بهزیستی به بزرگ مددکار عالم حضرت علی (ع) اقتداء کنند

دکتر آرام، مدیر کل بهزیستی استان به اتفاق معاونین سازمان با حضور آیت‌ا... طبرسی نماینده ولی فقیه در مازندران دیدار کردند.

در این دیدار آیت‌ا... طبرسی نماینده ولی فقیه در استان در سخنرانی به نقش و جایگاه سازمان بهزیستی اشاره نمود و گفت: سازمان بهزیستی از معلوم سازمانهای می باشد که مستقیماً با درد و رنج جامعه آشناست و خدمات این سازمان قابل ستایش است.

حضرت آیت‌ا... طبرسی افزود: مدیران و پرسنل سازمان بهزیستی باید به بزرگ مددکار عالم هستی، حضرت علی (ع) اقتداء کنند و در این راستا خاصیات و ویژگی های حضرت امیر، ارزشمندترین الگو و معیار اخلاقی است.

وی در ادامه مذکور شد: جامعه هدف و رنجبور بهزیستی، هیچ حامی جز سازمان بهزیستی را بر خوش نمی‌داند. ملیمان و پرسنل سازمان باید عاشقانه با صبر و برباری ازین قشر محروم حمایت نمایند. آیت‌ا... طبرسی گفت: سازمان خدوم بهزیستی نباید با تشکیلات و تفكرات سیاسی همراه شود چرا که جامعه بهزیستی؛ جامعه خدمت و مهرورزی سرت و این عشق، تها در سینه یک مددکار موج می‌زند.

آیت‌ا... طبرسی ادامه داد: دکتر آرام از بدنده سازمان بهزیستی و آشنا بر ظرفتها و زیر و بم های سازمان است و حضور ایشان می‌تواند در راستای ارتقاء جامعه هدف بسیار تأثیر گذار باشد.

وی در خاتمه گفت: مردم باید عظمت کار سازمان بهزیستی را بدانند و مدیران سازمان هم باید جهت حسن اعتماد مردم در نظارت بر مراکز و فعالیت شهروستانها اهتمام پیشتری ورزند و از مشارکت خیرین استان بیشتر بهره مند شوند.

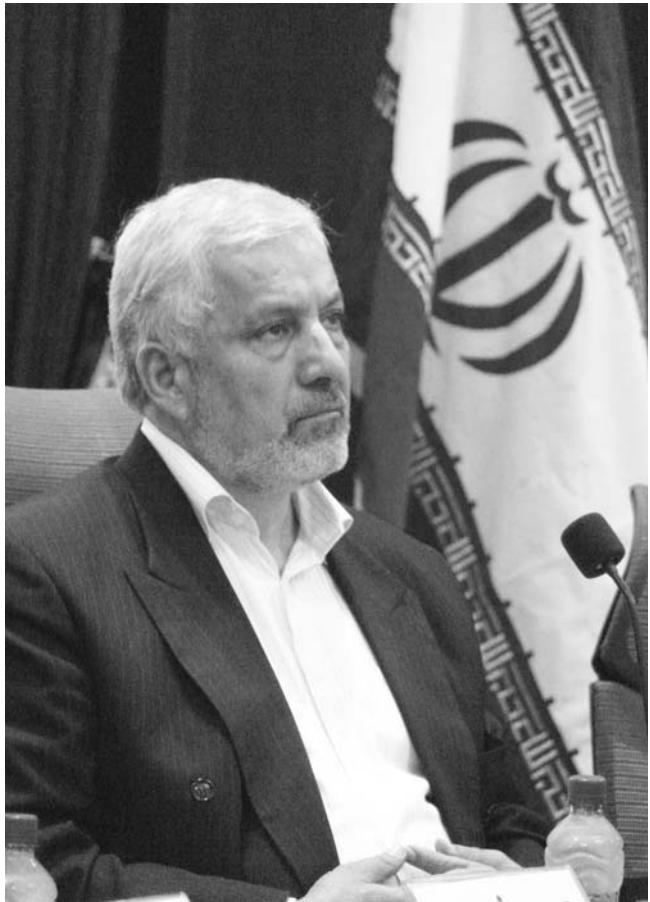
دکتر آرام مدیر کل بهزیستی استان ضمن ابراز خرسنده از مددکار بودن خوش، گفت: سازمان بهزیستی متولی رفع آسیب های اجتماعی است و تیم مدیریت سازمان، تیم پرسایقه و با کارنامه درخشنان، یافای نقش می‌کنند. دکتر آرام در ادامه به توفیقات حاصله در سازمان بهزیستی در طول سالها، مدیریت اشاره نمود و گفت: با تجربه خدمت در حوزه های و معاویتهای مختلف، تمام همت خویش را در پیشبرد اهداف عالیه سازمان که همان ارتقاء جامعه هدف است به کار خواهم گمارد.

بیش از ۷۰ شرکت مازندرانی در نمایشگاه سلیمانیه عراق شرکت می‌کنند. رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت مازندران با با اعلام خبر فوق به مشخص شدن زمان برگزاری نمایشگاه توانمندی های اقتصادی و تجاری مازندران در سلیمانیه عراق اشاره کرد و گفت:

بیش از ۷۵ شرکت مازندرانی از ۱۱۵ شرکت حاضر، در نمایشگاه سلیمانیه عراق حضور دارند. محمد محمدپور عمران افزود: حضور شرکت ها و تولیدکننگان مازندرانی در حوزه های صنعت، معدن و کشاورزی در نمایشگاه فوق چشمگیر بوده و نمایش توانمندی های فعالان اقتصادی استان در این نمایشگاه بروز عینی پیدا می‌کند. وی افزود: با اقتصاد مقاومتی از سوی واحدهای تولیدی مازندران، صادرات محصولات این واحدها از افزایش ۱۳ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل

توانمندی های مازندران در کردستان عراق به نمایش گذاشته می شود

سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران در نمایشگاه اختصاصی جمهوری اسلامی ایران در اقلیم کردستان عراق حضور دارد.

مدیر عامل سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران با بیان این خبر گفت: نمایشگاه اختصاصی جمهوری اسلامی ایران در اقلیم کردستان عراق در استان سلیمانیه از تاریخ سی و یکم اردیبهشت لغایت چهارم خرداد برگزار می شود.

مهندس حجازی گفت: حضور این سازمان در نمایشگاه مذکور، به منظور معرفی سازمان، ارائه دستاوردها، عملکرد و توانمندی های همکاران همیاری شهرداری های مازندران در حوزه های بازرگانی و اقتصادی، فنی و مهندسی و...، نیز برنامه های آتی این سازمان خواهد بود.

وی ادامه داد: پیش از ۱۰۰ غرفه در این نمایشگاه حضور دارد که ۶۰ درصد این غرفه ها متعلق به شرکت ها سازمان های استان مازندران است.

گفتنی است؛ سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران دارای یک غرفه اختصاصی به مساحت ۳۰ متر در نمایشگاه مذکور می باشد.

انعقاد تفاهم نامه سازمان همیاری شهرداری ها و بانک تجارت

معاون بازرگانی و اقتصادی سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران از انعقاد تفاهم نامه همکاری سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران با بانک تجارت خبر داد.

به گزارش روابط عمومی سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران؛ سید حسین صالحی نیا با اعلام خبر فوق افزود: با پیگیری های صورت گرفته، این تفاهم نامه برای اولین بار و به منظور ارائه خدمات و تسهیلات بانکی بر اساس آخرین سیاستهای پولی و اعتباری بانک مرکزی فی مایین بانک تجارت و سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران منعقد گردید.

معاون بازرگانی و اقتصادی سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران در ادامه گفت: این تفاهم نامه با امضای مدیر عامل سازمان همیاری شهرداری های استان و مدیریت شعب بانک تجارت مازندران منعقد و تا پایان سال ۱۳۹۳ قابلیت اجرا داشته و در صورت رضایت طرفین تمدید خواهد شد.

صالحی نیادر ادامه با شرح این تفاهم نامه افزود: بر این اساس؛ شهرداری های عضوی توافقنامه تامین و خریداری ماشین آلات، تجهیزات و خدمات موردنیاز از طریق سازمان و با بهره گیری از تسهیلات مذکور اقدام نمایند.

وی در پایان گفت: این توافقنامه ایجاد در راستای سیاست های تبیین شده از سوی دکتر ریبع فلاخ، استاندار محترم مازندران و رئیس شورای سازمان، همچنین اعضای هیأت مدیره سازمان، به منظور تسهیل در امور مربوط به شهرداریها صورت گرفته است.

شکیافر، مدیر عامل شرکت تعاونی مسکن کارکنان سازمان همیاری شهرداری های استان شد

محمد حسین شکیافر، مدیر عامل شرکت تعاونی مسکن کارکنان سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران شد.

به گزارش روابط عمومی سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران، در اولین نشست هیأت مدیره شرکت تعاونی مسکن کارکنان این سازمان، محمد حسین شکیافر بعنوان مدیر عامل شرکت تعاونی مسکن کارکنان سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران انتخاب و شد.

شکیافر عضو هیأت موسس شرکت تعاونی مسکن کارکنان سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران بوده که سابقه ای حضور در دوره هیأت مدیره این شرکت را دارد.

وی دارای مدرک کارشناسی ارشد مدیریت اجرایی است و در حال حاضر مشاور فرهنگی مدیر عامل و مدیر روابط عمومی سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران است.

اعضای هیأت مدیره شرکت تعاونی مسکن کارکنان سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران در پایان جلسه مذکور نیز از بین خود آقایان ابراهیم قویدوست، رامین عسگری و محمد حسین شکیافر را به ترتیب بعنوان رئیس، نایب رئیس و مشی هیأت مدیره انتخاب نمودند.

شرکت تعاونی مسکن کارکنان سازمان همیاری شهرداری های استان مازندران در ماه سال ۱۳۸۹ تأسیل و در اداره کل ثبت شرکتها، ثبت شده که دارای ۵۵ عضو می باشد و موضوع اصلی آن نیز تهیه زمین و ساخت مسکن برای اعضا تحت پوشش است.

مهندس عسکری شهردار بابل:
**عمان بابل مرهون بکارگیری مهندسین
صاحب نظر است**

بر جستگی عمرانی شهر بابل در سطح استان مازندران مرهون تعامل و بهره گیری و بکارگیری از تجارت ارزشمند مهندسین صاحب نظر عمرانی جهت اجرای پروژه های مهم عمرانی است. به گزارش روابط عمومی شهرداری بابل، مهندس عسکری شهردار بابل در هشتاد و چهارمین کنگره ملی مهندسی عمران که در دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل برگزار شد با بیان مطلب فوق، افزود: بابل از لحاظ توسعه زیرساختی در بین شهرهای استان از وضعیت مطلوبی برخوردار است و با توجه به پیشینه علمی و فنی، همچنین سطح توسعه ای خوبی که برخوردار است؛ پتانسیل بالایی جهت برگزاری اینگونه همایشها و کنگره ها دارد. و در پخشی از سخنانش با اشاره به اهمیت توسعه فضایی شهرها در ایجاد شادی و طراوت، سلامت و زیبایی و دوام عمر هر شهر، گفت: از مهمترین و پیچیده ترین تحولات اجتماعی جهان در نیم قرن اخیر، توسعه شهرنشینی است و شهرداری ها عملده ترین متولیان توسعه فضایی شهرها محسوب می شوند و بعنوان نهاد مادر در این زمینه ارتباط تکثیرگر با مهندسان بروژه مهندسین عمران دارند. شهردار بابل در ادامه به پروژه های عمرانی انجام شده یا در حال اجرای توسط شهرداری بابل اشاره کرد و گفت: از لحاظ توسعه عمرانی پروژه های متعادل و کلانی در بابل اجرا شده که می توان به پروژه های همچون تملک و انجام عملیات اجرایی و بهره برداری از ترمیمال برون شهری، افتتاح مجتمع های تجاری مسجد جامع - امام حسین و کلگز زنی و آغاز عملیات اجرایی مجتمع بزرگ تجاري، کلگز زنی پر دیس بزرگ نوشیروانی متنی کلا، تملک و اجرای پروژه رو به اتمام کمرنگی دوم شرقی بابل، احداث و بهره برداری از ایستگاه شماره ۵ آتش نشانی، بازگشایی پارکینگ های عمومی در سطح شهر، همکاری با پروژه مسکن مهر، کلگز زنی المان سردار شهید سجودی و ... که شهرداری بابل در جهت توسعه پایدار شهر بابل انجام داده است، اشاره کرد. وی ادامه داد: احداث پل سوم محمدحسن خان و اجرای فاز دوم کمرنگی شرقی دوم نیز دو پروژه کلان و در دست اقام شهداری است که امیدواریم در آینده نزدیک شاهد بهره برداری از آن باشیم.

مرکز روان شناسی حکیم
خدمات روان شناسی بالینی و مشاوره
دکتر عبدالحکیم تیرگری
متخصص روان شناسی بالینی

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی مازندران
اولین مرکز تخصصی خدمات روان شناسی بالینی در استان مازندران
آدرس: ساری، میدان معلم (صلع جنوبی)، مجتمع نور طبقه ۳ (واحد ۹۰)

کد پستی: ۴۸۱۷۷

تلفن: ۰۲۸۰ ۳۲۵۹۲۸۱ - فکس: ۰۲۸۰ ۳۴۰

نمازگارانه ساختار و کارکرد نظام خانواده
مشاوره: این خدمات، نوعی اقدامات
بکار می رود.

گروهی درمانی: این نوع درمان برای مشاوره روان شناختی برای راهنمایی تعدادی از افرادی که در زمینه تصمیم گیری درباره مسائل مهمی از قبیل: تحصیل، اشتغال، همگن با ناهمگن می باشند، کاربرد دارد و در قابل جلسات مشترک ارائه می شود.

آموزش روانی: این روش گروهی از افراد در زمینه راهبردهای مرتبط روانی، مهارت های زندگی (ارتباط، قابلیت، حل مسئله، تصمیم گیری و ...) تحت آموزش قرار می گیرند.

زنوجی درمانی: این نوع درمان برای اخلاص روانی در حد خفیف تا متوسط باشد.

زوج درمانی: نوعی درمان برای حل و فصل مسائل ارتباطی، کشمکش ها و تعارضات زناشویی زوجین نمازگار می باشد.

خانواده درمانی: این نوع درمان جهت

اعضای خانواده و تصحیح الگوهای

های هنری (مانند: تئاتر درمانی، فیلم درمانی، موسیقی درمانی، رقص درمانی، شعر درمانی، نقاشی درمانی و کتاب درمانی) در فرایند درمان استفاده می شود.

مالکین محترم

در صورت خرید و یا اجاره ملک،
جهت اطمینان از صحت کنتور و
وازام اندازه گیری، به امور توزیع یا
بخش مربوطه مراجعه نمایید. در
غیر اینصورت مسئولیت ها بر عده
مالک فعلی می باشد.

روابط عمومی شرکت توزیع برق مازندران

أدویة ساری

مرکز تخصصی
از ریاضی شنوایی
(نوزادان، اطفال، بزرگسالان)
و سمعک
(نامرئی، کامپیوتری، دیجیتال)

اولین لابرatory
انواع سمعک و قالب سمعک
ضد آب، ضد صوت
و تعمیرات سمعک
در ساری

montazer_audiologist@yahoo.com
کلینیک شنوایی محمد منتظر
www.audiology-sari.com

ساری، بیمارستان امیر مازندرانی، طبقه ۲
۰۹۱۱۱۵۱۹۱۷۲ - ۰۱۵۱۳۲۶۷۷۷ - ۰۹۱۲۵۱۵۴۳۸

فروشگاه ورزشی

ابراند

IRANIAN SPORT SHOP

با اقساط بلند مدت

عرضه کننده مدرن ترین تجهیزات ورزشی
(خانگی و باشگاهی)

مرکز خرید و فروش تردیل ، دوچرخه ثابت ، مبل ماساژ ، تن تاک

سخایی ۰۹۱۱۱۷۸۰۹۷

فروش کلیه محصولات ورزشی
و پزشکی با اقساط بلند مدت
بدون ضامن بانکی

www.silverapple.com

مشهد حکنی سالارده

جایی قدم بگذارید
که شایسته شماست

ساری: بلوار کشاورز، کیلومتر ۱۲ جاده ساری-سمنان، رویروی صنایع چوب و کاغذ مازندران
تلفن: ۰۱۵۱ - ۳۸۸۲۱۰۸ - ۰۷ - ۱۵۱ نمابر: ۳۸۸۲۱۰۸

www.salardarehhotel.com